

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

ETCF AB
tarafından
finanse edilmektedir.

TOBB

ETCF Programı TOBB ve EUROCHAMBRES
koordinasyonunda yürütülmektedir.

Firmam Çevre Mevzuatına Ne Kadar Uyumlu Projesi Değerlendirme Raporu ve İhtiyaç Analizi

Proje Ortakları

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

İşbirliği Yapılan Kuruluş

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

ETCF AB
tarafından
finanse edilmektedir.

TOBB

ETCF Programı TOBB ve EUROCHAMBRES
koordinasyonunda yürütülmektedir.

Firmam Çevre Mevzuatına Ne Kadar Uyumlu Projesi Değerlendirme Raporu ve İhtiyaç Analizi

Proje Ortakları

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

İşbirliği Yapılan Kuruluş

Kasım 2009

ISBN 978-9944-60-550-2

1. Baskı, 250 Adet

Kasım 2009

İstanbul Sanayi Odası Yayınları No: 2009/15

Çevre Şubesi

Meşrutiyet Caddesi No: 62

Tepebaşı 34430 İstanbul

Tel: (212) 252 29 00 (pbx)

Faks: (212) 251 46 37

www.iso.org.tr

Yapım:

Mürettebat Reklamcılık

Badem11 Villa16 Bahçeşehir

34538, İstanbul

Tel: (212) 608 06 08

Faks: (212) 608 16 03

www.murettebat.com.tr

© Tüm hakları İstanbul Sanayi Odası'na aittir.

Bu yayındaki bilgiler ancak kaynak gösterilmek suretiyle kullanılabilir.

Bu yayın Avrupa Birliği'nin mali katkısı ile hazırlanmıştır.

Bu yayının içeriği hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin resmi görüşlerini yansıtmamaktadır.

Firmam Çevre Mevzuatına Ne Kadar Uyumlu Projesi, İstanbul Sanayi Odası tarafından

Mersin Ticaret ve Sanayi Odası ile Valencia Ticaret Odası işbirliğinde yürütülmektedir.

ÖNSÖZ

Çevrenin korunması AB politikaları arasında en çok düzenlemeye tabi alanlardan biridir. Gerek boyutu gerekse derinliği açısından, topluluk müktesebatının içinde tarım bölümünden sonraki en büyük bölüm çevre bölümüdür.

Çevre bölümünün bir özelliği de, ilgili düzenlemelerin sürekli artması, yeni düzenleme alanlarının ortaya çıkması ve mevcut düzenlemelerin daha katı hale gelecek şekilde gözden geçirilmesidir. Türkiye'nin AB'ye uyum sürecinin yalnızca AB çevre müktesebatının iç hukuka yansıtılmasından ibaret olmadığı bilinmektedir. Uygulamaya ait altyapının oluşturulması ve özellikle yatırımların gerçekleştirilmesi bu sürecin en can alıcı bölümüdür.

Çevre ile ilgili yasal düzenlemelerin Türk çevre mevzuatına aktarılması konusunda çalışmalar devam etmektedir. AB çevre müktesebatının Türk mevzuatına uyarlanmasıyla ortaya çıkacak sorumluluk ve yükümlülüklerden doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenecek olan sanayimiz bu anlamda stratejik önem taşımaktadır.

Sanayi firmalarımıza destek olma konusunda Odalarımız, sektörel ve mesleki kuruluşlar ile diğer ilgili kurumlar önemli sorumluluklar üstlenmektedirler. Bu süreçte, Odalarımıza, üyelerine bilgi akışını sağlamak kadar, ulusal mevzuatın uyumlandırılması sırasında sektörlerin konumunu, müktesebata uyum kabiliyetlerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymak açısından da önemli görevler düşmektedir.

Odamızın çevreye yönelik çalışmaları, üyelerimizin çevre bilincini geliştirmek, çevre mevzuatının AB ile uyumlu hale getirilmesine katkıda bulunmak ve sanayimizi çevre dostu teknolojileri kullanmaya teşvik etmek temelinde yürütülmektedir. AB tarafından finanse edilen ve TOBB ve EUROCHAMBRES işbirliğinde yürütülmekte olan “AB-Türkiye Oda Forumu” kapsamında Odamızın “How Green is My Firm - Firmam Çevre Mevzuatına Ne Kadar Uyumlu” projesi Aralık 2008'de Merkezi Finans ve İhale Birimi'nden hibe almaya hak kazanmıştır.

Odamız tarafından yürütülen projede ortaklarımız; Valencia Ticaret Odası (İspanya) ile Mersin Ticaret ve Sanayi Odası (MTSO) olup, Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği işbirliği yaptığımız kuruluş olarak projeye katkı vermiştir.

“How Green is My Firm - Firmam Çevre Mevzuatına Ne Kadar Uyumlu” projesiyle kimya sektörünün AB ve Türk Çevre Mevzuatına uyumunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır. AB ve Türk çevre mevzuatlarının değerlendirilmesi, kontrol listesi hazırlanması, kimya sektöründen İSO ve MTSO üyesi firma tesislerinin ziyaret edilmesi ve kontrol listesi kullanılarak değerlendirme raporuna kaynak teşkil edecek verilerin toplanması ve üç bilgilendirme toplantısı ile üyelerimize bilgi aktarılması hedeflenmiştir. AB - Türk çevre mevzuatına ilişkin sektörel değerlendirme raporu hazırlanması ve kimya sektöründen temsilciler ile birlikte Valencia'ya eğitim ziyareti yapılması da projenin faaliyet adımlarındandır.

Proje kapsamında ziyaret edilen ve kimya sektöründeki İSO ve MTSO üyesi firmalardan AB ve Türk Çevre Mevzuatına ilişkin kontrol listelerinin doldurulmasıyla alınan bilgiler ışığında, Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği Genel Sekreteri Sayın Mustafa Bağan tarafından hazırlanan “Değerlendirme Raporu ve İhtiyaç Analizi”nin sanayimizin AB'ye uyum sürecine katkıda bulunacağı ve ilgili tüm kurumlar için yol gösterici olacağı inancıyla kamuoyunun bilgisine sunuyoruz.

C. Tanıl Küçük

İstanbul Sanayi Odası
Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

1. DEĞERLENDİRME	9
1.1 Ankete katılan firmaların profili	9
1.1.1 Çalışan sayısına göre katılımcı profili	9
1.1.2 Kuruluş yılı	9
1.1.3 2008 Cirosuna göre katılımcı profili	10
1.1.4 Faaliyet alanına göre katılımcı profili	10
1.1.5 Ankete katılan firmaların ihracat profili	12
1.1.6 Teknoloji menşesine göre katılımcı firmaların dağılımı	13
1.1.7 Ankete katılan firmaların çevre harcamaları	14
1.1.8 Çevre kirliliği önleme sigortası	14
1.1.9 Katılımcıların AB Çevre Fonları hakkındaki farkındalığı	15
1.1.10 AB Çevre mevzuatına uyum için beklentiler hakkında katılımcı profili	16
1.2 İzinler	16
1.2.1 İşyeri açma ve çalışma ruhsatı	16
1.2.2 Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) açısından firmaların durumu	17
1.3 Tehlikeli atık yönetimi	17
1.3.1 Tehlikeli atık üretimi	18
1.3.2 Yılda üretilen tehlikeli atık miktarları	18
1.3.3 Tehlikeli atık beyan formu	19
1.3.4 Üç yıllık atık yönetim planı	19
1.3.5 Tehlikeli atıkların lisanslı geri kazanım / bertaraf tesislerinde bertarafı	19
1.3.6 Tehlikeli atıkların türlerine göre verildiği lisanslı firma sayısı	20
1.3.7 Lisans kopyasının edinilmesi	20
1.3.8 Tehlikeli atıkların tesiste depolanması	20
1.3.9 Tesiste depolama alanının kriterlere uygunluğu	21
1.3.10 Tehlikeli atık taşınması ve ulusal atık taşıma formunun doldurulması	21
1.3.11 Atık yönetiminde atık azaltılması için girişimler ve hedefler	22
1.3.12 Atık yönetimi ile ilgili belgelerin 5 yıl saklanması	22
1.3.13 Atık pil/akü yönetimi	23
1.3.14 Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine (TAKY) uyum için yapılan girişimler	23
1.3.15 Atık analizi	24
1.3.16 Atıkların düzenli depo tesisinde depolanması	25
1.4 Atık Yağlar	26
1.4.1 Atık yağ üretimi	26

1.4.2 Atık yağ analizi	26
1.4.3 Atık yağların kategorilerine göre ayrı toplanması	26
1.4.4 Atık yağların taşınması ve işlenmesi	27
1.4.5 Atık yağ beyan formu, ulusal atık taşıma formu ve belgelerin saklanması	27
1.4.6 Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine uyum için iyileştirme	28
1.5 Ambalaj atıkları	28
1.5.1 Ambalaj atıkları yönetimi	29
1.5.2 Piyasaya süren	29
1.5.3 Piyasaya süren müracaat formunun doldurulması	29
1.5.4 Ürünler için kullanılan ambalaj cinsi/miktarı	30
1.5.5 Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanması	30
1.5.6 Geri kazanım hedeflerinin sağlanması	31
1.5.7 Üretim sırasında tesiste oluşan ambalaj atığı	31
1.5.8 Tesiste üretilen ambalaj atıklarının teslimi	31
1.5.9 Tesisten kaynaklanan ambalaj atıklarının azaltım planı	32
1.5.10 Ambalaj atıklarının azaltılmasında iyileştirme sağlanması	32
1.5.11 Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ne (AAKY'ye) uyum için yapılan iyileştirmeler	33
1.5.12 AAKY'ye uyum için iyileştirme planlaması	34
1.6 Geri kazanılamayan evsel nitelikli atıklar	34
1.6.1 Atıkların kaynağında ayrı toplanması	34
1.6.2 Geri kazanılamayan evsel atıkların niteliği	34
1.6.3 Geri kazanılabilen evsel nitelikli atıklar	35
1.6.4 Evsel atıkların bertarafı	35
1.7 Bitkisel yağ atıkları	36
1.7.1 Bitkisel atık yağ oluşumu	36
1.7.2 Bitkisel atık yağ bertarafı	36
1.8 Hava kirliliği	37
1.8.1 Emisyon bacası	37
1.8.2 İzne tabi tesisler	38
1.8.3 Emisyon izni	38
1.8.4 Değişiklikler	39
1.8.5 Değişikliğin izne tabi olması hakkında yetkili mercie başvuru	39
1.8.6 İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'ne (İÇOM) emisyon raporlarının iletilmesi	39
1.8.7 Tesiste düzenli emisyon ölçümü	40
1.8.8 Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'ne (ETKHKKY)'ne uyum için iyileştirme yapılması ve düşünülmesi	40
1.8.9 Ozon tabakasını incelten maddelerin kullanılması	42

1.9 Atıksu yönetimi	42
1.9.1 Kullanılan suyun temini	42
1.9.2 Yıllık su tüketim miktarı	43
1.9.3 Atıksu kaynakları	43
1.9.4 Tabi olunan atıksu mevzuatı	43
1.10 Kanal Deşarjı	44
1.10.1 Kirletici kaynak oluşması	44
1.10.2 Arıtma tesisi	44
1.10.3 Kanalizasyona bağlantı	45
1.10.4 Deşarj kalite kontrol ruhsatı	45
1.10.5 Deşarj limitlerinin sağlanması	45
1.10.6 Arıtma tesisi çıkışında kontrol bacası	46
1.10.7 Atıksu deşarj debisi & debi ölçüm cihazı	46
1.10.8 Deşarj limitlerinin periyodik kontrolü, belgelendirilmesi ve saklanması	47
1.10.9 Beklenmeyen etki kaynağının (acil durum) belirlenmesi	47
1.10.10 Su kirliliği kontrolü konusundaki mevzuata uyum için yapılan iyileştirme	47
1.10.11 Mevzuata uyum için iyileştirme planı	48
1.11 Toprak kirliliği	49
1.12 Çevre Denetimi Yönetmeliği	49
1.12.1 Yönetmeliğe göre denetime tabi tesisler	49
1.12.2 Birleşik denetim ve iç tetkik	49
1.13 Tehlikeli kimyasalların yönetimi	50
1.13.1 Tehlikeli kimyasalların yönetimine ilişkin mevzuat	50
1.13.2 Yönetmeliklerin uygulanması	51
1.13.3 REACH	51
1.13.4 REACH uygulaması	52
1.14 Enerji kullanımı	52
1.14.1 Kullanılan enerji türleri	52
1.14.2 Enerji tüketim miktarı	53
1.14.3 Enerji yönetimi	53
1.14.4 Desteklenen proje	53
1.15 Gürültü	54
1.15.1 İzne tabi tesisler	54
1.15.2 Sınır değerlerin aşılması	54
1.15.3 Akustik raporunun yaptırılması	54
1.15.4 Gürültü kontrolü izin belgesi	55

1.16 Diğer	56
1.16.1 Tesiste uygulanan gönüllü sistemler	56
1.16.2 Çalışanların eğitimi	56
1.16.3 Çevre konusunda işbirliği	57
1.16.4 Tesiste ilaçlama	57
1.17 Çevresel Zararların Önlenmesi ve Düzeltilmesi Hakkındaki Çevresel Sorumluluk Direktifi (2004/35/EC)	58
1.18 Bazı Boyalarda, Verniklerde ve Araç Cilalama Ürünleri İçerisindeki Organik Çözücülerin Sebep Olduğu Uçucu Organik Bileşenlerin Emisyonlarının Sınırlandırılması (VOC - Uçucu Organik Bileşik) 2004/42/EC	58
1.19 Entegre Kirliliği Önleme ve Kontrol Direktifi (96/61/EC) IPPC Direktifi	59
1.20 Topluluk Ekoetiket Ödülüne İlişkin Tüzük (17 Temmuz 2000 tarih ve 1980/2000 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü)	59
1.21 Tehlikeli Maddeler İçeren Büyük Kazaların Sebebiyet Verdiği Zararların Kontrolüne İlişkin Direktif (96/82/EC) SEVESO Direktifi	60
1.21.1 Direktifin bilinmesi	60
1.21.2 Kimyasal madde depolanması	60
1.21.3 ÇOB Taslak Yönetmeliği	60
1.21.4 SEVESO Kapsamı	60
1.21.5 Eklenebilirlik	60
1.21.6 Kapsamda olan firmaların Kolon 2 / Kolon 3'de yer alması	60
1.21.7 Büyük kaza önleme politikası	60
1.21.8 Kolon 3	61
1.22 İlave görüşler	61
2. İHTİYAÇ ANALİZİ	62
2.1 Eğitim, Bilgilendirme ve Dokümantasyon	63
2.2 Alt yapı	64
2.3 Teşvik ve Finansal Destek	65
2.4 Denetim Mekanizması	66
2.5 Bürokrasi	66
2.6 Türkiye'deki ve Benzer AB Çevre Kurallarına Uyum	67
2.6.1 Firmaların kendileri ile ilgili kurallardan haberdar olabilmeleri	67
2.6.2 Kuralların anlaşılabilmesi için eğitimler ve rehberler	67
2.6.3 Çevre yatırımları için finansal destek ve teşvikler	67
2.6.4 Bürokrasi	67
2.7 Çalışma Programı	67
Ek - 1	69

1. DEĞERLENDİRME

1. DEĞERLENDİRME

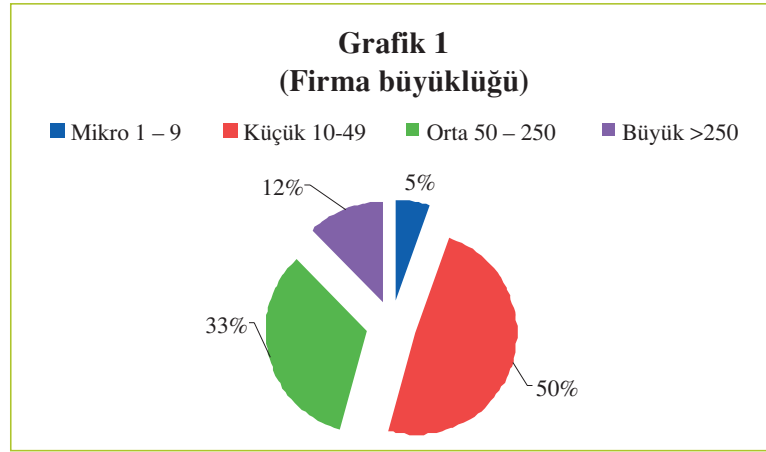
1.1 Ankete katılan firmaların profili

İstanbul Sanayi Odası (42 firma) ve Mersin Ticaret ve Sanayi Odası'na (15 firma) kayıtlı 57 firma ankete katılmıştır. Firmaların ankete vermiş oldukları cevaplara göre yapıları aşağıda sunulmaktadır.

1.1.1 Çalışan sayısına göre katılımcı profili

Değerlendirme: Katılımcılar ağırlıklı olarak 10-49 ve 50-250 kişilik bantlarda yer alıp işletme büyüklüklerine göre 3 mikro, 28 orta, 19 küçük ve 7 büyük firma şeklinde dağılım göstermektedir.

Çalışan sayısı	1 - 9	10-49	50 - 250	>250	Toplam cevap
Firma sayısı	3	28	19	7	57

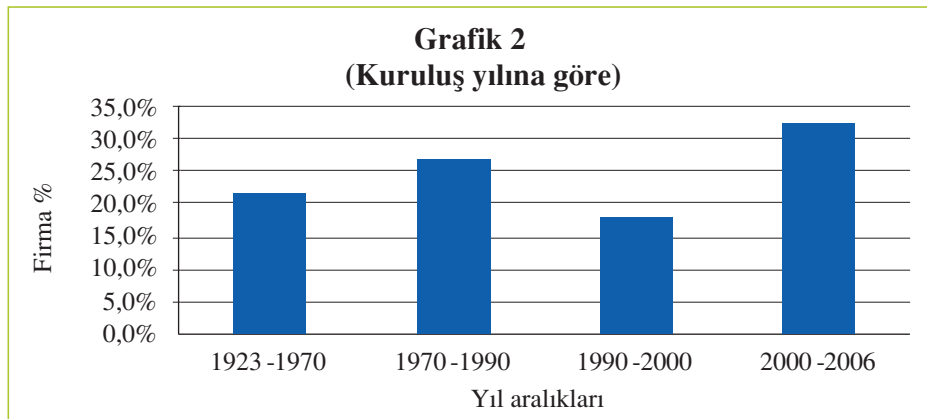

1.1.2 Kuruluş yılı

Firmaların kuruluş yılları aşağıdaki aralıklarda yer almaktadır:

Yıllar	1923-1970	1970-1990	1990-2000	2000-2006	Toplam cevap
Firma sayısı	12	15	10	18	55

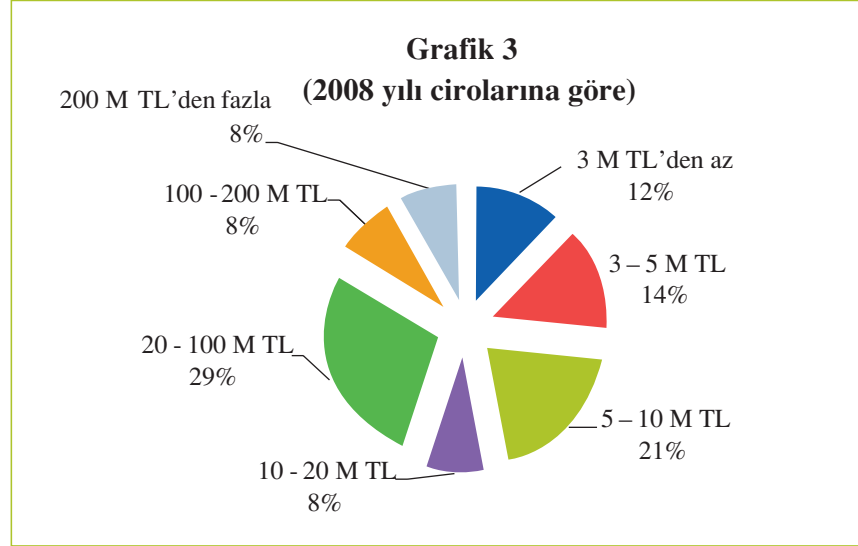
Değerlendirme: En yoğun kuruluş dönemi olarak 2000-2006 dönemi ön plana çıkmaktadır.

1.1.3 2008 Cirolarına göre katılımcı profili

Değerlendirme: Ankete katılan firmaların hepsi 2008 ciroları hakkında bilgi vermeyip bazıları gizli tutmayı tercih etmişlerdir. Bu bakımdan ciro konusundaki katılımcı profili verilen cevaplar (49 firma) çerçevesinde hazırlanmıştır.

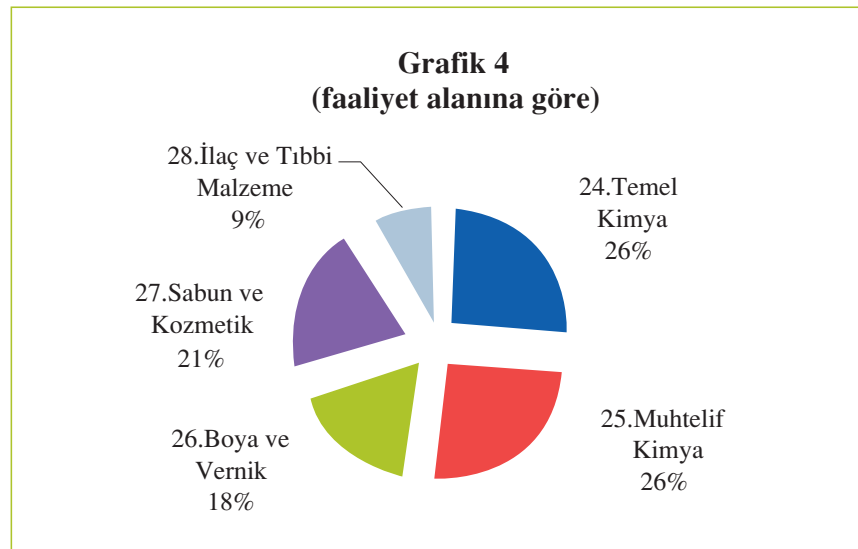
2008 yılı cirosu	3 M TL'den az	3 - 5 M TL	5 - 10 M TL	10 - 20 M TL	20 - 100 M TL	100 - 200 M TL	200 M TL'den fazla	Toplam cevap
Firma sayısı	6	7	10	4	14	4	4	49

1.1.4 Faaliyet alanına göre katılımcı profili

Ankete proje çerçevesinde ele alınan kimya sanayiine ait aşağıda sunulan faaliyet grupları katılmıştır.

Faaliyet alanı	24.Temel Kimya	25.Muhtelif Kimya	26.Boya ve Vernik	27.Sabun ve Kozmetik	28.İlaç ve Tıbbi Malzeme	Toplam cevap
Firma sayısı	15	15	10	12	5	57

Bu firmaların ürettikleri ürünler aşağıda sunulmaktadır:

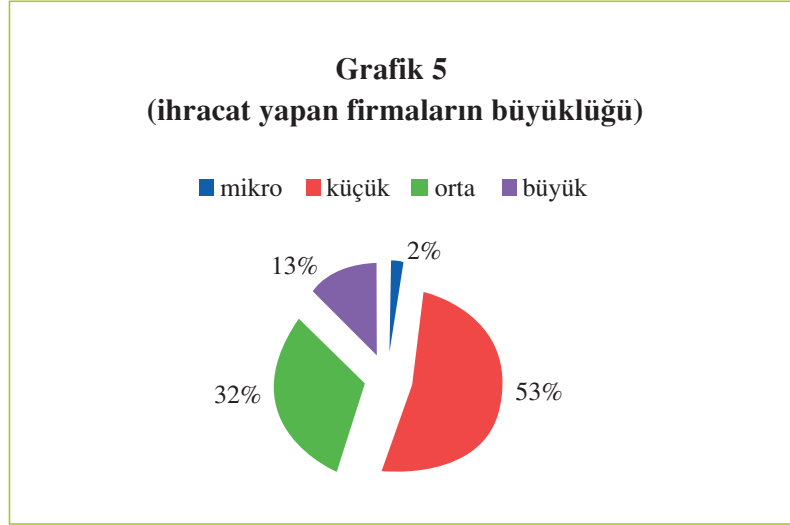
1. Ağartılmış Hidrofil Pamuk
2. Ağır soda, hafif soda, rafine sodyum bikarbonat
3. Akrilik polimer dispersiyonları, tekstil yardımcı maddeleri
4. Alkid reçine
5. Ayakkabı ve deri bakım ürünleri
6. Beşeri ilaç üretimi
7. Deterjan grubu ürünleri, genel temizlik maddeleri, el sabunu, yumuşatıcı ve muhtelif temizlik ürünleri
8. Çimento esaslı seramik yapıştırıcı ve derz dolgu
9. Doymamış polyster reçineleri ve yardımcı mamülleri
10. Emülsiyon boyalar, sentetik boya, vernik
11. Esans üretimi
12. Etil alkol üretimi
13. Ev temizlik maddeleri, cilalar, yüzey temizleyiciler
14. Formaldehit, melamin, fenol ve üre reçineleri
15. Hayvan sağlığı ile ilgili ilaçlar, yem katkı preparatları
16. IV Kanül, kan transfüzyon seti, kateter, ameliyat masası, aspiratör
17. İlaç, kan torbası ve serum üretimi
18. Kalıp ayırıcı, boya, yardımcı kimyasallar
19. Kauçuk esaslı yapıştırıcı
20. Krom bileşikleri, sodyumbikromat, kromikasit, BCS, sodyumsülfat
21. Matbaa mürekkepleri
22. Mineral esaslı yağlama yağları ve gresleri, otomotiv ve sanayi madeni yağlar ve gresler
23. Parfüm, deodorant
24. Plastifiyan ürünler, kimyasallar
25. Rafine bitkisel nebati yağ ürünleri
26. Renkli kozmetik ürünleri
27. Sabun ve kozmetik ürünleri, sabun, gliserin, aerosol, alkollü ürünler
28. Sanayi boyaları, epoksi ve poliüretan boyaları, zemin kaplamaları
29. Sanayi tipi yapıştırıcı
30. Sanayi, inşaat ve oto tamir boyaları
31. Sigara filtresi üretimi
32. Solvent bazlı yapıştırıcı
33. Son kat boya, astar, vernik, tiner (otomotiv sektörü için)
34. Su bazlı inşaat boyası

35. Şampuan, saç kremi, saç losyonu, cilt bakım ürünleri
36. Tekstil boyası, tekstil kimyasal yardımcıları
37. Tekstil ve deri kimyasalları
38. Tekstil, kâğıt, deri boyar madde kimyasalları
39. Vitamin K3 ve türevleri, sodyummetabisülfid
40. Yağlama ürünleri
41. Yapı kimyasalları
42. Yapı kimyasalları, su bazlı boya ve sıva
43. Zemin kaplama boyası
44. Ziraî mücadele ilaçları imalatı ve satışı

1.1.5 Ankete katılan firmaların ihracat profili

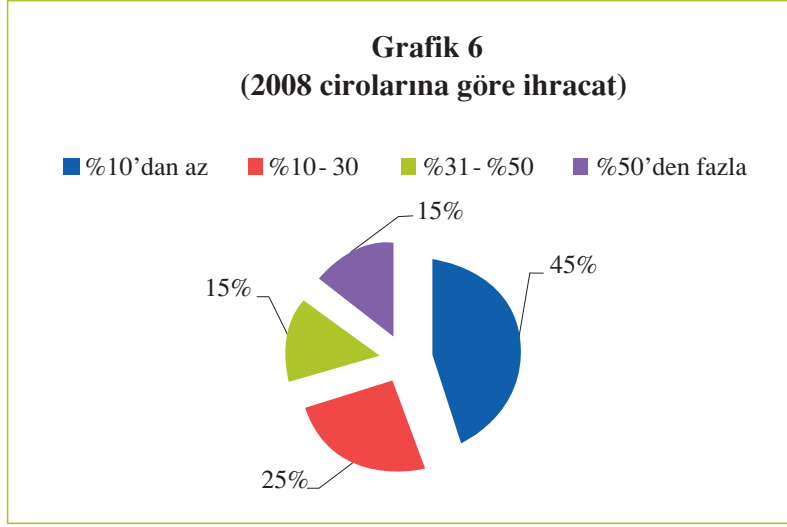
Ankete katılan firmalardan ihracat yapanlarının çalışan sayısına göre dağılımı aşağıda sunulmaktadır:

Firma büyüklüğü	mikro	küçük	orta	büyük	Toplam cevap
Firma sayısı	1	25	15	6	47

Katılımcı firmaların 2008 cirolarına göre yapmış oldukları ihracat oranları aşağıda sunulmaktadır :

2008 cirolarına göre İhracat %	%10'dan az	%10 - 30	%31 - %50	%50'den fazla	Toplam cevap
Firma sayısı	21	12	7	7	47

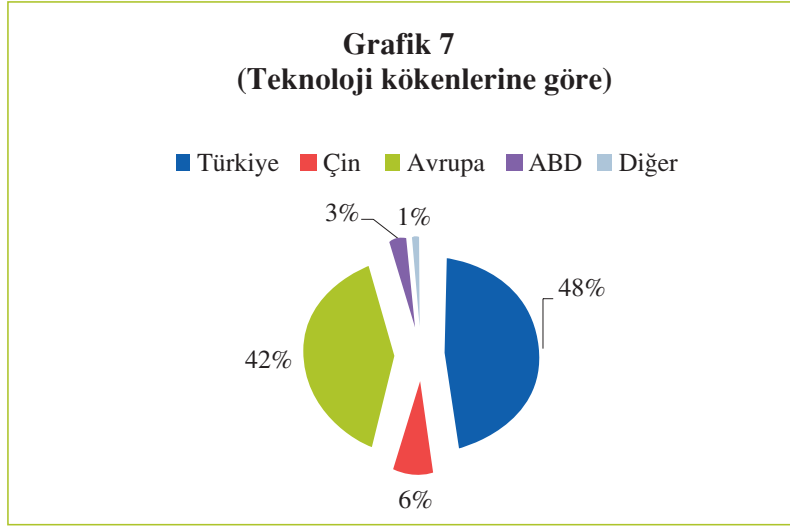
Değerlendirme : İhracat 13 firma tarafından AB'ye, 23 firma tarafından ise AB dışındaki ülkelere yapılmaktadır. AB dışındaki ülkeler aşağıdaki gibi çeşitlilik göstermektedir:

o Rusya, İsviçre
o Suudi Arabistan, Lübnan, Irak, Suriye, İsrail
o ABD, Kanada, Brezilya, Tayland, Mısır, Suudi Arabistan
o Kıbrıs, Kırgızistan
o Ortadoğu Ülkeleri, Birleşik Arap Emirlikleri, Kuzey Afrika Ülkeleri
o İran, Rusya, Ermenistan, Azerbaycan, Suriye
o Güney Afrika, Malezya
o Hindistan, Dubai, Kenya, Rusya
o Ukrayna, İran, Rusya
o Mısır, Suriye
o Türkmenistan, Azerbaycan
o Kosova, Suriye, Türkmenistan, Gürcistan, Libya
o Türkmenistan, Irak, Etiyopya, Hindistan
o Mısır, Tunus, Azerbaycan
o Mısır, Birleşik Arap Emirlikleri , Rusya
o Rusya, Ukrayna

1.1.6 Teknoloji menşesine göre katılımcı firmaların dağılımı

Değerlendirme : Katılımcı firmaların teknolojileri ağırlıklı olarak Türkiye kökenlidir. Bu arada hem Türkiye hem de diğer ülkelerden alınan teknolojiler de vardır. Teknoloji yenilenmesi ağırlıklı olarak 2000-2008 yılları arasında yapılmıştır.

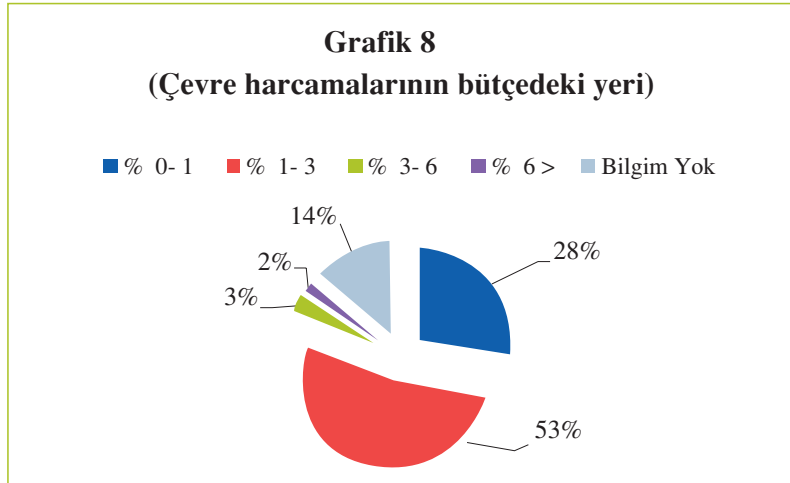
Teknoloji kökeni	Türkiye	Çin	Avrupa	ABD	Diğer
Firma sayısı	32	4	28	2	1

1.1.7 Ankete katılan firmaların çevre harcamaları

Ankete katılan firmaların yapmış oldukları çevre harcamaları bütçelerindeki yerine göre aşağıdaki şekilde dağılım göstermektedir:

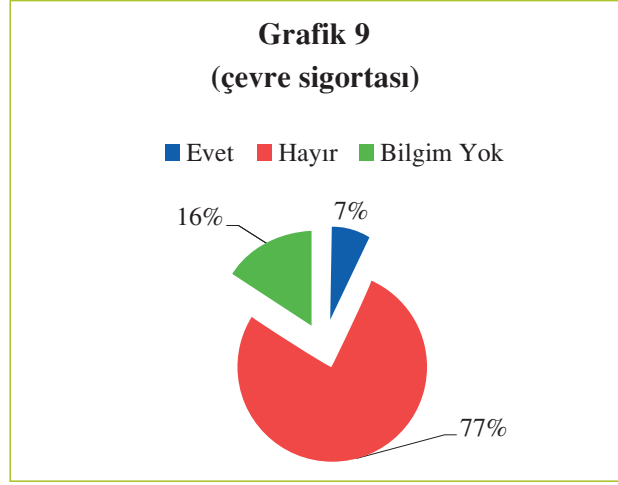
Çevre harcamalarının bütçedeki yeri	% 0 - 1	% 1 - 3	% 3 - 6	% 6 >	Bilgim Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	16	30	2	1	8	57

1.1.8 Çevre kirliliği önleme sigortası

Değerlendirme : Katılımcı firmalardan sadece 4'ü sigorta sistemi içindedir.

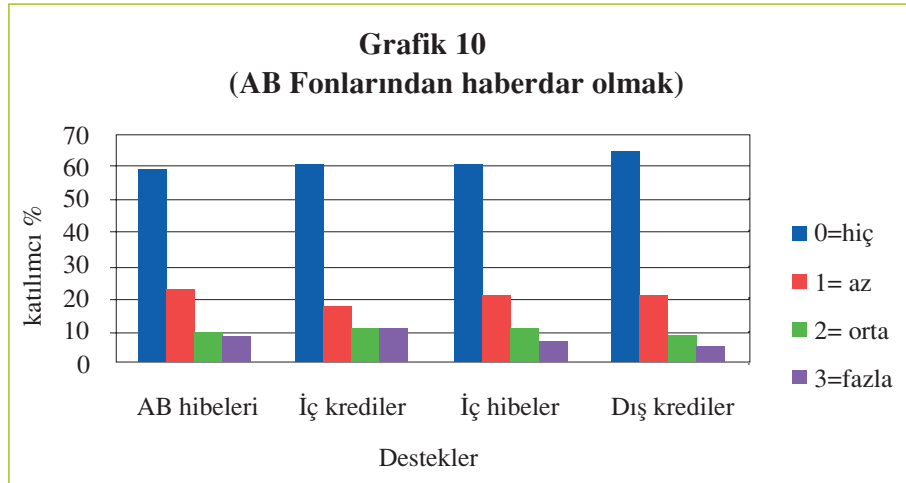
Çevre kirliliği önleme sigortası var mı?	Evet	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	4	43	9	56

1.1.9 Katılımcıların AB Çevre Fonları hakkındaki farkındalığı

Ankete katılan firmaların çevre konusunda sağlanan destekler hakkındaki farkındalığı aşağıda sunulmaktadır :

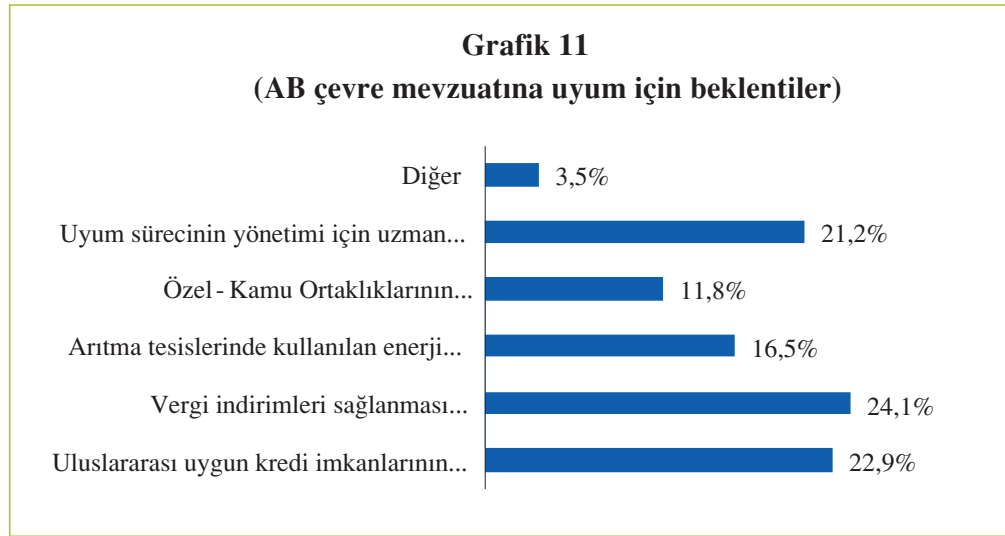
Farkındalık	AB hibeleri/ Firma sayısı	İç krediler/Firma sayısı	İç hibeler/ Firma Sayısı	Dış krediler/Firma sayısı
0=hiç	34	35	35	37
1= az	13	10	12	12
2= orta	5	6	6	5
3=fazla	5	6	4	3

1.1.10 AB Çevre mevzuatına uyum için beklentiler hakkında katılımcı profili

Beklentiler	Firma sayısı
Uluslararası uygun kredi imkânlarının koordinasyonunun sağlanması (IFC, Dünya Bankası)	39
Vergi indirimleri sağlanması	41
Arıtma tesislerinde kullanılan enerji tarifelerinde indirimler	28
Özel - Kamu Ortaklıklarının kurulabilmesi	20
Uyum sürecinin yönetimi için uzman danışmanlık	36
Diğer: Firmaların çevre mevzuatına uyumu için altyapının güçlendirilmesi ve denetimlerin sıklaştırılması	6

Değerlendirme : AB Çevre mevzuatına uyum için beklentiler finans destekleri şeklinde ağırlık kazanmıştır. Ayrıca uyum açısından uzman desteği de istenmektedir.

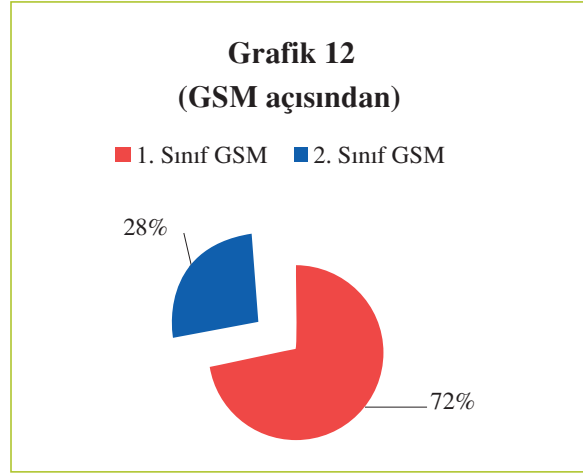
1.2 İzinler

Değerlendirme : Firmaların ÇED uygulaması konusunda bilinçli olduğu gözlemlenmiştir. 7 Firma kapasite artırımını sonrasında başvuru yapmış ve ÇED gerekli değildir kararı almıştır.

1.2.1 İşyeri açma ve çalışma ruhsatı

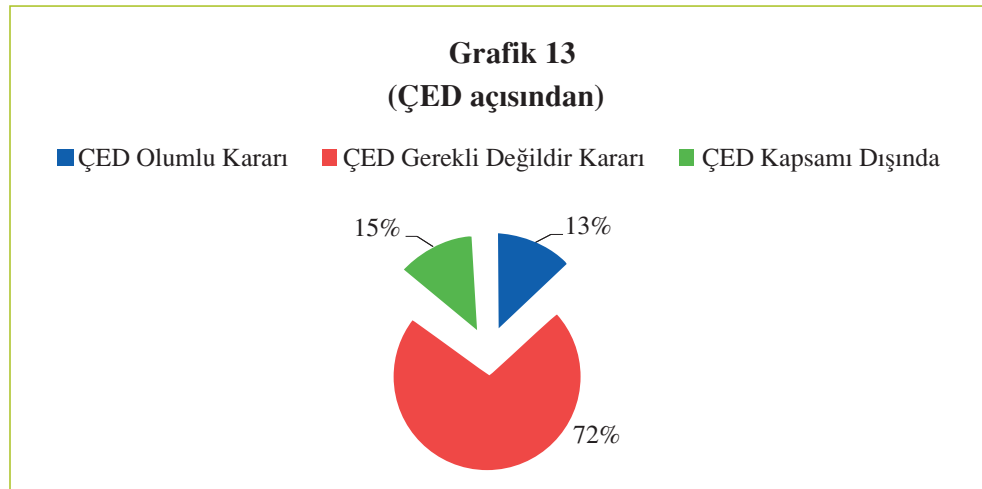
İşyeri açma izni ve çalışma ruhsatınız var mı?	Evet	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	51	4	1	56

Çalışma ruhsatları 1. ve 2. Sınıf GSM' de yer almaktadır.

1.2.2 Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) açısından firmaların durumu

ÇED Durumu	ÇED Olumlu Kararı	ÇED Gerekli Değildir Kararı	ÇED Kapsamı Dışında	Toplam cevap
Firma sayısı	7	38	8	53

1.3 Tehlikeli atık yönetimi

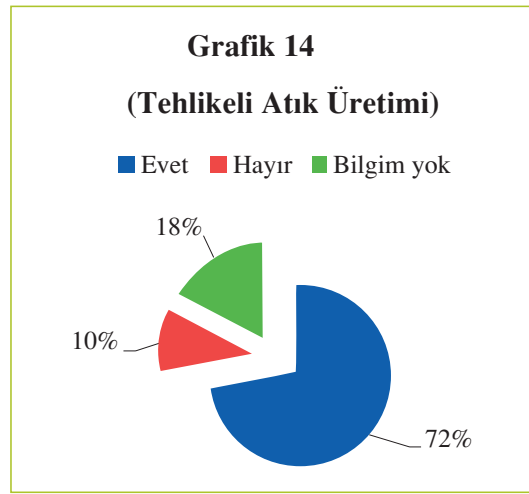
Değerlendirme:

- Firmaların ankete vermiş olduğu cevaplara göre büyük bir bölümü tehlikeli atık üretmektedir. Ancak atıklarının tehlikeli olup olmadığını bilmeyen firmalar da vardır.
- Firmaların çoğunluğunun gerekli beyanı vermiş olmalarına rağmen bir kısmının bilgisinin olmaması bu alanda eksiklik olduğunu göstermektedir.
- Üç yıllık atık yönetim planı alanında da bilgi sahibi olmayan firmalar bulunmaktadır.
- 32 Firma çalıştıkları lisanslı tesislerin lisans kopyalarını bulduklarını, 9 firma ise bulduklarını beyan etmişlerdir.
- Firmaların çoğunluğu tehlikeli atıkları 6 aydan fazla kendi tesislerinde depolamamaktadırlar.
- Atık yönetiminde atık azaltılması için firmaların yarıdan fazlası bir hedef veya faaliyet öngörmemektedir.
- 29 Firma Atık yönetimi ile ilgili belgeleri 5 yıl muhafaza etmekte, 12 firma ise bu süreye riayet etmemektedir.

- Atık pil/akü yönetiminde firmaların bilinçli olduğu görülmüştür.
- Firmaların lisanslı araçlarla atık taşıması ve ulusal atık taşıma formunun doldurulması konusunda da eksiklikleri vardır.
- Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uyum için yapılan girişimler konusunda en çok yapılan girişim depolama alanı yapılması ve revize edilmesidir.
- 27 Firma atıklarının analizini yaptırmamıştır.
- Verilen “hayır” ve “bilgim yok” cevapları tehlikeli atık yönetimi konusunda firmaların bilinçlendirilmesi ihtiyacını göstermektedir.

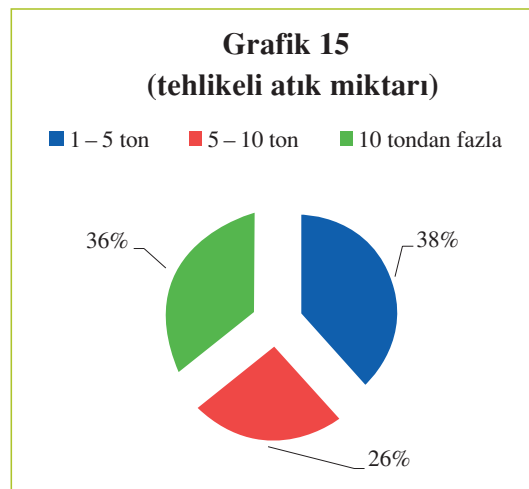
1.3.1 Tehlikeli atık üretimi

Tehlikeli atık üretiyor musunuz?	Evet	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	41	6	10	57

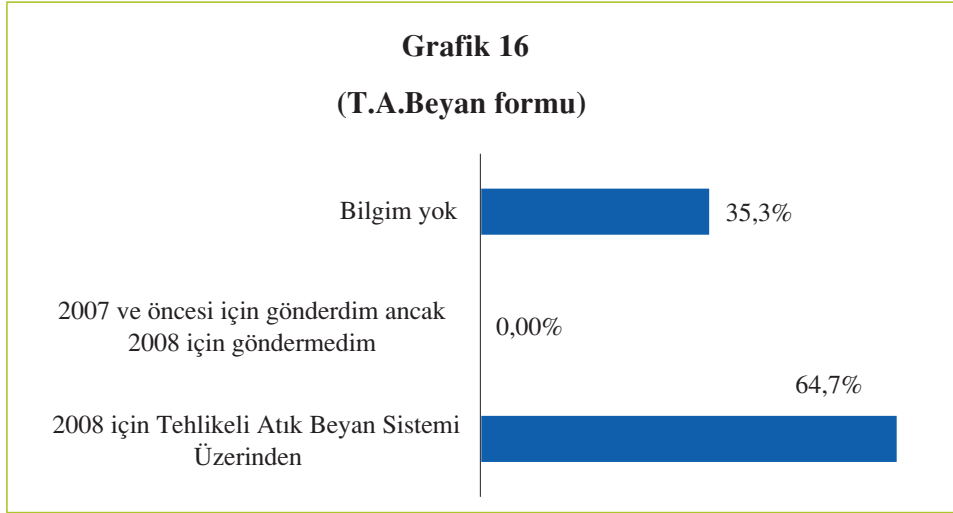
1.3.2 Yılda üretilen tehlikeli atık miktarları

Tehlikeli Atık Miktarı	1-5 ton	5 – 10 ton	10 tondan fazla	Toplam Cevap
Firma sayısı	15	10	14	39

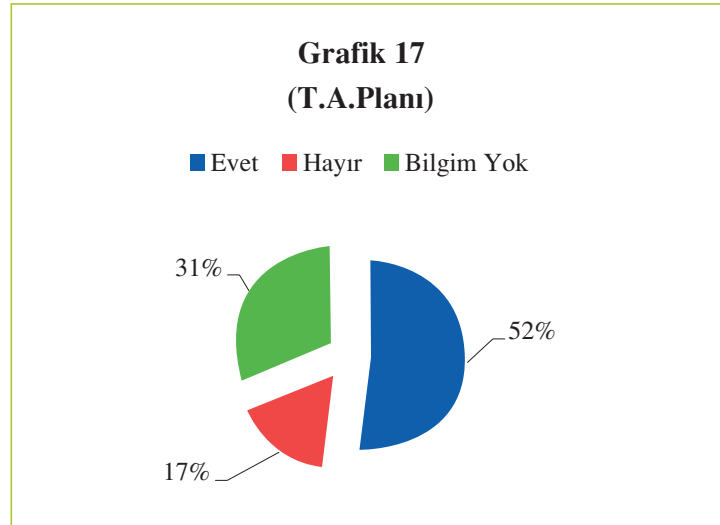
1.3.3 Tehlikeli atık beyan formu

T.A.Beyan Formu	2008 için Tehlikeli Atık Beyan Sistemi Üzerinden	2007 ve öncesi için gönderdim ancak 2008 için göndermedim	Bilgim yok	Toplam cevap
Firma sayısı	33	0	18	51

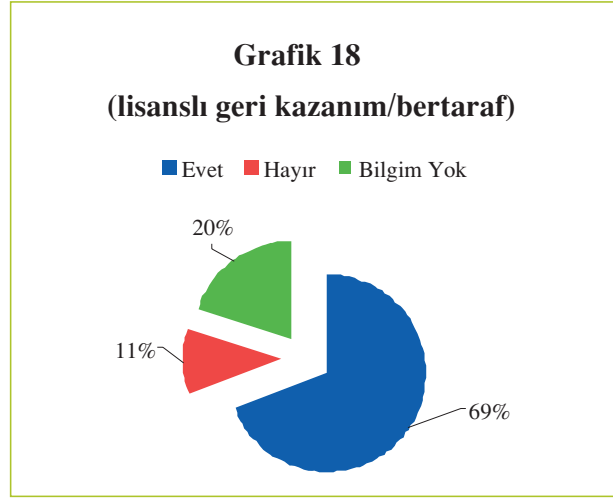
1.3.4 Üç yıllık atık yönetim planı

Planı verdim	Evet	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	28	9	17	54

1.3.5 Tehlikeli atıkların lisanslı geri kazanım / bertaraf tesislerinde bertarafı

Lisanslı geri kazanım/bertaraf	Evet	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	38	6	11	55

1.3.6 Tehlikeli atıkların türlerine göre verildiği lisanslı firma sayısı

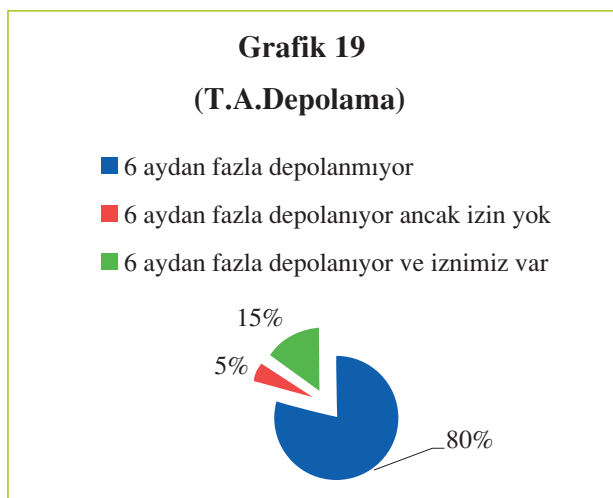
Tehlikeli Atık türlerine göre çalışılan lisanslı firmalar	
Çalışılan lisanslı firma sayısı	Katılımcı firma sayısı
1 Firma	9
2 Firma	10
3 Firma	4
4 Firma	4
5 Firma	2
6 Firma	1

1.3.7 Lisans kopyasının edinilmesi

32 Firma çalıştıkları lisanslı tesislerin lisans kopyalarını bulduklarını, 9 firma ise bulmadıklarını beyan etmişlerdir.

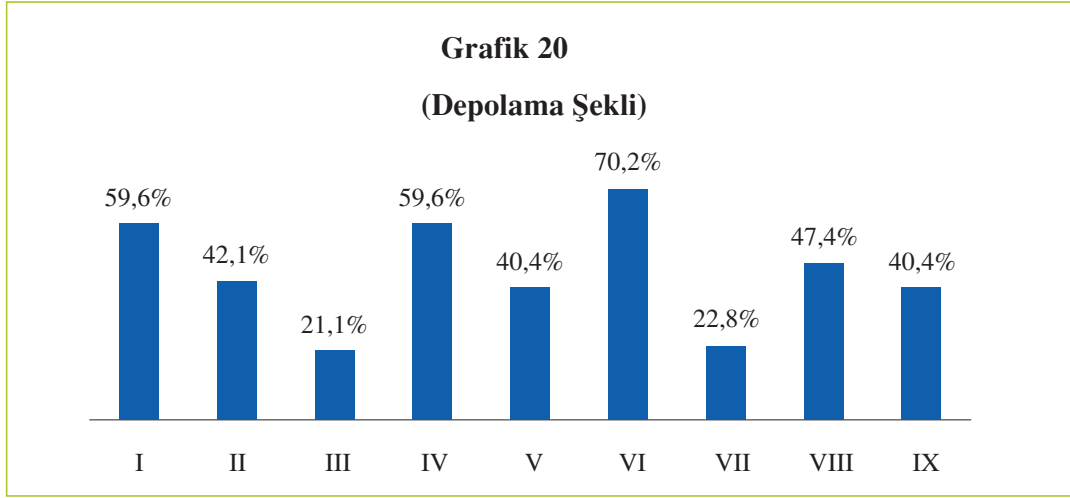
1.3.8 Tehlikeli atıkların tesiste depolanması

Depolama süresi ve izni	6 aydan fazla depolanmıyor	6 aydan fazla depolanıyor ancak izin yok	6 aydan fazla depolanıyor ve iznimiz var	Toplam cevap
Firma sayısı	31	2	6	39

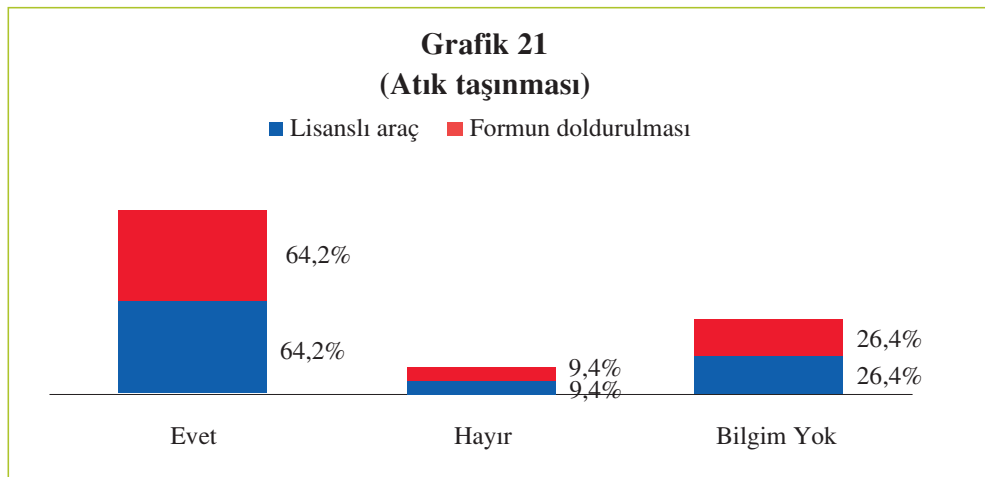
1.3.9 Tesiste depolama alanının kriterlere uygunluğu

	Depolama şekli	Firma sayısı
I	Beton saha üzerine yerleştirilmiş sızdırmaz konteynrlarda	34
II	Konteynrlar üzerinde tehlikeli atık ibaresi var	27
III	Depolanan madde miktarı ve depolama tarihi konteynır üzerinde yazılı	12
IV	Depo alanı kapalı / yağmur geçirmez	34
V	Depo alanında drenaj mevcut	23
VI	Yangın söndürme sistemi mevcut	40
VII	Rögarın dış bağlantısı yok ve / veya arıtma tesisine bağlı, kanalizasyon bağlantısı yok	13
VIII	Risk teşkil eden atıklar bir arada depolanmıyor	27
IX	Atıklar etiketleniyor ve üzerlerine hangi procesten kaynaklandığı yazılıyor	23

1.3.10 Tehlikeli atık taşınması ve ulusal atık taşıma formunun doldurulması

Uygulama	Evet	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Lisanslı araç	34	5	14	53
Formun doldurulması	34	5	14	53

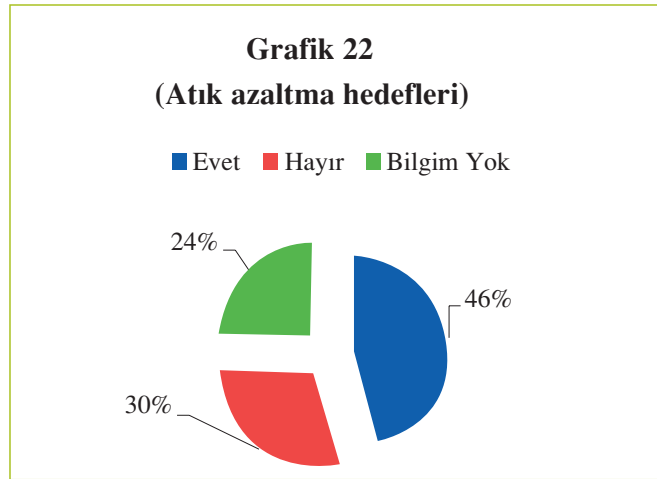
1.3.11 Atık yönetiminde atık azaltılması için girişimler ve hedefler

Atık yönetim planı kapsamında önümüzdeki yıllarda atık azaltımı için katılımcı firmalar tarafından öngörülen faaliyetler aşağıda sunulmaktadır:

Atık azaltma planı	Evet	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	26	17	14	57

Atık Azaltılması için öngörülen faaliyetler:

- Yurtdışından ithal edilen ürünlerin siparişlerinin daha iyi programlanması,
- Prosesten kaynaklanan tehlikeli atıkların üretimde tekrar kullanılması,
- Toz pigment atıklarının azaltılması,
- İmalat şarj boylarının arttırılarak atık miktarının azaltılması,
- Bor yağı yerine başka bir kimyasal kullanılması,
- Hammadde alımında daha büyük ambalaj kullanılması,
- Üretim prosesinde revizyon,
- Gelen hammadde ambalajlarının son ürün için tekrar kullanılması,
- Atıkların tekrar ürüne çevrimi için geri kazanım sistemi kurulması,
- Big bag ve varil azaltımı için tank kullanılması,
- Kimyasal proseslerde daha az kimyasal kullanarak prosesin gerçekleştirilmesi (Örneğin, 2009 yılı içerisinde proses değişikliği yapılarak atık miktarı yüzde 80 azaltıldı)
- Ambalaj ebatlarının küçültülmesi,
- Yağ asit üretim tesisi kurulması,
- Atık su oluşumunun azaltılması, kirlenmiş ambalaj miktarının azaltılması,
- Atıkların kaynağında ayrılması ile tehlikeli atık miktarının azaltılması.

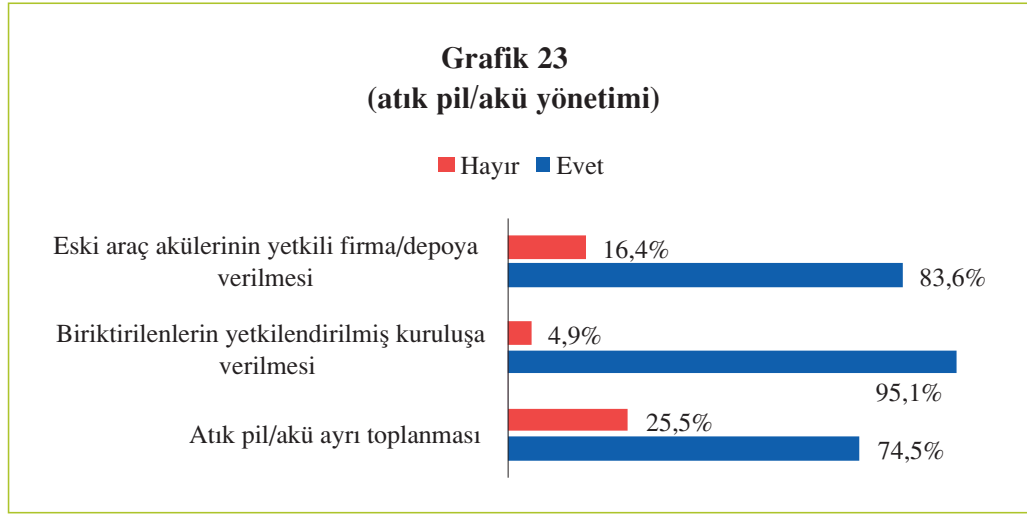

1.3.12 Atık yönetimi ile ilgili belgelerin 5 yıl saklanması

29 Firma Atık yönetimi ile ilgili belgeleri 5 yıl muhafaza etmekte, 12 firma ise bu süreye riayet etmemektedir.

1.3.13 Atık pil/akü yönetimi

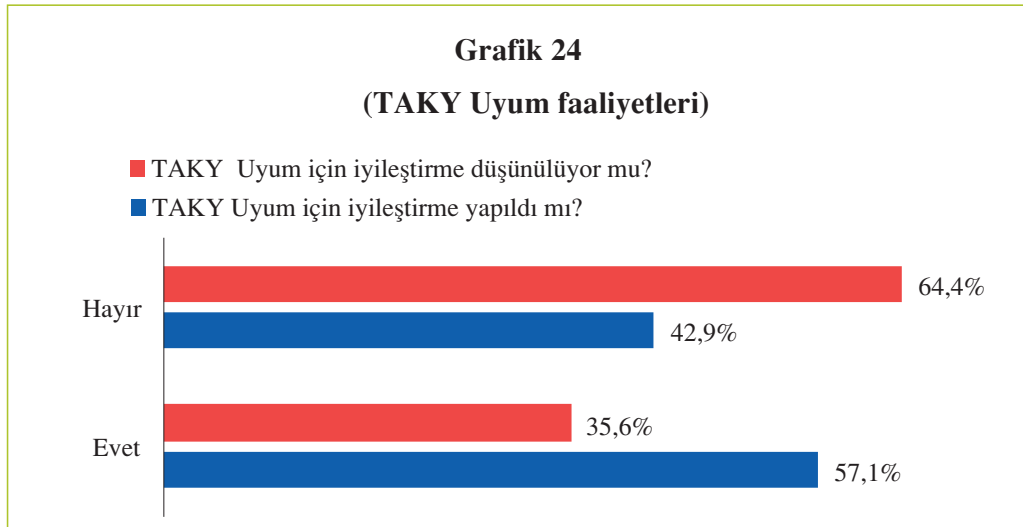
	Evet	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Atık pil/akünün ayrı toplanması	41	14		55
Biriktirilenlerin yetkilendirilmiş kuruluşa verilmesi	39	2	13	54
Eski araç akülerinin yetkili firma/depoya verilmesi	46	9		55

1.3.14 Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine (TAKY) uyum için yapılan girişimler

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uyum için öngörülen faaliyetler aşağıda sunulmaktadır.

	Evet	Hayır	Toplam cevap
TAKY Uyum için iyileştirme yapıldı mı?	28	21	39
TAKY Uyum için iyileştirme düşünülüyor mu?	16	29	45

Firmaların TAKY'ne uymak için yapmış oldukları geliştirmeler aşağıda sunulmaktadır. Bunların içinde en çok yapılan girişim depolama alanı yapılması ve revize edilmesidir. Bu faaliyetler için firmalar toplam 75.000 TL harcamışlardır. Ayrıca bir firma, eski teknolojiden kalan katı atıkların tehlikesiz hale getirilmesi için 62 milyon \$'lık bir projeyi yürürlüğe sokmuştur.

- Depolama alanı yapıldı& revize edildi.
- Hammadde dökme olarak alınıyor.
- Hammadde alımı daha büyük ambalajda yapılıyor.
- Prosesten kaynaklanan tehlikeli atıklar üretimde tekrar kullanılıyor, hammadde 1 tonluk ambalajlarda alınıyor.
- Yönetmelik ile ilgili çalışmalara başlandı.
- Numune kaplarının hacmi azaltıldı, kalite kontrol frekansı düşürüldü, solvent geri kazanımı yapılıyor.
- Gelen hammadde ambalajlarının son ürün için tekrar kullanılması sağlanıyor.
- İyileştirmeler yapıldı, atık su pH'ını düşürmek için hazırlanan proje uygulanmaktadır.
- Tehlikeli atık miktarı üretim kaynağında, proses değişikliği gerçekleştirilerek yüzde 80 azaltıldı.
- Atık ayrıştırma ve bertaraf anlamında iyileştirmeler yapıldı.
- Kontamine atık miktarını azaltma çalışması yapılmaktadır. Geçici depolama yapımı için çalışma başlatılmıştır.
- Yağ asit üretimi yapılacak.
- Eski teknolojiden kalan katı atığın tehlikesiz atık haline getirilmesi projesinin maliyeti 62 milyon \$'dır.

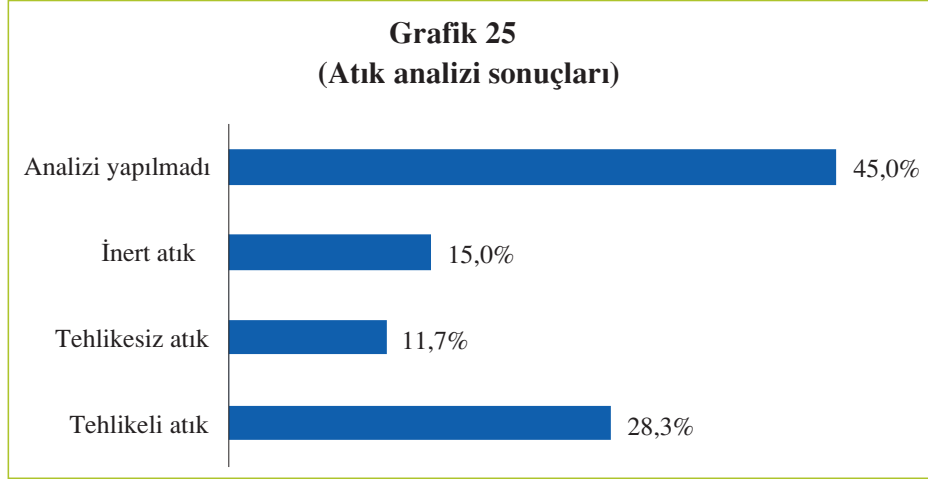
TAKY'ne uymak için yapılması düşünölen iyileştirmeler aşağıda sunulmaktadır. Bu iyileştirmeler için öngörölen toplam maliyet 595.000 TL'dir.

- Prosesten kaynaklanan tehlikeli atıkların üretimde daha çok kullanılması,
- Toz pigment atıkların azaltılması,
- İmalat şarj boylarının arttırılarak atık miktarının azaltılması,
- Bor yağı yerine başka bir kimyasal kullanılması,
- Üretim prosesinde revizyon yapılması,
- Hammadde alımının daha büyük ambalajlarda yapılması,
- Daha büyük ambalajlar için forklift ve vinç alınması,
- Gelen hammadde ambalajlarının son ürün için tekrar kullanılması,
- Atıkların tekrar ürüne çevrimi için geri kazanım sistemi kurulması,
- Depo alanının iyileştirilmesi.

1.3.15 Atık analizi

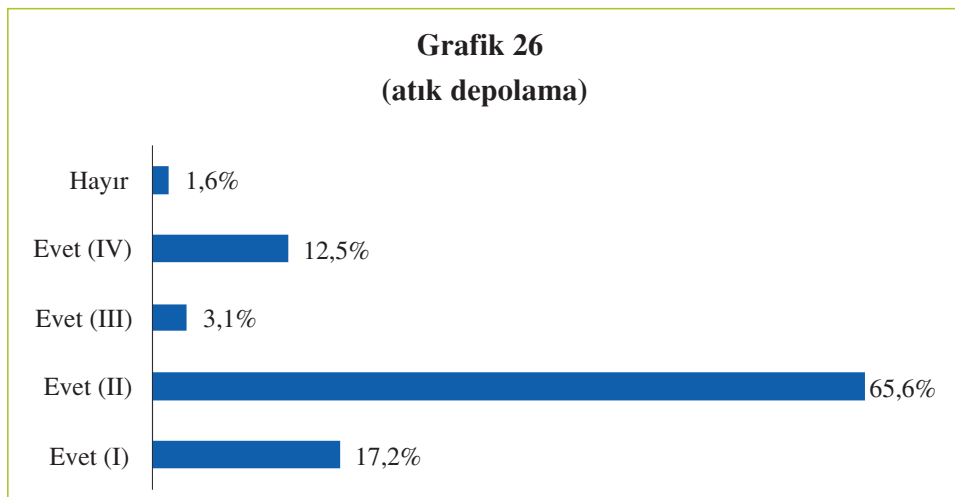
Üretimden kaynaklanan atıkların analizi konusunda firmaların durumu aşağıdaki gibidir.

Analiz sonuçları	Firma sayısı
Tehlikeli atık	17
Tehlikesiz atık	7
İnert atık	9
Analizi yapılmadı	27

1.3.16 Atıkların düzenli depo tesisinde depolanması

Depolama ve atık cinsi	Firma sayısı
Evet Tehlikeli Atık: Tehlikeli Atık Düzenli Depo Tesisi (I)	11
Evet Tehlikesiz Atık: Evsel Atık Düzenli Depo Tesisi (II)	42
Evet İnert Atık: Evsel Atık Düzenli Depo Tesislerinde (III)	2
Evet İnert Atık: Bakanlığın uygun görüşü ile Bakanlığın belgelediği alanlarda (IV)	8
Hayır	1

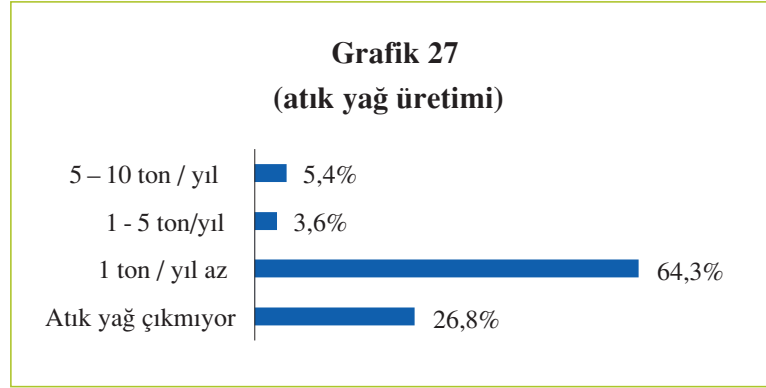
1.4 Atık Yağlar

Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği'nin (AYKY) uygulanması katılımcılar çerçevesinde düşük bir düzeydedir.

1.4.1 Atık yağ üretimi

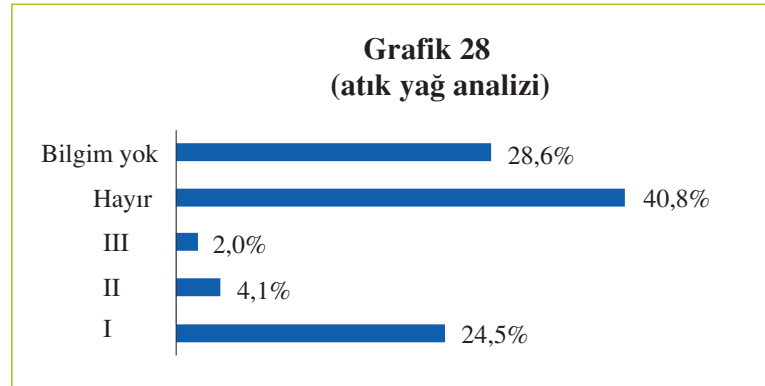
Katılımcı firmaların faaliyetleri sonucu üretilen atık yağ hakkındaki durum aşağıdaki gibidir:

Atık yağ üretimi	Atık yağ çıkmıyor	1 ton / yıl az	1 - 5 ton/yıl	5 – 10 ton / yıl	Toplam cevap
Firma sayısı	15	36	2	3	56

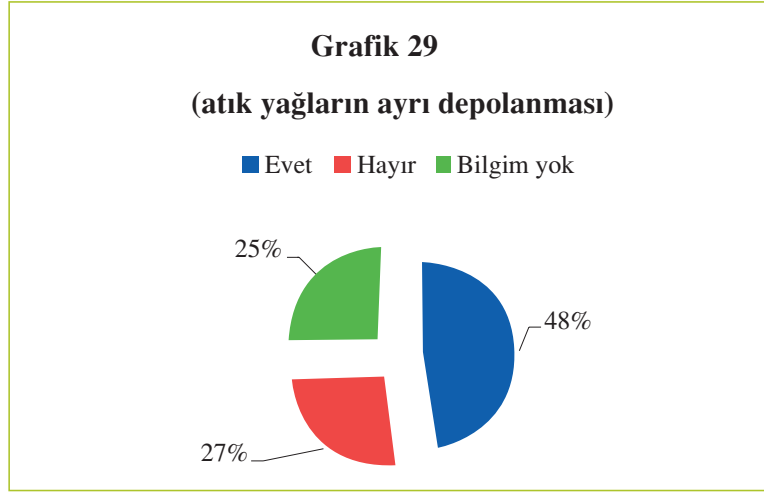
1.4.2 Atık yağ analizi

Analiz yapıldı mı?	Evet I.Kategori	Evet II. Kategori	Evet III. Kategori	Hayır	Bilgim yok	Toplam cevap
Firma sayısı	12	2	1	20	14	49

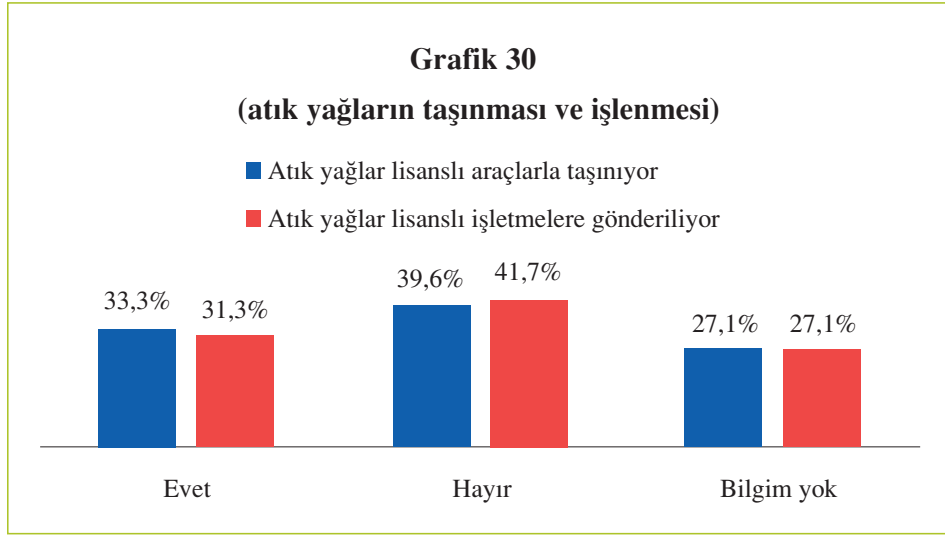
1.4.3 Atık yağların kategorilerine göre ayrıştırılması

Farklı kategori atık yağların birbirleriyle, PCB ve tehlikeli atıklarla karıştırılmadan depolanması	Evet	Hayır	Bilgim yok	Toplam cevap
Firma sayısı	23	13	12	48

1.4.4 Atık yağların taşınması ve işlenmesi

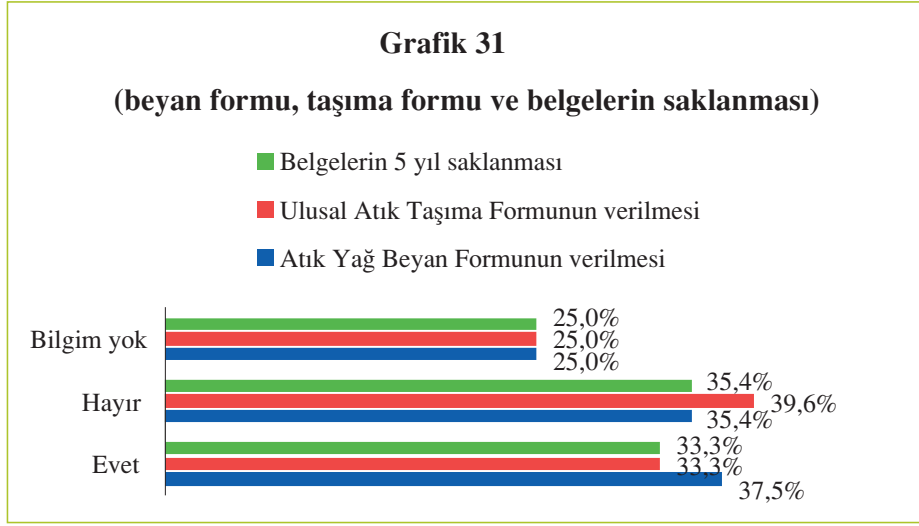
Uygulama	Evet	Hayır	Bilgim yok	Toplam cevap
Atık yağlar lisanslı araçlarla taşıyor	16	19	13	48
Atık yağlar lisanslı işletmelere gönderiliyor	15	20	13	48

1.4.5 Atık yağ beyan formu, ulusal atık taşıma formu ve belgelerin saklanması

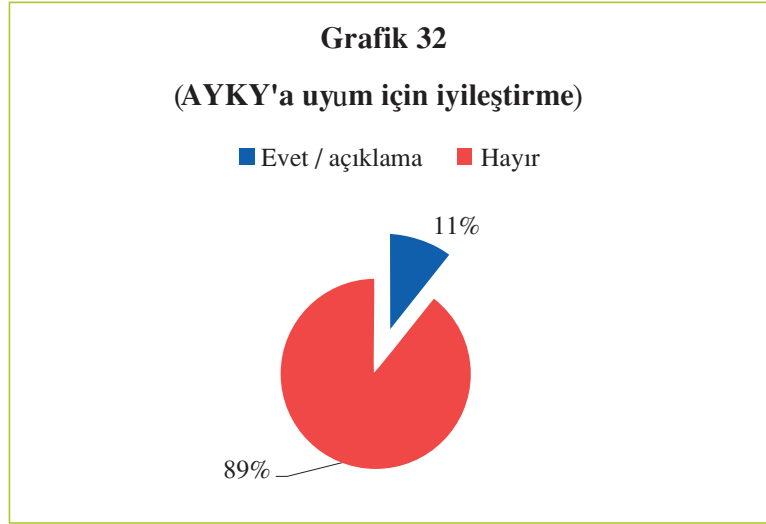
Atık yağ beyan formunun Şubat ayı sonuna kadar İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'ne beyan edilmesi ve ulusal atık taşıma formlarının doldurulması, gerekli belgelerin 5 yıl süre ile saklanması hususunda katılımcı firmaların durumu aşağıdaki gibidir.

Yapılan işlem	Evet	Hayır	Bilgim yok	Toplam cevap
Atık Yağ Beyan Formunun verilmesi	18	17	13	48
Ulusal Atık Taşıma Formunun verilmesi	16	19	13	48
Belgelerin 5 yıl saklanması	16	17	13	48

1.4.6 Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine uyum için iyileştirme

	Evet	Hayır	Toplam cevap
AYKY'ne uymak için iyileştirme	5	41	46

Katılımcıların yönetmeliğe uyum için yapmış oldukları girişimlere ait açıklamalar aşağıdaki gibidir :

- Yağ kullanan ekipmanlara (kompresör, jeneratör, pompa, mikser vs.) bakım yapan servis/servisler atık yağı alıyor Not: Katılımcıların 15'i uygulama için bu cevabı vermiştir.
- Atık yağlar üretimde tekrar kullanılıyor
- Atık yağ depolama alanı, sızdırmaz betonarme üstü kapalı yapı, maliyeti 1500 Euro

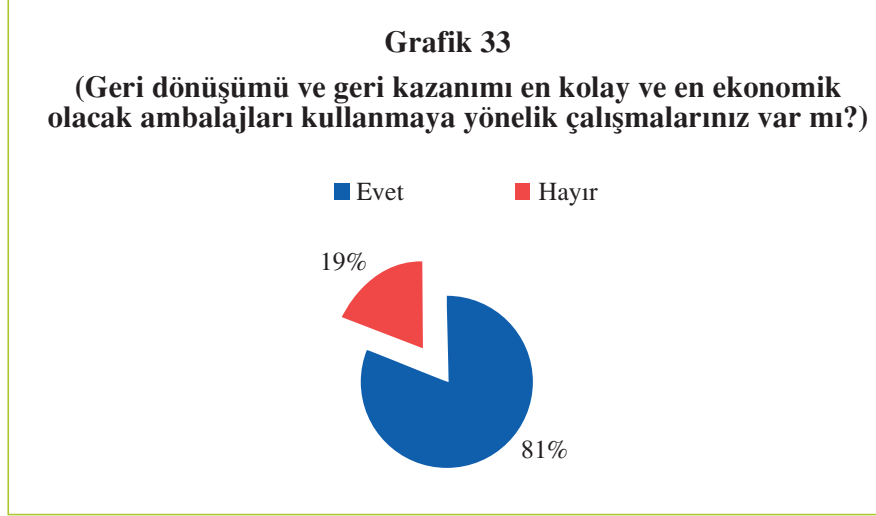
“AYKY'ne uyabilmek için iyileştirme düşünülüyor mu?” sorusuna 33 katılımcı hayır cevabını vermiştir.

1.5 Ambalaj atıkları

- Ambalaj atıklarının yönetildiği firmalar çoğunluktadır.
- Ambalaj atıklarının azaltılmasında iyileştirme sağlanması için 20 (38 firma içinde) firmanın teknik desteğe ihtiyacı vardır.

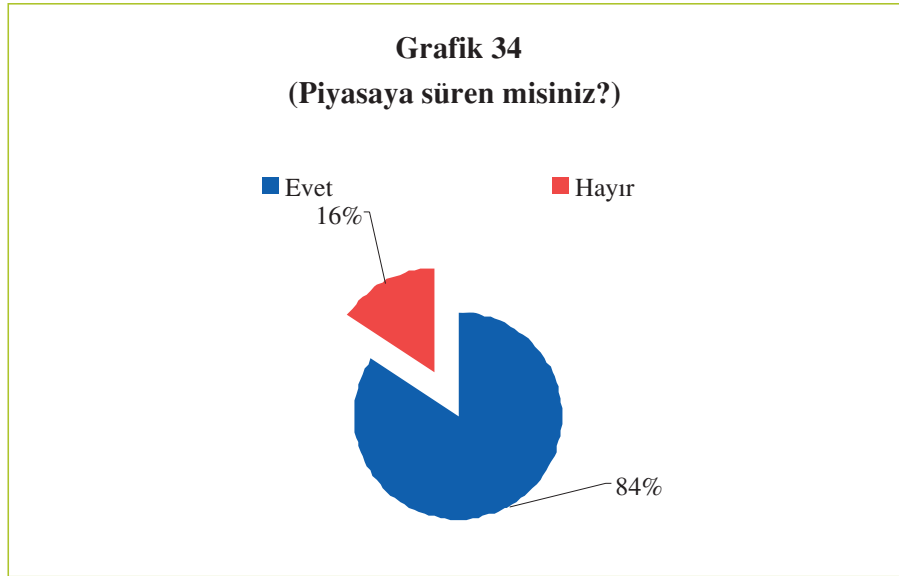
1.5.1 Ambalaj atıkları yönetimi

En az atığı üretmek üzere geri dönüşümü, geri kazanımı kolay - ekonomik ambalaj kullanımına yönelik çalışmalar	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	42	10	52

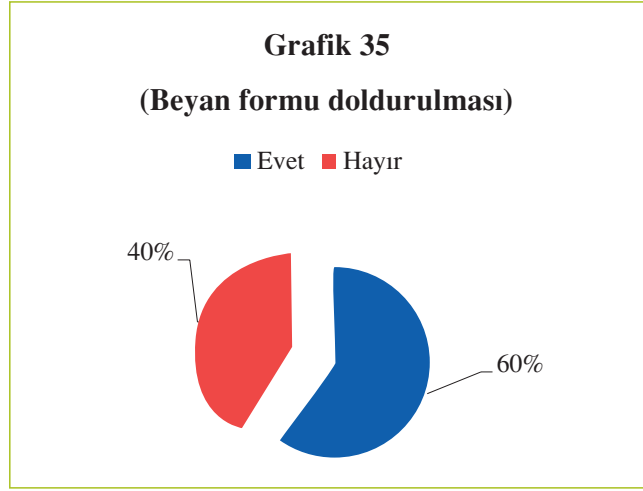
1.5.2 Piyasaya süren

Piyasaya süren konumunda mısınız?	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	48	9	57

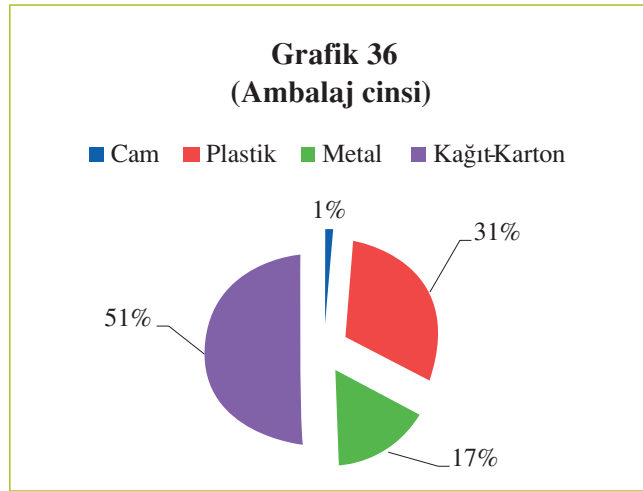
1.5.3 Piyasaya süren müracaat formunun doldurulması

Piyasaya süren müracaat formunu dolduruyor musunuz?	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	31	21	52

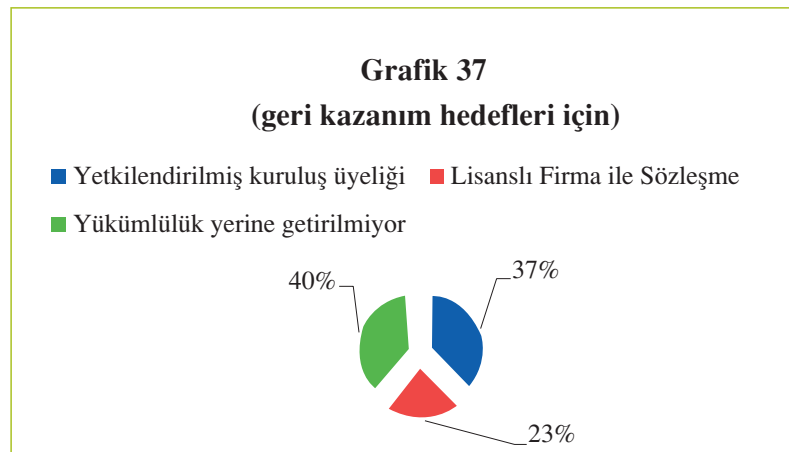
1.5.4 Ürünler için kullanılan ambalaj cinsi/miktarı

Ambalaj cinsi	Cam	Plastik	Metal	Kâğıt-Karton
Yıllık miktar (ton)	167,5	3788,08	2062,8	6150,94

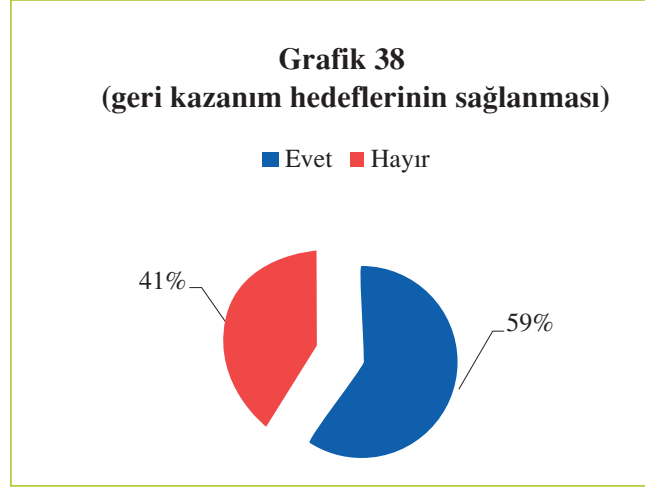
1.5.5 Ambalaj atıklarının kaynağında ayrıştırılması

Geri kazanım hedefleri için uygulanan yöntemler	Yetkilendirilmiş kuruluş üyeliği	Lisanslı Firma ile Sözleşme	Yükümlülük yerine getirilmiyor	Toplam cevap
Firma sayısı	18	11	19	48

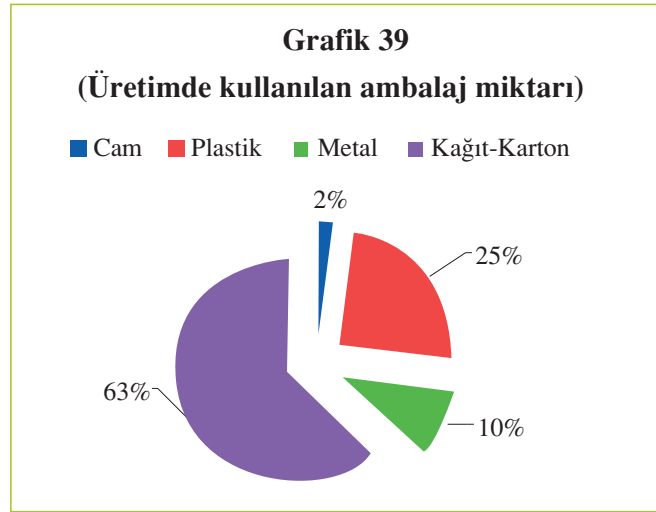
1.5.6 Geri kazanım hedeflerinin sağlanması

Geri kazanım hedefinin sağlanması	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	27	19	46

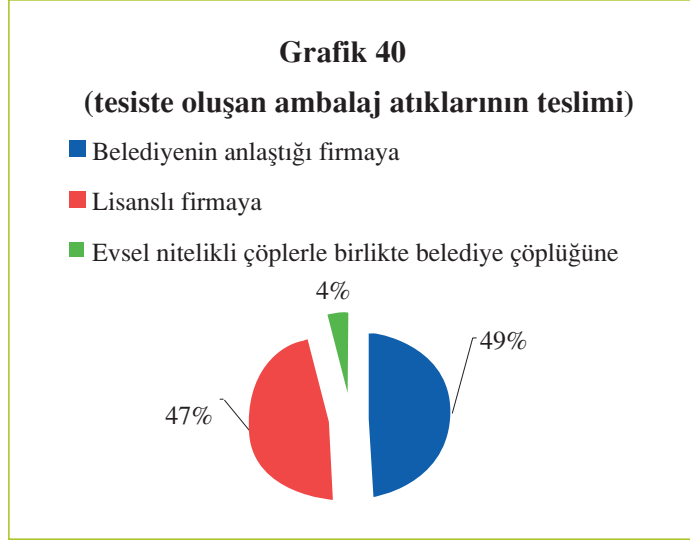
1.5.7 Üretim sırasında tesiste oluşan ambalaj atığı

Üretim sırasında tesiste oluşan ambalaj atığı	Cam	Plastik	Metal	Kağıt-Karton
Firma sayısı	29,3	386,05	155,1	964,7

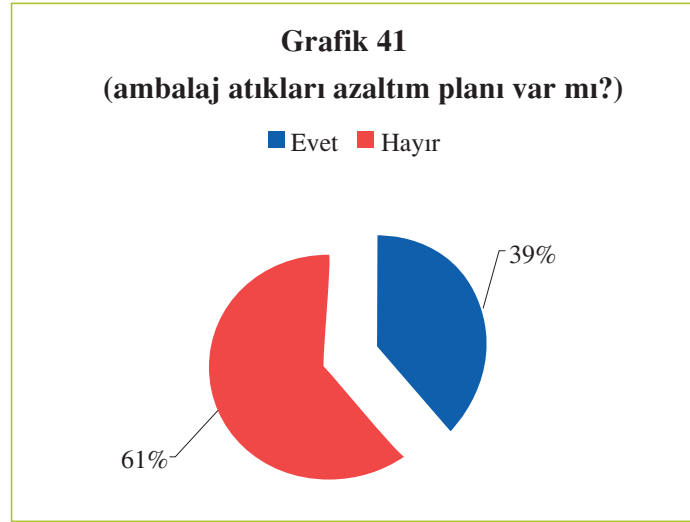
1.5.8 Tesiste üretilen ambalaj atıklarının teslimi

Tesiste üretilen ambalaj atıklarının teslimi	Belediyenin anlaştığı firmaya	Lisanslı firmaya	Evsel nitelikli çöplerle birlikte belediye çöplüğüne	Toplam cevap
Firma sayısı	26	25	2	53

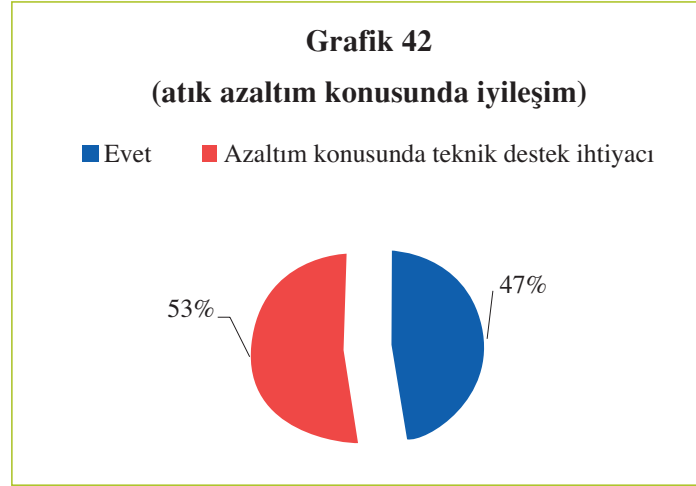
1.5.9 Tesisten kaynaklanan ambalaj atıklarının azaltım planı

Tesisten kaynaklanan ambalaj atıklarının azaltım planı var mı?	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	22	35	57

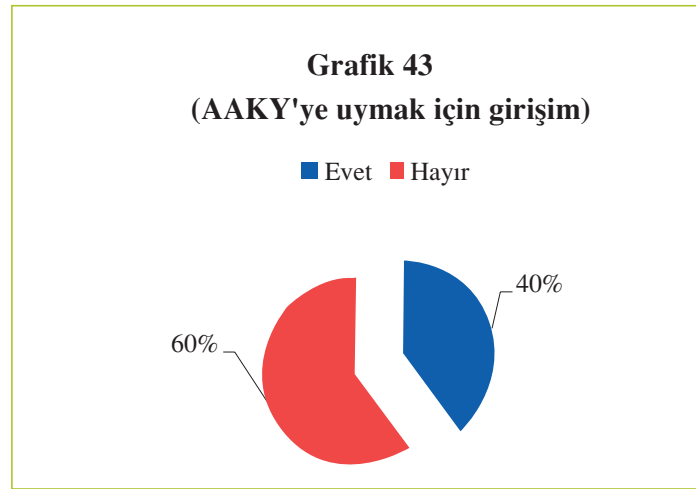
1.5.10 Ambalaj atıklarının azaltılmasında iyileştirme sağlanması

Ambalaj atıklarının azaltımı konusunda yıllık olarak iyileşme sağlanması	Evet	Azaltım konusunda teknik destek ihtiyacı	Toplam cevap
Firma sayısı	18	20	38

1.5.11 Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ne (AAKY'ye) uyum için yapılan iyileştirmeler

AAKY'ne uyum için iyileştirme/girişim	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	22	33	55

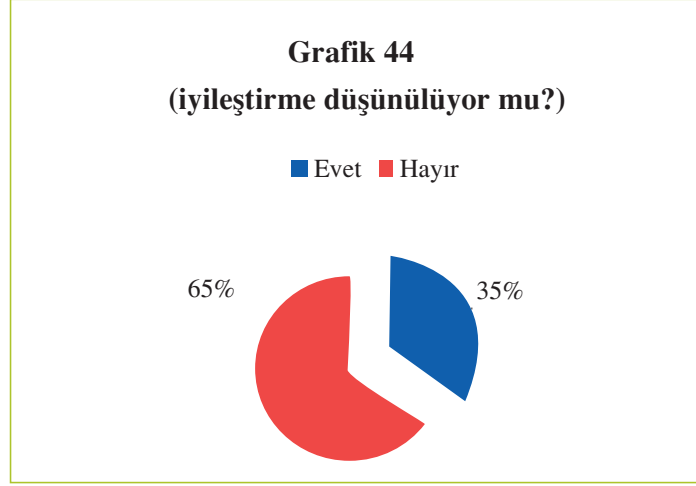

Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ne uyum için firmaların yapmış oldukları iyileştirmeler / girişimler aşağıda sunulmaktadır:

- Hammaddenin dökme olarak alınması
- Hammaddenin 1 tonluk bigbaglerde alınması (bu uygulama birçok firma tarafından yapılmaktadır)
- Fire oranlarının azaltılmasına yönelik çalışmalar
- Ürünler için kullanılan ambalajlarda selofon kullanımının kaldırılması, plastik torba yerine ham bez torba kullanılması
- Hammadde ambalajlarının tekrar kullanılması (shrink kutularının iadesi ile tekrar kullanılması)
- Ambalajların büyütülmesi, et kalınlıklarının azaltılması, PVC ambalajların polietilene çevrilmesi
- Ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasına ilişkin çalışmalar
- Lisanslı firmalara ambalajların verilmesi

1.5.12 AAKY'ye uyum için iyileştirme planlaması

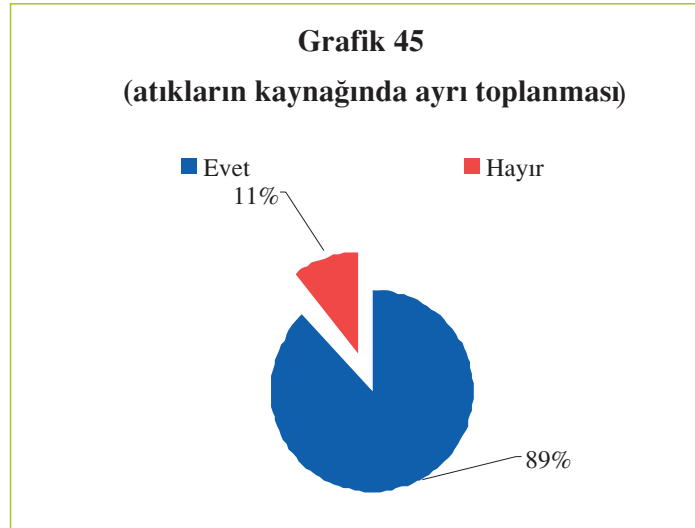
İyileştirme düşünülüyor mu?	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	15	28	43

1.6 Geri kazanılmayan evsel nitelikli atıklar

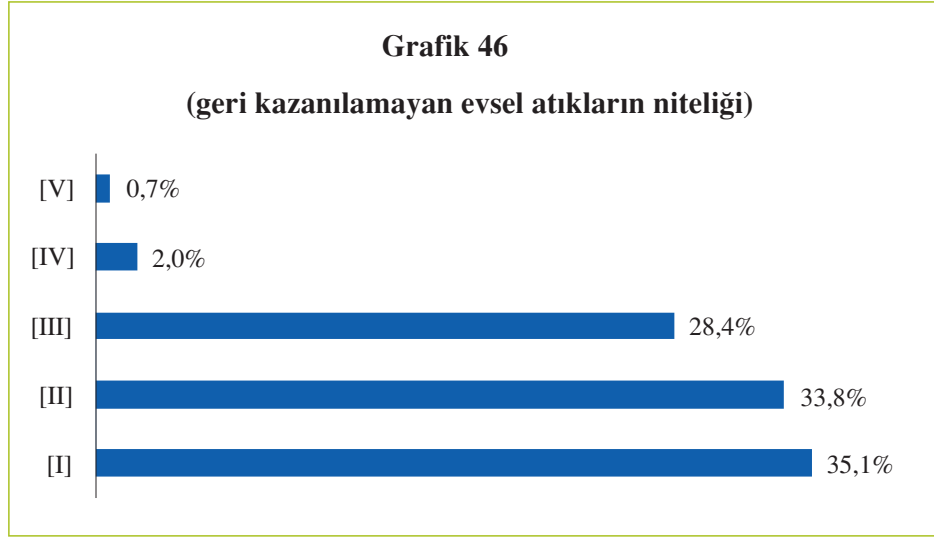
1.6.1 Atıkların kaynağında ayrı toplanması

Atıkların kaynağında ayrı toplanması	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	51	6	57

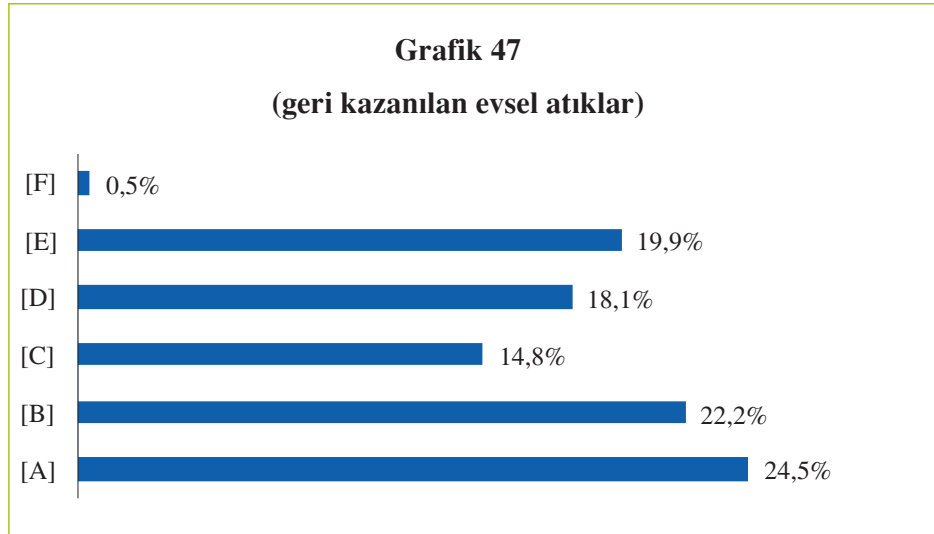
1.6.2 Geri kazanılmayan evsel atıkların niteliği

Atıkların niteliği	Büro / ofis atıkları (kâğıt, karton hariç) [I]	Yemekhane atıkları (bitkisel atık yağlar hariç) [II]	Bahçe atıkları, tesis çevre süprüntüleri [III]	Bağlama şerit kalıntıları [IV]	Diğer [V]
Firma Sayısı	52	50	42	3	1

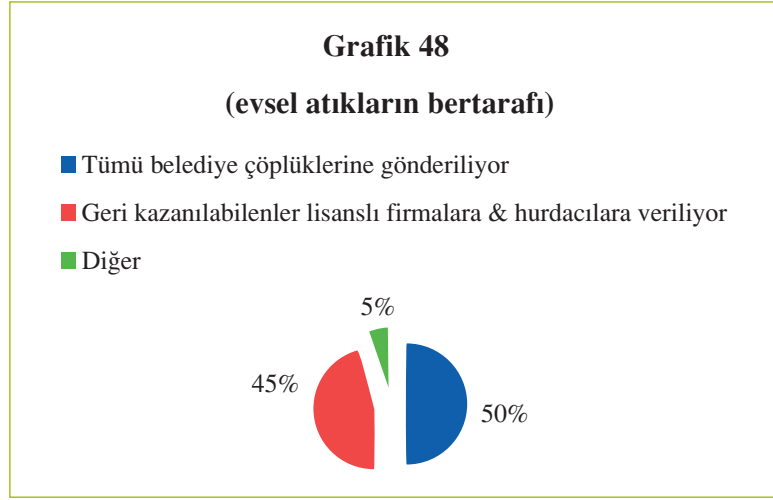
1.6.3 Geri kazanılabilen evsel nitelikli atıklar

Atıklar	Büro / ofislerden kaynaklanan kâğıt, karton [A]	Ambalaj atıkları [B]	Hurdalar (alüminyum, bakır, pirinç, sac, plastik)[C]	Ahşap paletler [D]	Naylonlar, plastikler [E]	Diğer [F]
Firma sayısı	53	48	32	39	43	1

1.6.4 Evsel atıkların bertarafı

Evsel atıklar	Tümü belediye çöplüklerine gönderiliyor	Geri kazanılabilenler lisanslı firmalara & hurdacılara veriliyor	Diğer / açıklama
Firma sayısı	50	45	5

Sorudaki diğer tercihinin açıklama, atıkların Organize Sanayi Bölgesi yönetimince alındığıdır.

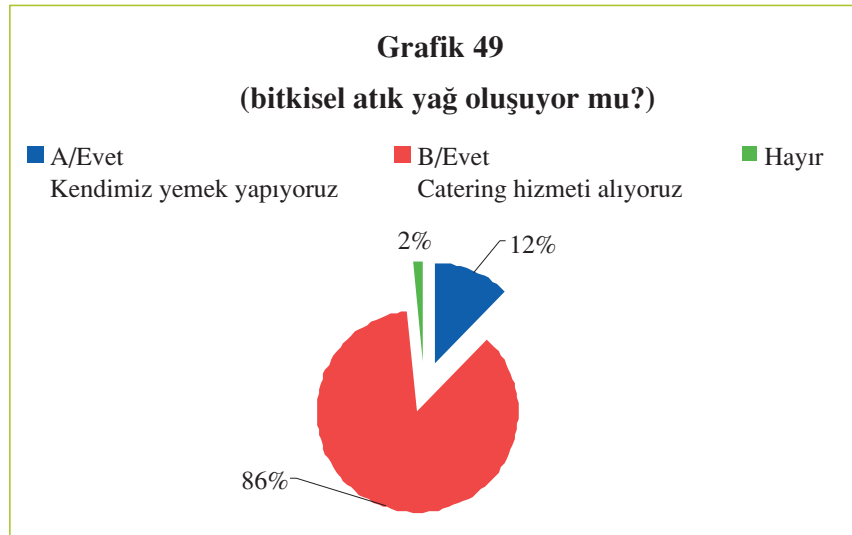
1.7 Bitkisel yağ atıkları

Değerlendirme :

Bitkisel yağ atıkları yönetiminde sorunun Catering firmasından yağ atıklarının lisanslı firmaya verildiğine dair belge istenmemesi olduğu görülmektedir.

1.7.1 Bitkisel atık yağ oluşumu

Bitkisel atık yağ oluşuyor mu?	Evet Kendimiz yemek yapıyoruz	Evet Catering hizmeti alıyoruz	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	7	49	1	57

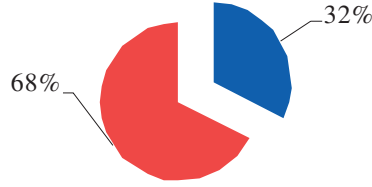

1.7.2 Bitkisel atık yağ bertarafı

Catering firmasından lisanslı firmaya verildiğine dair belge var	Catering firmasından lisanslı firmaya verildiğine dair belge yok	Toplam cevap
13	27	40

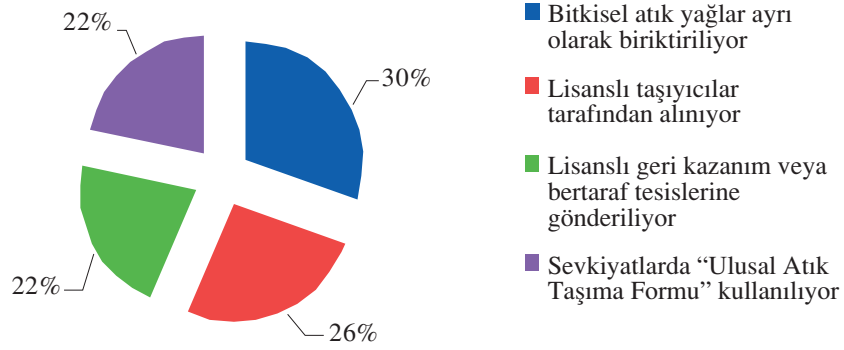
Grafik 50/1
(Catering firmasının belgesi)

- Catering firmasından lisanslı firmaya verildiğine dair belge var
- Catering firmasından lisanslı firmaya verildiğine dair belge yok

Bitkisel Atık Yağ Yönetimi	Bitkisel atık yağlar ayrı olarak biriktiriliyor	Lisanslı taşıyıcılar tarafından alınıyor	Lisanslı geri kazanım veya bertaraf tesislerine gönderiliyor	Sevkiyatlarda "Ulusal Atık Taşıma Formu" kullanılıyor
Firma sayısı	7	6	5	5

Grafik 50/2
(bitkisel atık yağ bertarafı)

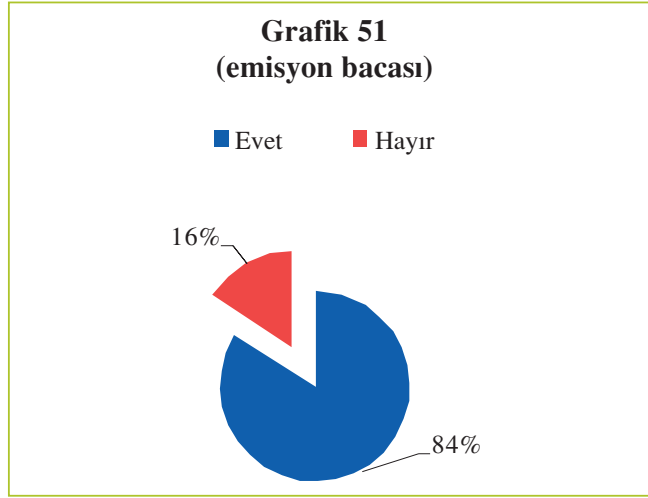
1.8 Hava kirliliği

Değerlendirme:

- Ankete katılan firmaların toplam olarak 195 adet emisyon bacası bulunmaktadır.
- 29 Firmanın emisyon izni vardır. 10 Firma başvuruda bulunmuştur.
- Emisyon iznine tabi olan firmaların gerekli işlemleri ve iyileştirmeleri yaptığı gözlemlenmiştir.

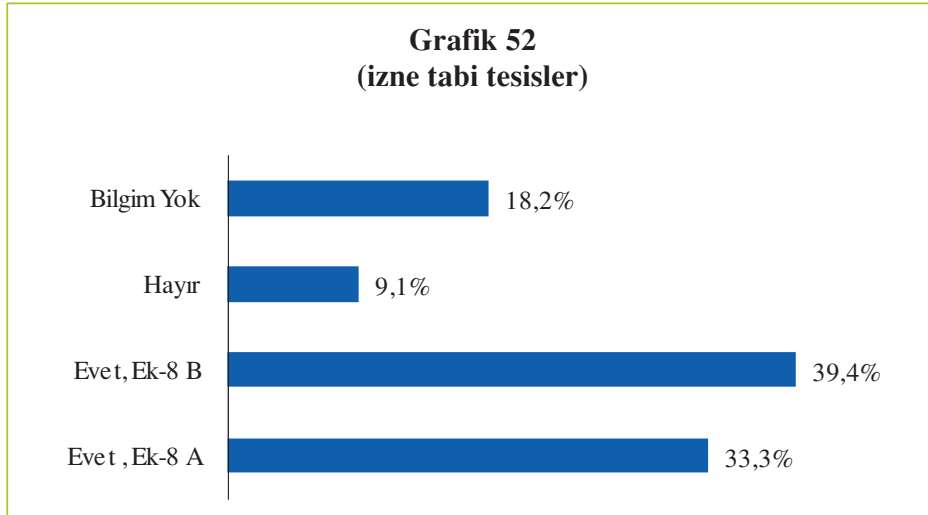
1.8.1 Emisyon bacası

Emisyon bacası	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	47	9	56

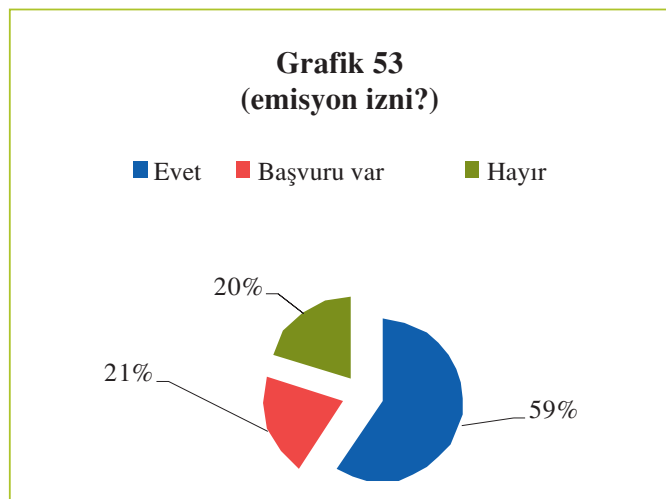
1.8.2 İzne tabi tesisler

İzne tabi tesisler	Evet, Ek-8 A	Evet, Ek-8 B	Hayır	Bilgim Yok	Toplam cevap
Firma Sayısı	11	13	3	6	33

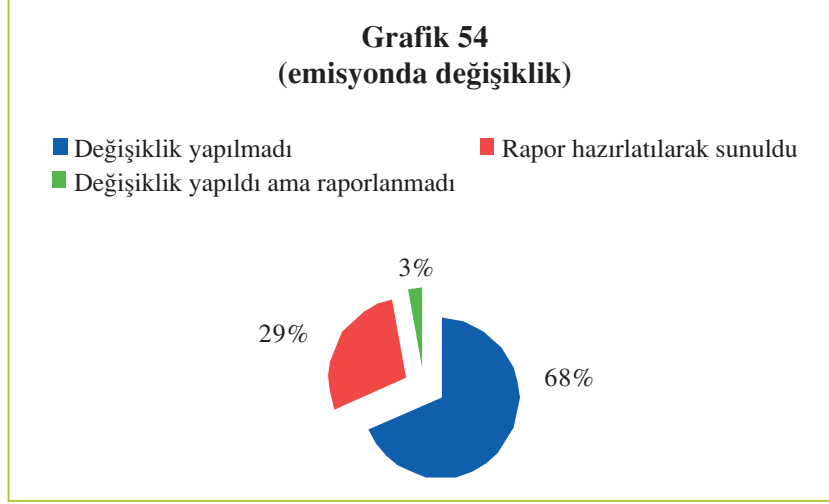
1.8.3 Emisyon izni

Emisyon izni var mı?	Evet	Başvuru var	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	29	10	10	49

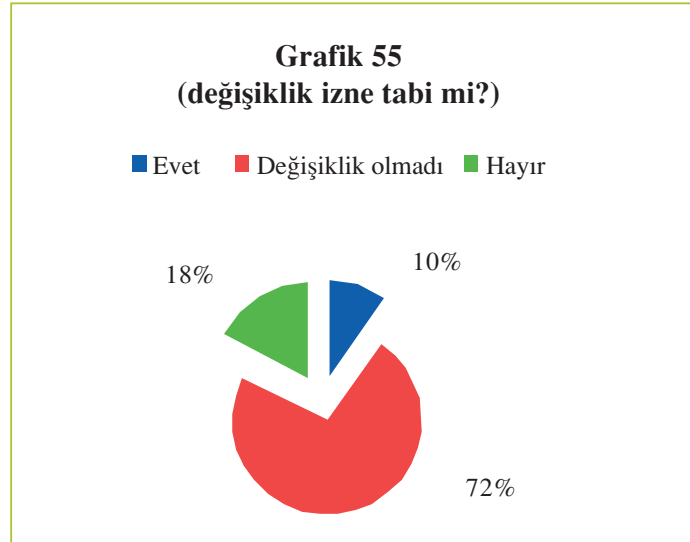
1.8.4 Değişiklikler

Emisyon izni sonrasında yakıt, yakma sistemi ve proseste yapılan değişiklik ve iyileştirmeler	Firma sayısı
Değişiklik yapılmadı	24
Rapor hazırlatılarak sunuldu	10
Değişiklik yapıldı ama raporlanmadı	1
Toplam cevap	35

1.8.5 Değişikliğin izne tabi olması hakkında yetkili mercie başvuru

Tesisin konumu, özellikleri ya da işletimine ilişkin planlanan veya yapılan değişiklikler sonrası izin değerlendirmesi için yetkili mercie başvuru	Evet	Değişiklik olmadı	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	4	29	7	40

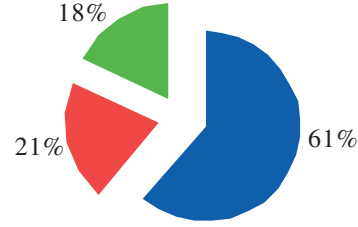

1.8.6 İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'ne (İÇOM) emisyon raporlarının iletilmesi

Ek 8 A tesisleri için iki yılda bir, Ek 8 B tesisleri için üç yılda bir emisyon raporlarının İÇOM'ne iletilmesi	Evet	Hayır	Bilgi Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	27	9	8	44

Grafik 56
(emisyon raporlarının iletilmesi)

■ Evet ■ Hayır ■ Bilgim Yok

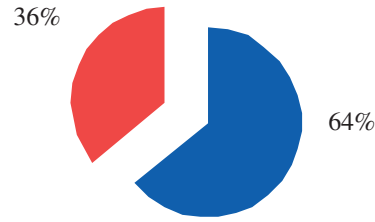
1.8.7 Tesiste düzenli emisyon ölçümü

Tesiste düzenli olarak emisyon ölçümü yapılması, kayıtların tutulması	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	30	17	47

Grafik 57

(Düzenli ölçüm ve kayıtlar)

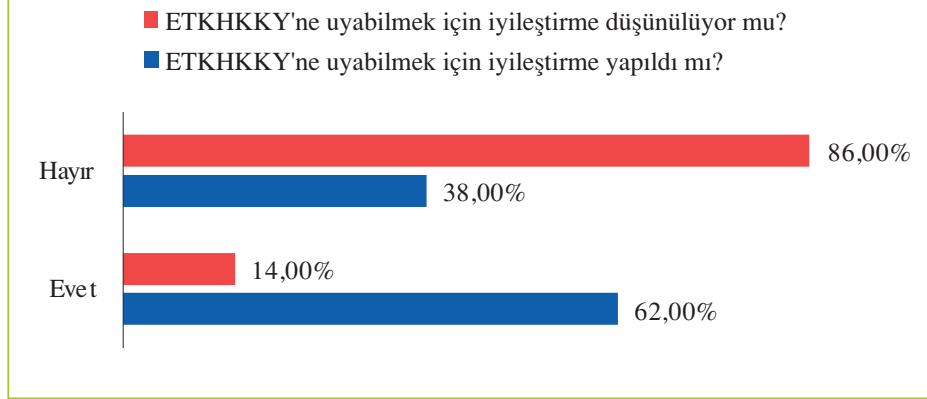
■ Evet ■ Hayır

1.8.8 Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'ne (ETKHKKY)'ne uyum için iyileştirme yapılması ve düşünülmesi

	Evet	Hayır	Toplam cevap
ETKHKKY'ne uyabilmek için iyileştirme yapıldı mı?	31	19	50
ETKHKKY'ne uyabilmek için iyileştirme düşünülüyor mu?	7	43	50

Grafik 58
(ETKHKKY'ne uyum için iyileştirme)

ETKHKKY'ne uyum için yapılan düzenlemeler aşağıda sunulmaktadır :

- Bacalar yükseltildi (Not: En çok yapılan girişim)
- Havalandırma sistemi revize edildi, bacalar yükseltildi.
- Ek baca yapıldı.
- Proses bacalarına scrubber sistemi kuruldu.
- Bacaların ölçüleri değiştirildi.
- Ek havalandırma yapıldı.
- Sulu yıkama sistemi kuruldu.
- Çekiş sistemi, filtre ve baca sistemi yenilendi.
- Davlumbaz, çekiş sistemi ve baca kuruldu.
- Tozları tutmak için filtre kullanılıyor.
- Toz parçacıklarını tutmak için siklon sistemi kuruldu.
- İmalathaneden gelen havalandırma kanallarının bağlı olduğu baca su yıkama sistemine bağlanarak atık gazın arıtılması sağlanıyor, atıksu arıtma tesisine veriliyor.
- Temiz hava ve sıcak hava kullanımını açısından ısı geri dönüşüm sistemi yapıldı. Ayrıca flash buhar geri kazanım sistemi ile %5 enerji tasarrufu sağlandı.
- Baca çıkışları düzenlendi. Tesis içinde ilave toz toplama davlumbazları yapıldı.
- Doğalgaz kullanımına başlandı.
- Baca yükseklikleri yönetmelik standartlarına göre yükseltildi.
- Baca filtresi takıldı.
- İstenen baca yüksekliği sağlanmakta, kirlenmeyi önleyici sistemler kullanılmaktadır.
- Havalandırma ile ilgili motor gücü yeterli değildi. Motor ve kasnak değişti.

Bu işlemler için toplam olarak 177.000 TL harcandığı ifade edilmiştir.

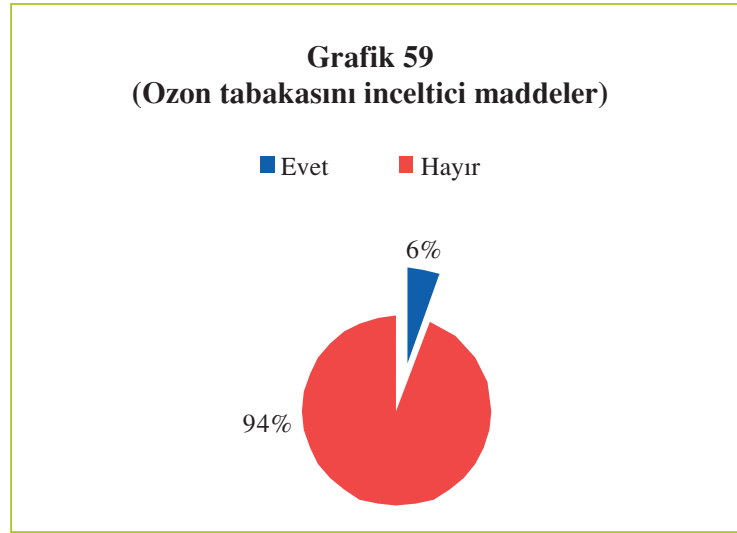
Ayrıca aşağıdaki iyileştirmeler de planlanmaktadır :

- Havalandırma sisteminin revize edilmesi,
- Üç adet baca inşa edilmesi,
- Bacaların yükseltilmesi,
- Doğalgaza geçilmesi,
- Yeni bir ünite devreye alındığında kirlenmeyi önleyici sistemlerin kurulması.

Bu işlemler için de yaklaşık 80.000 TL'nin ödenmesi öngörülmektedir.

1.8.9 Ozon tabakasını incelten maddelerin kullanılması

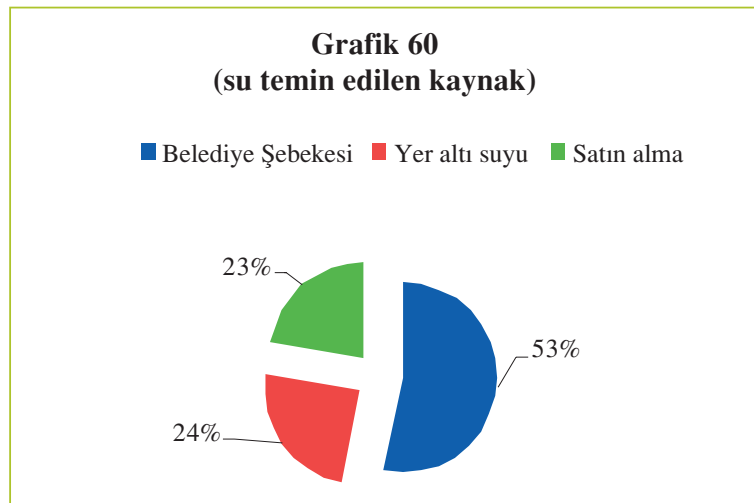
Ozon Tabakasını İncelten Maddelerin Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik kapsamındaki kimyasal maddelerin kullanılması	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	3	50	53

1.9 Atıksu yönetimi

1.9.1 Kullanılan suyun temini

Kullanılan suyun temini	Belediye Şebekesi	Yer altı suyu	Satın alma
Firma sayısı	33	15	14

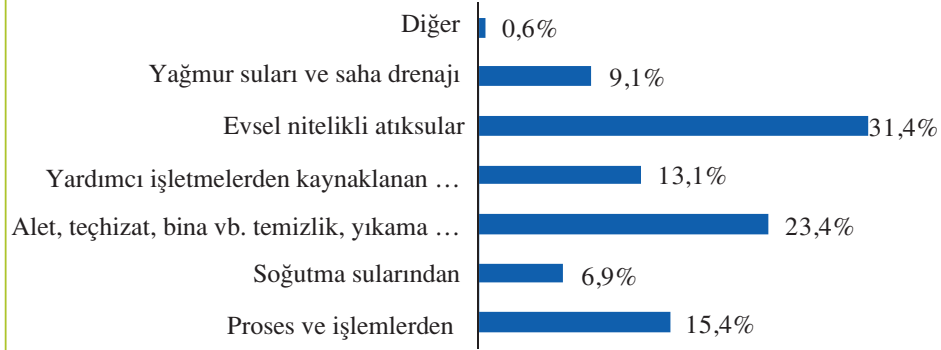
1.9.2 Yıllık su tüketim miktarı

49 firma tarafından, kullanılan toplam su miktarı 12.393.325 ton/yıl olarak belirtilmiştir.

1.9.3 Atıksu kaynakları

Atıksu kaynakları	Firma Sayısı
Proses ve işlemlerden	27
Soğutma sularından	12
Alet, teçhizat, bina vb. temizlik, yıkama suları	41
Yardımcı işletmelerden kaynaklanan başlıca, buhar santralleri blöf suları, kazan kondensat suları, su yumuşatma tesisleri yıkama ve rejenerasyon suları vb.	23
Duş, tuvalet, kafeterya vb. kullanım gibi faaliyetler sonucu oluşan evsel nitelikli atıksular	55
Yağmur suları ve saha drenajı	16
Diğer	1

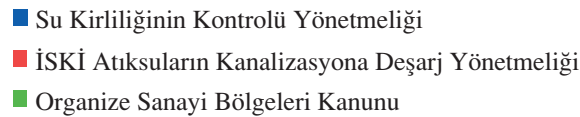
Grafik 61
(atıksu kaynakları)

1.9.4 Tabi olunan atıksu mevzuatı

Atıksu konusunda uyulan yasal standartlar	Firma sayısı
Su Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	8
İSKİ Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliği	35
Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu	14
Toplam cevap	57

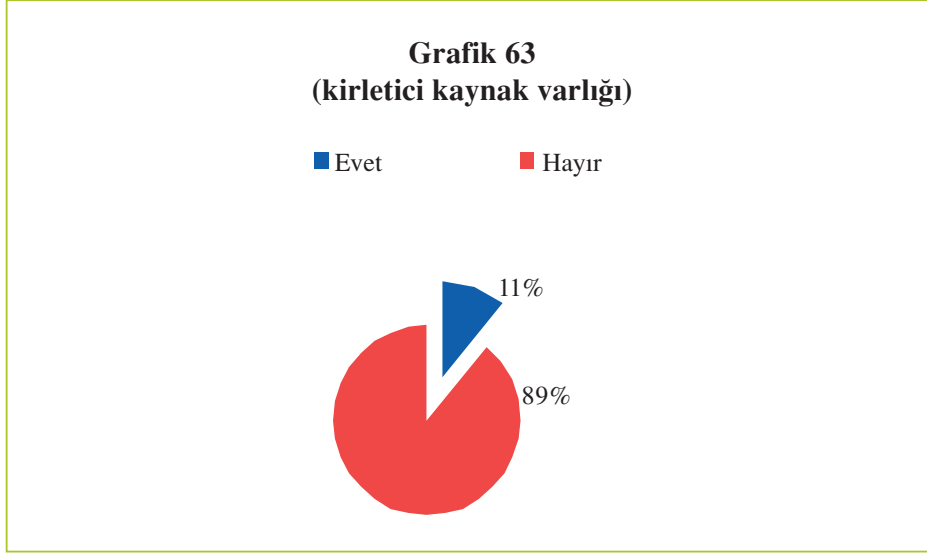
Grafik 62
(mevzuat)

1.10 Kanal Deşarjı

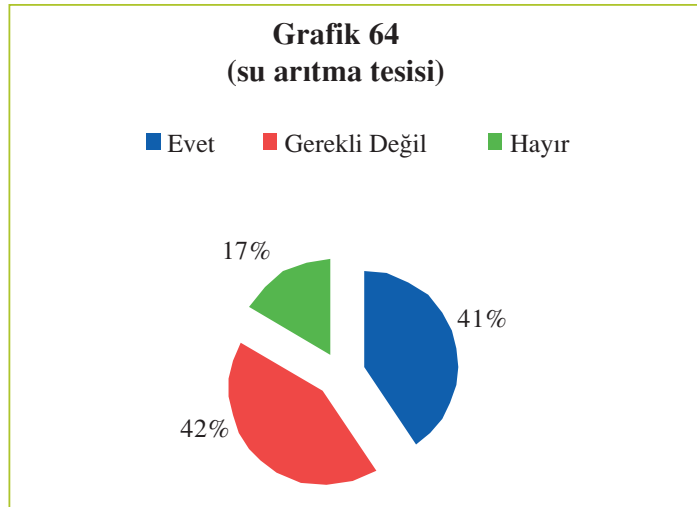
1.10.1 Kirlenici kaynak oluşması

İSKİ Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliğine göre tesiste önemli kirlenici atıksu oluşumu	Evet	Hayır	Bilgi Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	5	41	0	46

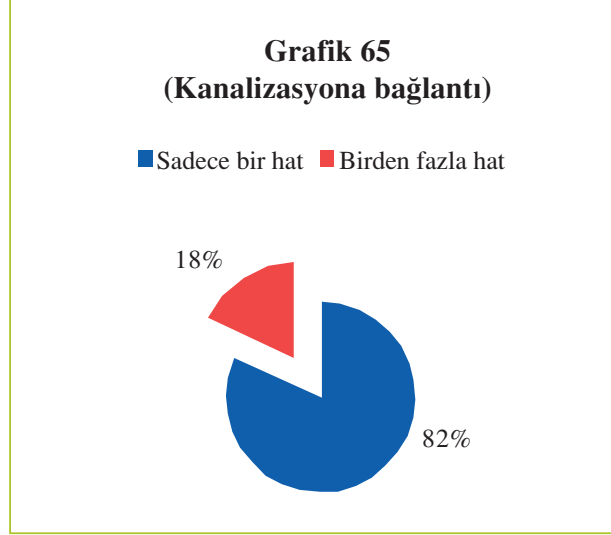
1.10.2 Arıtma tesisi

Su arıtma tesisi var mı?	Evet	Gerekli Değil	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	22	23	9	54

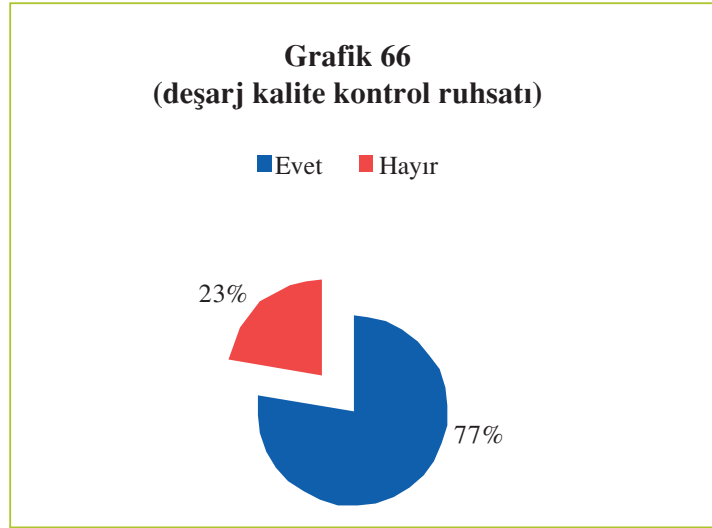
1.10.3 Kanalizasyona bağlantı

Atıksu kaynaklarında meydana gelen atıksuların bağlantı hattı ile kanalizasyon şebekesine bağlanması	Sadece bir hat	Birden Fazla Hat	Toplam cevap
Firma sayısı	40	9	49

1.10.4 Deşarj kalite kontrol ruhsatı

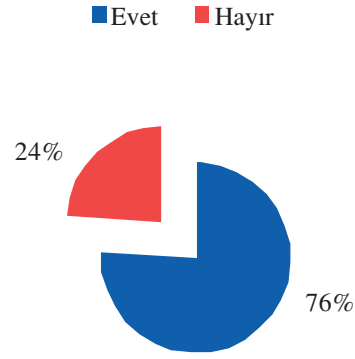
Her bir bağlantı hattının Deşarj Kalite Kontrol Ruhsatı	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	24	7	31

1.10.5 Deşarj limitlerinin sağlanması

Deşarj limitlerinin sağlanması	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	22	7	29

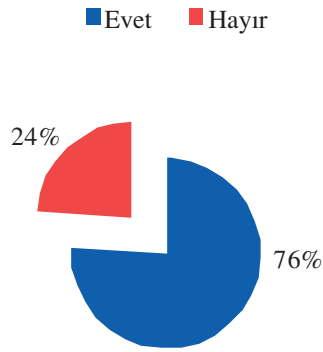
Grafik 67
(deşarj limitlerinin sağlanması)

1.10.6 Arıtma tesisi çıkışında kontrol bacası

Atıksu arıtma tesisi çıkışında kolayca ulaşılabilen ve numune almaya müsait kontrol bacası	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	22	7	29

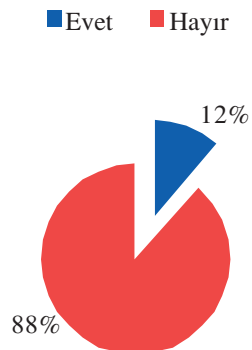
Grafik 68
(kontrol bacası)

1.10.7 Atıksudeşarj debisi & debi ölçüm cihazı

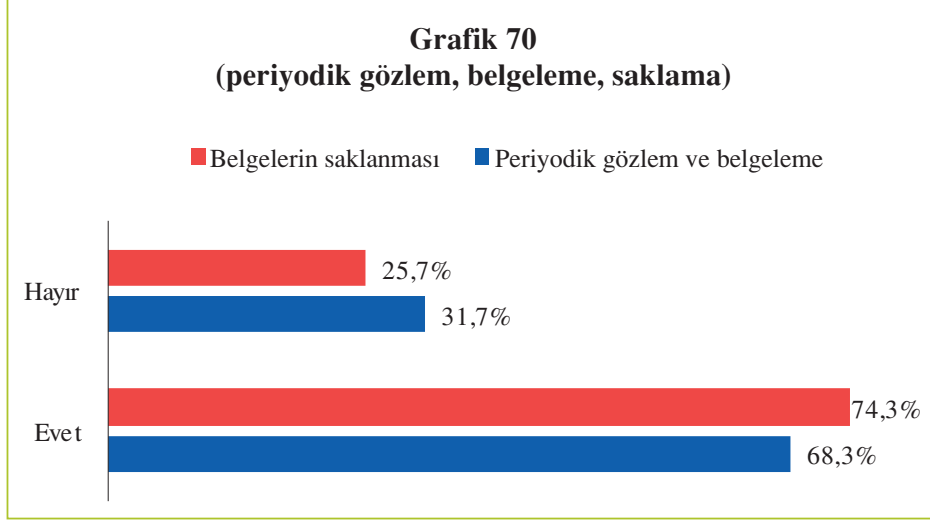
Atıksu debisi 50m ³ /gün'e eşit veya fazla	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	6	46	52

Grafik 69
(50 m³/gün)

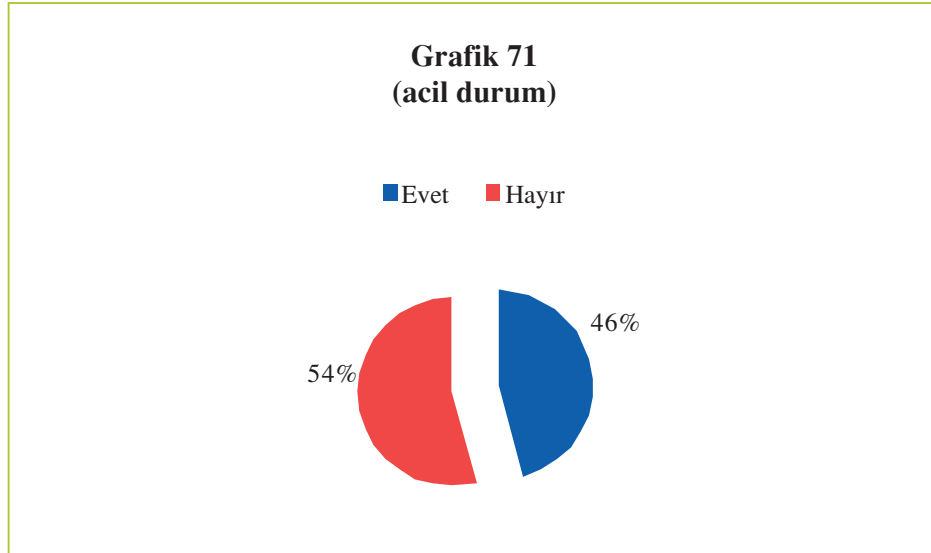
1.10.8 Deşarj limitlerinin periyodik kontrolü, belgelendirilmesi ve saklanması

Mevzuatta verilen atıksu deşarj standartlarına uyulup uyulmadığı hususunda	Evet	Hayır	Toplam cevap
Periyodik gözlem ve belgeleme	28	13	41
Belgelerin saklanması	26	9	35

1.10.9 Beklenmeyen etki kaynağının (acil durum) belirlenmesi

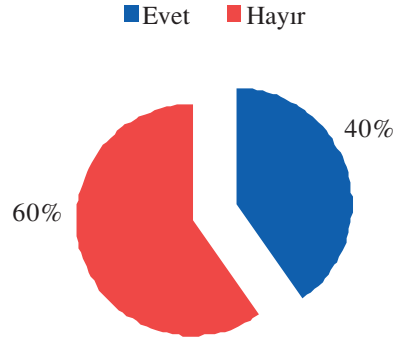
Aritma tesisi çalışmasına rağmen beklenmeyen etkilerin kaynağının belirlenmesi	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	16	19	35

1.10.10 Su kirliliği kontrolü konusundaki mevzuata uyum için yapılan iyileştirme

İyileştirme yapıldı mı?	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma Sayısı	23	34	57

Grafik 72
(Su kirliliği kontrolü mevzuatı için iyileştirme yapıldı mı?)

Firmaların iyileştirme için yapmış oldukları çalışmalar aşağıdaki gibidir:

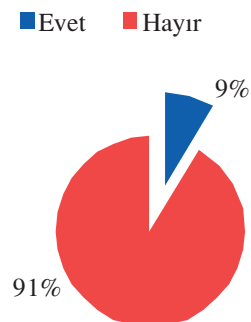
- Yıkama sularının tekrar üretimde kullanılması,
- Arıtma tesisinin revize edilmesi,
- Kazan yıkama suyunun tekrar proseste kullanılması,
- Arıtma tesisi kurulması,
- Analiz cihazı alınması,
- Bataryaların değiştirilmesi, bulaşık makinesi alınması, rezervuar suyunun azaltılması,
- Tuvaletlerde kullanılan su miktarı azaltılması,
- Benzer ürünleri arka arkaya üreterek yıkama suyunun azaltılması,
- Arıtma tesisine kimyasal arıtma ünitesi eklenmesi,
- Kullanım ve proses hatlarına debi ölçme cihazı monte edilmesi,
- Arıtılan atıksuyun soğutma suyu olarak kullanılması,
- Belçika'dan alınan dekontasyon (hotwelt) yapılması.

Bu faaliyetleri yerine getirebilmek için firmalar 315.000 TL harcadıklarını ifade etmişlerdir.

1.10.11 Mevzuata uyum için iyileştirme planı

İyileştirme düşünülüyor mu?	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	5	52	57

Grafik 73
(su kirliliği kontrolü için iyileştirme düşünülüyor mu?)

İyileştirme için firmalar yeni arıtma tesislerinin yapılacağını ifade etmiş olup toplam maliyetin 420.000 TL olacağını öngörmektedirler.

1.11 Toprak kirliliği

Firmalar, tesislerinde herhangi bir faaliyet veya kaza sonucunda toprak kirliliği yaşanmadığını belirtmişlerdir.

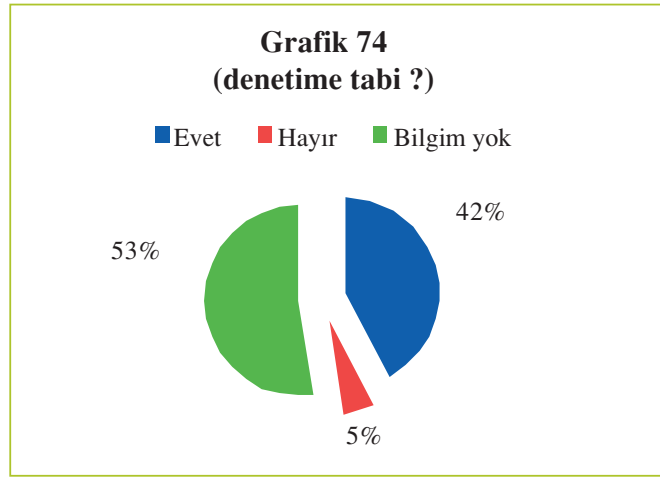
1.12 Çevre Denetimi Yönetmeliği

Değerlendirme:

Alınan cevaplardan (bilgim yok) 21.11.2008 tarihinde yayımlanan Yönetmelik uygulamaları hakkında firmaların yeterli bilgileri olmadığı gözlemlenmiştir.

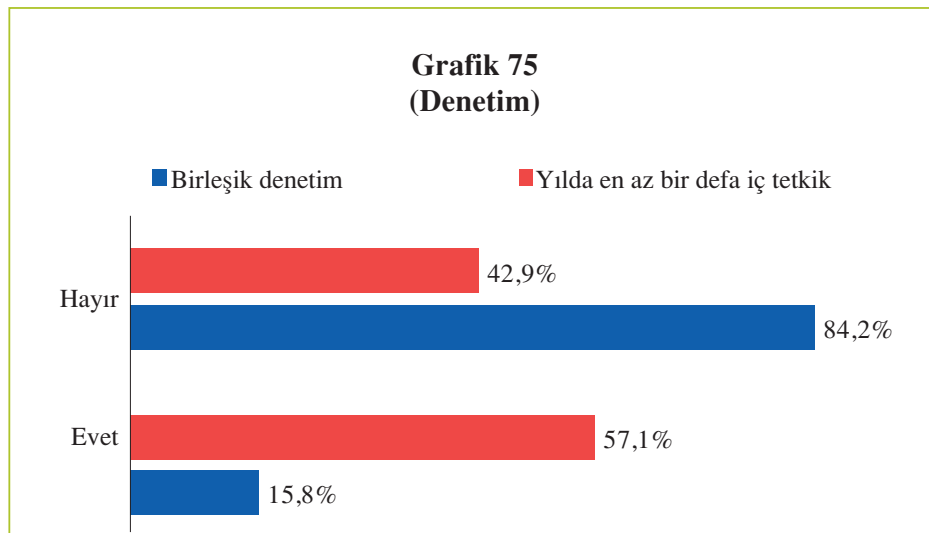
1.12.1 Yönetmeliğe göre denetime tabi tesisler

Yönetmeliğe göre denetime tabi tesisler ve faaliyetler kapsamında	Evet	Hayır	Bilgi Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	24	3	30	57

1.12.2 Birleşik denetim ve iç tetkik

	Evet	Hayır	Toplam cevap
Yetkili mercii tarafından (Çevre ve Orman Bakanlığı, Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ile İl Çevre ve Orman Müdürlüğü) tesiste birleşik denetim	9	48	57
Yılda en az bir defa iç tetkik	32	24	56

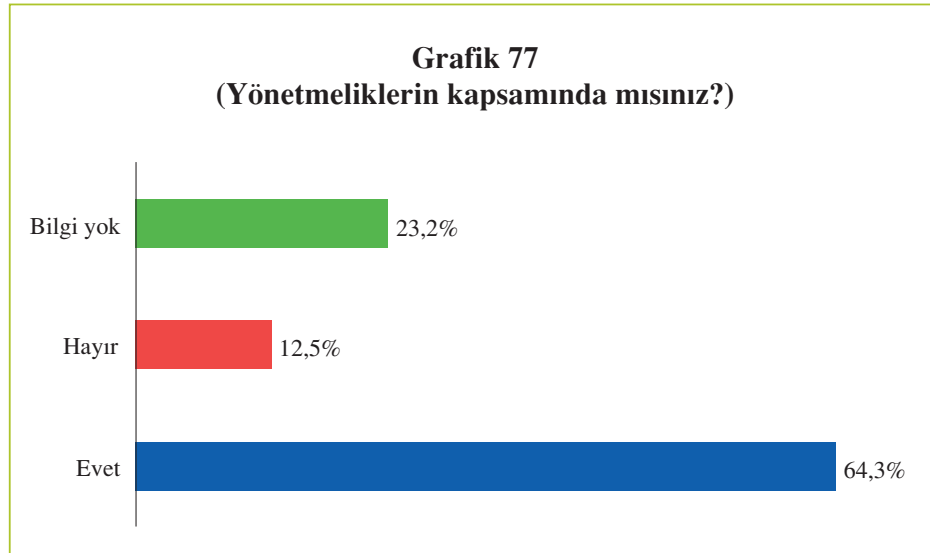
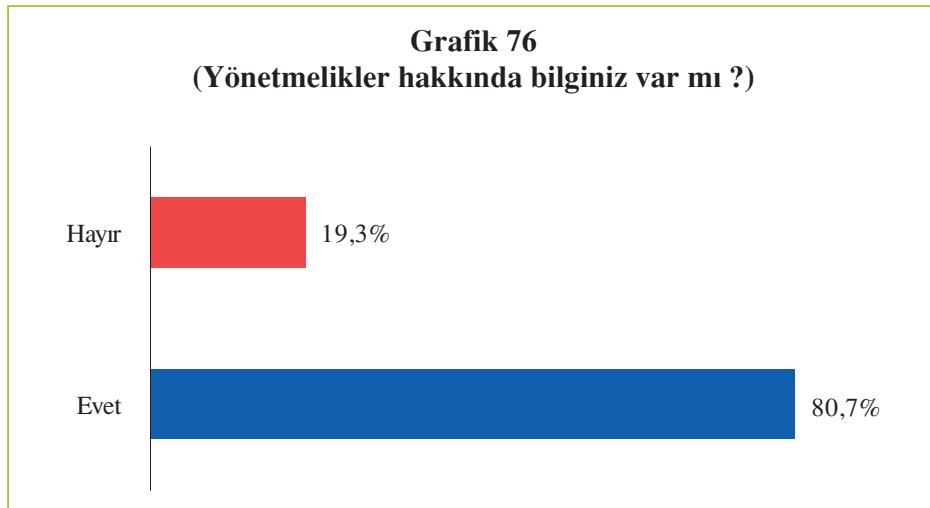
1.13 Tehlikeli kimyasalların yönetimi

Değerlendirme:

- 26/12/2008 tarihinde yayınlanan ve yürürlükte olan yönetmelik uygulamalarında sadece 4 firma envanter için bildirimde bulunmuştur. Bildirim uygulamasının 26/12/2009 tarihine kadar yapılması gerekmektedir.
- Güvenlik Bilgi Formu uygulaması oldukça yüksek düzeydedir.
- Tehlikeli Kimyasal Madde ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Yönetmeliğine göre uygulama ise % 50 oranındadır.
- REACH uygulaması hakkında bilinçlenme yeterlidir. Kapsamda olan firmaların neredeyse tamamı ön kayıt yaptırmıştır. Bu firmalardan 10 tanesi tam kayıt yapmayı düşünmektedir.

1.13.1 Tehlikeli kimyasalların yönetimine ilişkin mevzuat

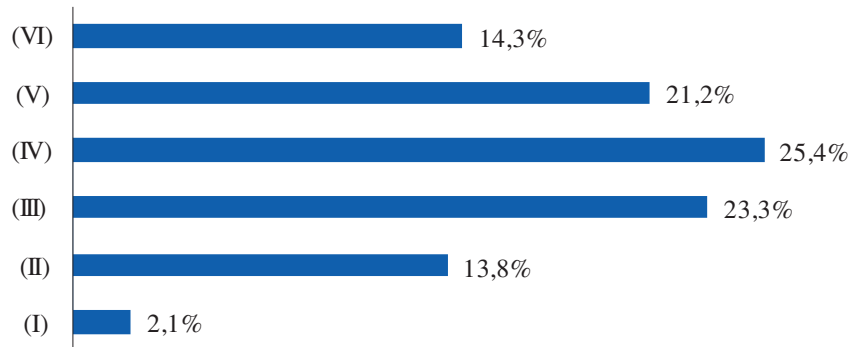
Tehlikeli kimyasal maddelerin yönetimi için yayımlanmış olan yönetmelikler hakkında bilgi	Evet	Hayır	Bilgi yok	Toplam cevap
Yönetmelik bilgisi	46	11	-	57
Yönetmelik kapsamında mısınız?	36	7	13	56

1.13.2 Yönetmeliklerin uygulanması

Yönetmeliklerin uygulanması	Firma sayısı
Kimyasalların Envanteri ve Kontrolü Hakkında Yönetmelik'e göre bildirimde bulundum (I)	4
Ürünlerimizi "Tehlikeli Maddelerin ve Müstahzarların Sınıflandırılması, Ambalajlanması ve Etiketlenmesi Hakkında Yönetmelik"e göre sınıflandırıyor, ambalajlıyor ve etiketliyoruz. (II)	26
Kendi ürünlerimiz için güvenlik bilgi formu hazırlıyoruz (III)	44
Satın almış olduğumuz kimyasal maddelerin güvenlik bilgi formunu istiyoruz. (IV)	48
Satın almış olduğumuz kimyasalların ambalajları ve etiketleri yönetmeliğe uygun. (V)	40
Ürünümüzde "Bazı Tehlikeli Maddelerin, Müstahzarların ve Eşyaların Üretimine, Piyasaya Arzına ve Kullanımına İlişkin Kısıtlamalar Hakkında Yönetmelik"e göre yasaklanmış ya da kısıtlanmış kimyasal madde kullanmıyoruz. (VI)	27

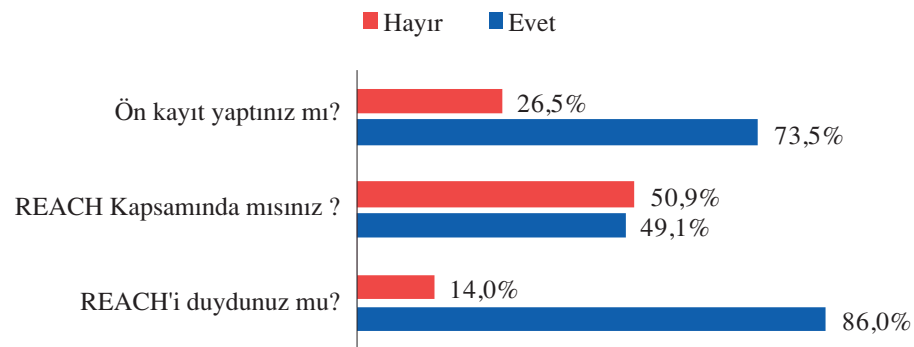
Grafik 78
(Yönetmeliklere uyum)

1.13.3 REACH

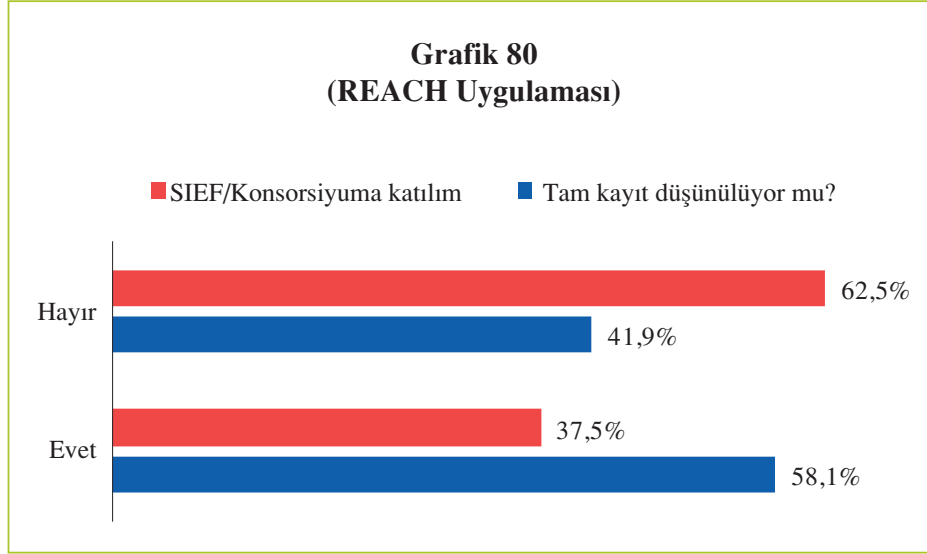
	Evet	Hayır	Toplam cevap
REACH hakkında bilginiz var mı?	49	8	57
REACH Kapsamında mısınız?	28	29	57
Ön kayıt yaptınız mı?	25	9	36

Grafik 79
(REACH)

1.13.4 REACH uygulaması

	Evet	Hayır	Toplam cevap
Tam kayıt düşünülüyor mu?	18	13	31
SIEF/Konsorsiyuma katılım var mı?	6	10	16

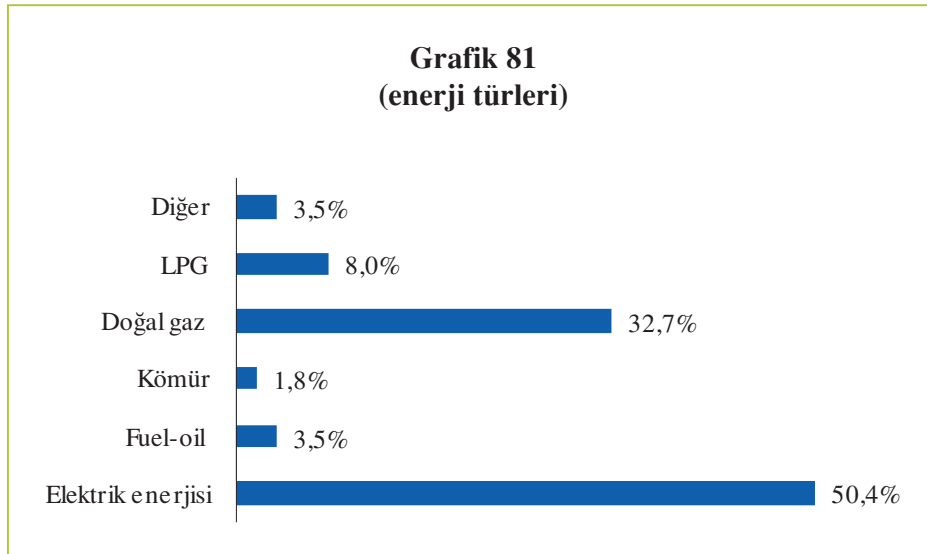
1.14 Enerji kullanımı

Değerlendirme:

- 57 Firmadan 25 firma enerji tüketim miktarını TEP değeri olarak bilmemektedir.
- 23 Firmanın enerji yöneticisi ve enerji yönetim birimi hakkında bilgileri yoktur.
- Firmaların enerji yönetimi konusunda bilgilendirilmesi gerekmektedir.

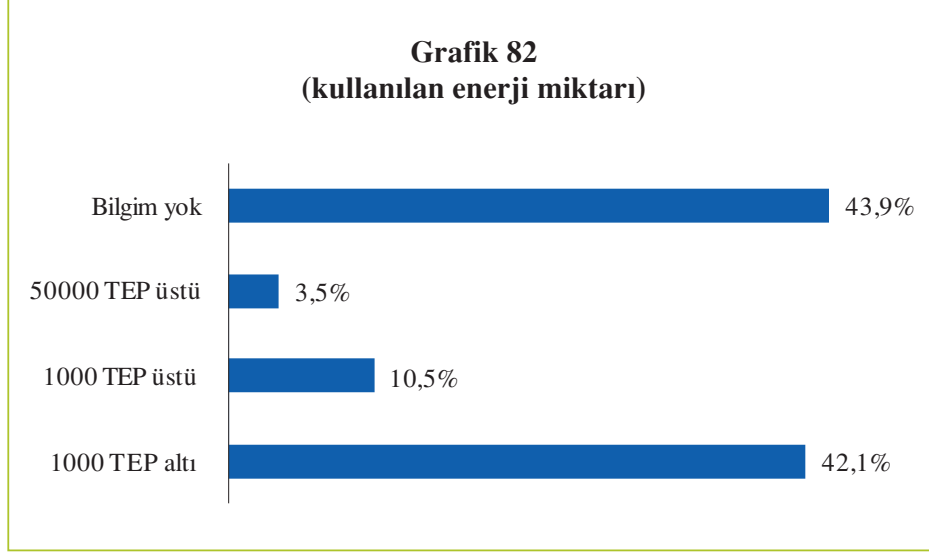
1.14.1 Kullanılan enerji türleri

Elektrik enerjisi	Fuel-oil	Kömür	Doğal gaz	LPG	Diğer
57	4	2	37	9	4

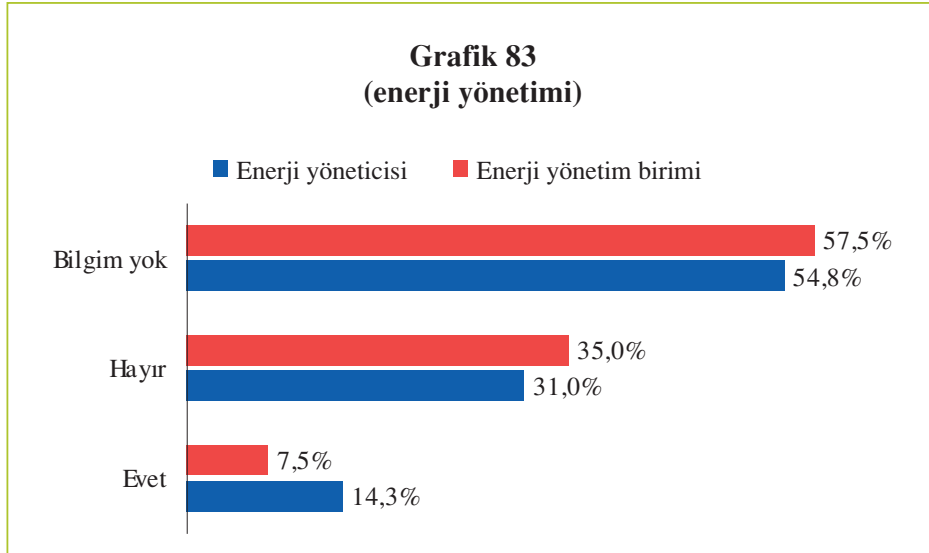
1.14.2 Enerji tüketim miktarı

1000 TEP altı	1000 TEP üstü	50000 TEP üstü	Bilgim yok	Toplam cevap
24	6	2	25	57

1.14.3 Enerji yönetimi

	Evet	Hayır	Bilgim yok	Toplam cevap
Enerji yöneticisi var mı?	6	13	23	42
Enerji yönetim birimi	3	14	23	40

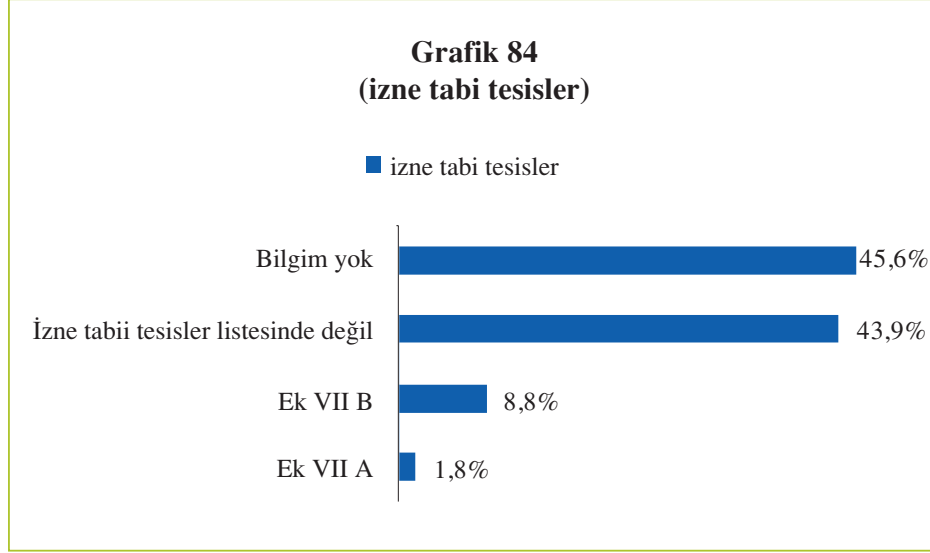
1.14.4 Desteklenen proje

Katılımcı firmaların hiçbirinde desteklenen enerji verimliliği projesi yoktur.

1.15 Gürültü

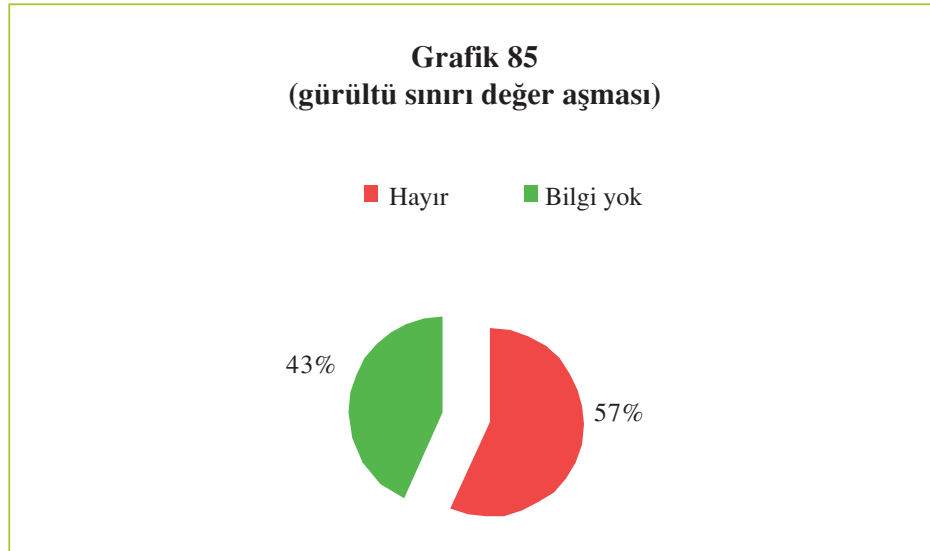
1.15.1 İzne tabi tesisler

	Ek VII A	Ek VII B	İzne tabii tesisler listesinde değil	Bilgim yok	Toplam cevap
Firma sayısı	1	5	25	26	57

1.15.2 Sınır değerlerin aşılması

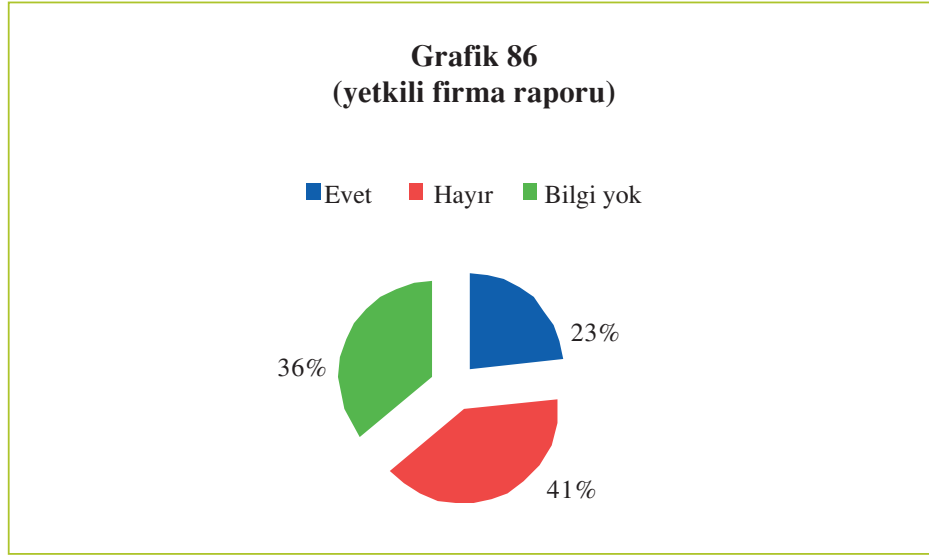
Tesisten çevreye yayılan gürültü seviyesi yönetmelikte yer alan sınır değerleri aşıyor mu?	Evet	Hayır	Bilgi Yok	Toplam cevap
Firma sayısı	0	29	22	51

1.15.3 Akustik raporunun yaptırılması

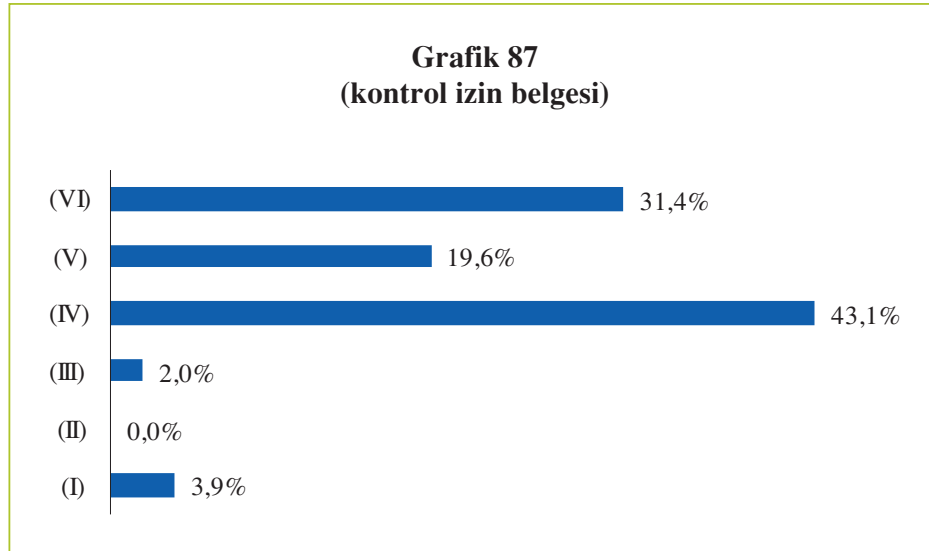
İzne tabii olduğunu beyan eden 6 firma olmasına rağmen akustik rapor hazırlatan 11 firma bulunmaktadır. Bazı firmalar izne tabii olmadığını düşündüğü halde akustik rapor yaptırmıştır.

İzne tabii tesislerden iseniz akustik raporunuzu ön yeterlik / yeterlik belgesine sahip kurum ve kuruluşlara yaptırdınız mı?	Evet	Hayır	Bilgi Yok	Toplam cevap
Yetkili kuruluş raporu	11	19	17	47

1.15.4 Gürültü kontrolü izin belgesi

Gürültü Kontrolü İzin Belgesi	Firma sayısı
Evet, Bakanlıktan (Ek VII Liste A) (I)	2
Evet, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'nden (Ek VII Liste B) (II)	0
Evet, Yetki devri yapılan belediyeden (Ek VII Liste B) (III)	1
Yürürlüğe giriş tarihinden önceye ait İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatımız var (IV)	22
Hayır (V)	10
Bilgi yok (VI)	16
Toplam cevap	51

1.16 Diğer

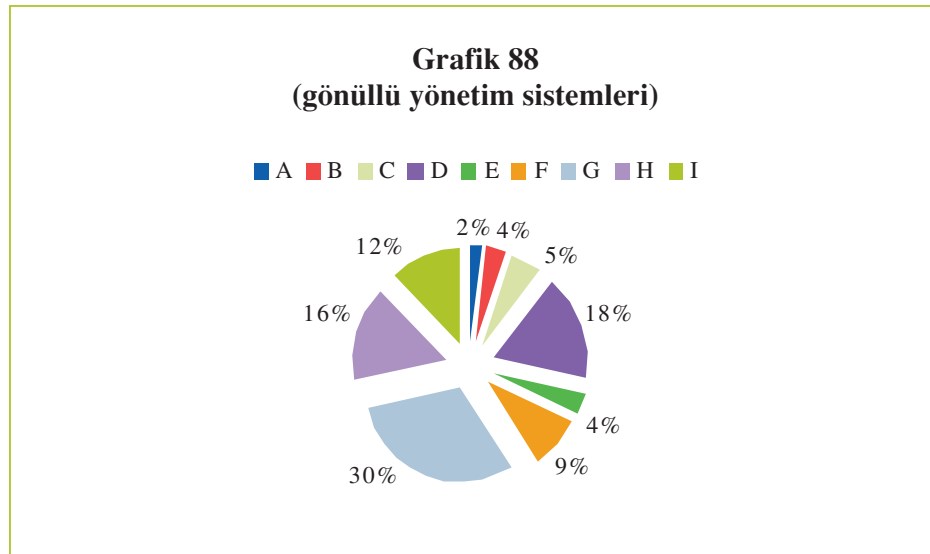
Değerlendirme:

- Toplam 57 firmadan 9 firma hiçbir yönetim sistemine sahip değildir.
- 7 firma ISO 14001, OHSAS 18001, Üçlü Sorumluluk ve ISO 9001 yönetim sistemlerinin dördünü de uygulamaktadır.
- 15 Firma ISO 9001, 14001 ve OHSAS 18001 uygulamaktadır.
- 5 Firma ISO 14001 uygulamasa da Üçlü Sorumluluk uygulamaktadır.
- 18 Firmada çevrenin korunması açısından çalışanlar için eğitim yapılmamaktadır.

1.16.1 Tesiste uygulanan gönüllü sistemler

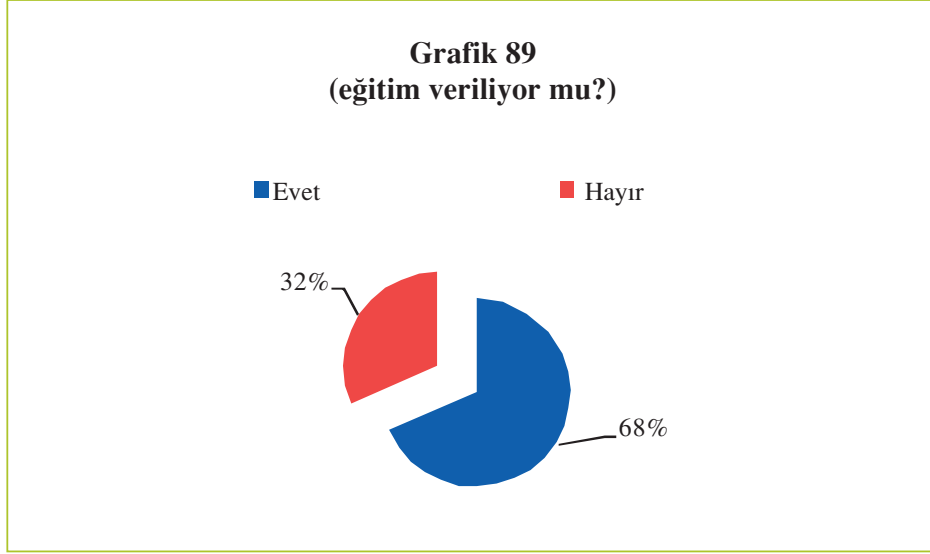
Uygulanan yönetim sistemi	ISO 14001	OHSAS 18001	Üçlü Sorumluluk	ISO 9001
Firma cevapları	26	20	14	45

Yönetim sistemleri	Grafik	Firma Sayısı
ISO 14001	A	1
ISO 14001& OHSAS 18001	B	2
ISO 14001 & ISO 9001	C	3
ISO 14001 & OHSAS 18001 & ISO 9001	D	10
ISO 14001 & ÜÇLÜ SORUMLULUK & ISO 9001	E	2
ÜÇLÜ SORUMLULUK & ISO 9001	F	5
ISO 9001	G	17
YÖNETİM SİSTEMİ YOK	H	9
DÖRT YÖNETİM SİSTEMİ DE VAR	I	7

1.16.2 Çalışanların eğitimi

Çevrenin korunması konusunda tesisinizde çalışanlara yönelik eğitimler uyguluyor musunuz?	Evet	Hayır	Toplam cevap
Firma sayısı	39	18	57

1.16.3 Çevre konusunda işbirliği

Katılımcılar çevre konusunda aşağıdaki kuruluşlarla işbirliği yapmaktadır.

- İstanbul Sanayi Odası
- Mersin Ticaret ve Sanayi Odası
- Aerosol Sanayicileri Derneği - ASAD
- Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği - TKSD
- İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği - İMSAD
- Boya Sanayicileri Derneği - BOSAD
- Türkiye Kimya, Petrol, Lastik ve Plastik İşverenleri Sendikası - KİPLAS
- İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası - İEİS
- Sabun ve Deterjan Sanayicileri Derneği - SDSD
- Sağlık Bilimleri Derneği - İSPE
- Tüketiciler Derneği - TÜDER
- Tekstil Terbiyecileri Derneği
- Petrol Sanayi Derneği - PETDER
- Akdeniz İhracatçı Birlikleri - AKİB
- Madeni Yağ ve Petrol Ürünleri Sanayicileri Derneği - MAPESAD
- Kozmetik ve Tuvalet Müstahzarları Üreticileri Derneği

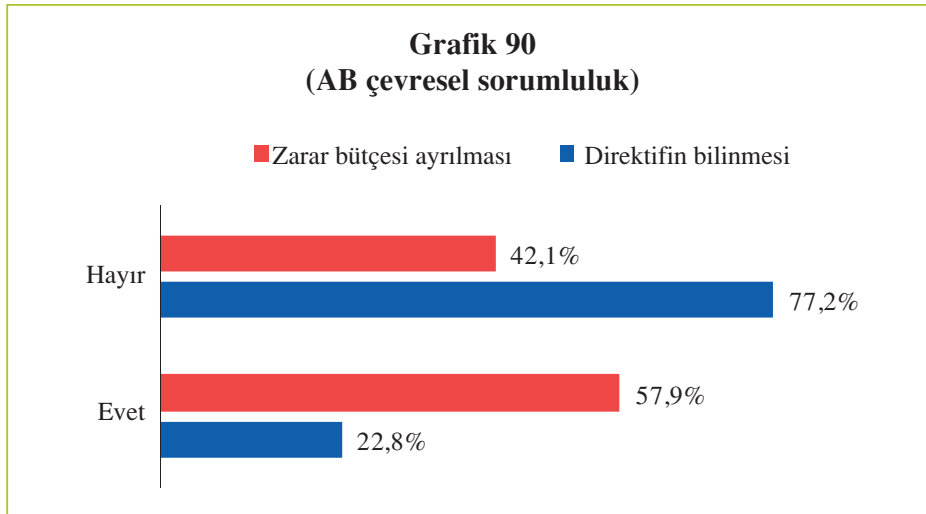
1.16.4 Tesiste ilaçlama

Katılımcı firmalar, tesislerinde ilaçlama yapıldığını ve tesislerinde soğutma kuleleri, klima sistemleri vb kaynaklı Lejyonella hastalığına rastlanmadığını belirtmişlerdir.

AB Mevzuatı

1.17 Çevresel Zararların Önlenmesi ve Düzeltilmesi Hakkındaki Çevresel Sorumluluk Direktifi (2004/35/EC)

	Evet	Hayır	Toplam cevap
Direktifin bilinmesi	13	44	57
Tesisinizden kaynaklanan çevresel zararlarla orantılı bir bütçe ayırabilecek durumda mısınız?	33	24	56

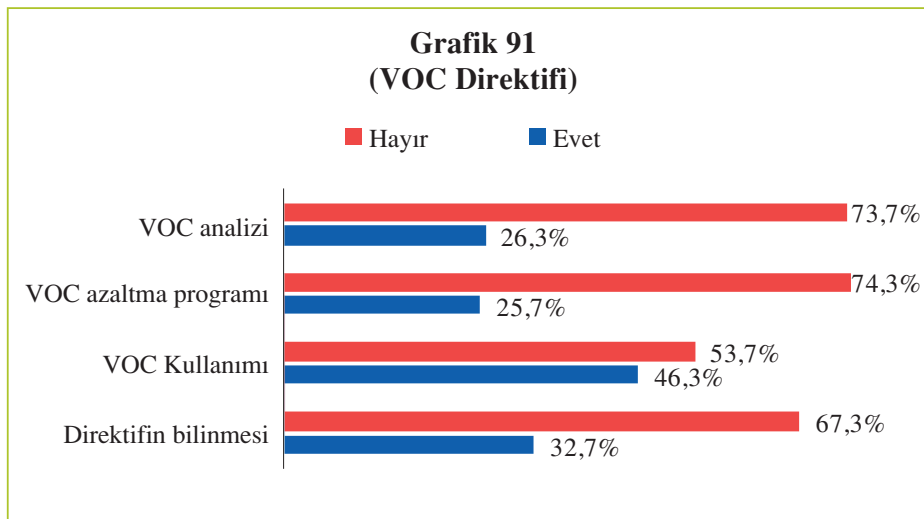

1.18 Bazı Boyalarda, Verniklerde ve Araç Cilalama Ürünleri İçerisindeki Organik Çözücülerin Sebep Olduğu Uçucu Organik Bileşenlerin Emisyonlarının Sınırlandırılması (VOC - Uçucu Organik Bileşik) 2004 / 42 / EC

Değerlendirme:

9 firmanın VOC azaltma programı yaptığı gözlemlenmiştir.

	Evet	Hayır	Toplam cevap
Direktifin bilinmesi	18	37	55
VOC Kullanımı	25	29	54
VOC azaltma programı	9	26	35
VOC analizi	10	28	38

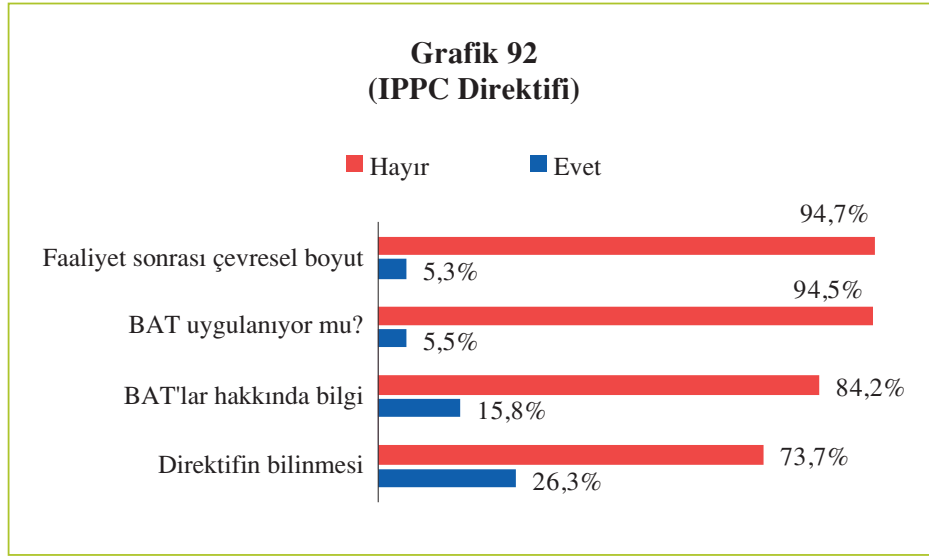
1.19 Entegre Kirliliği Önleme ve Kontrol Direktifi (96/61/EC) IPPC Direktifi

Değerlendirme:

Katılımcıların çoğu Direktifi bilmemektedir.

Sadece 3 firma Best Available Techniques (BAT) uygulaması yaptıklarını ve faaliyet sonrası için çevresel boyut değerlendirilmesine yönelik prosedüre sahip olduklarını belirtmişlerdir.

	Evet	Hayır	Toplam cevap
Direktifin bilinmesi	15	42	57
BAT'lar hakkında bilginiz var mı?	9	48	57
BAT uygulanıyor mu?	3	52	55
Firma faaliyetlerine son vermesi halinde çevresel boyutlar açısından uygulanacak bir prosedür var mı?	3	54	57

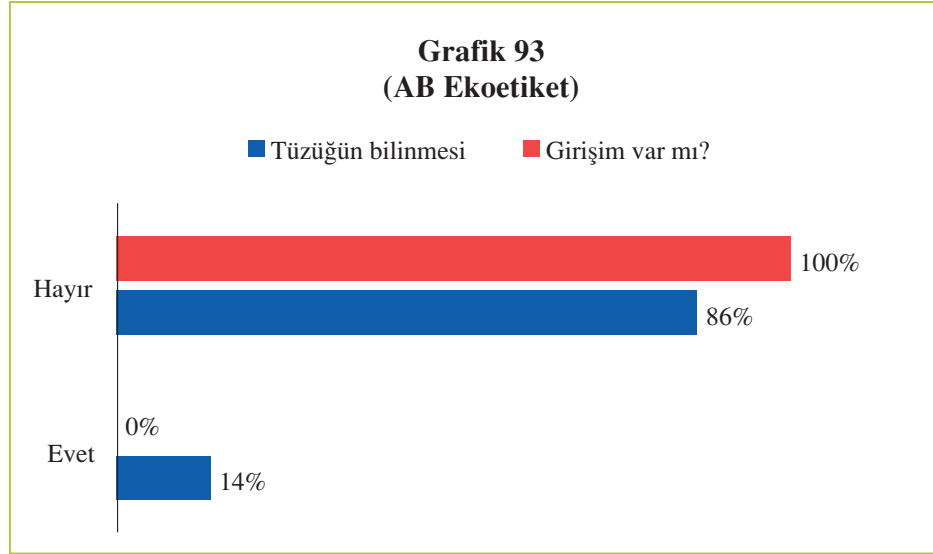

1.20 Topluluk Ekoetiket Ödülüne İlişkin Tüzük (17 Temmuz 2000 tarih ve 1980/2000 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü)

Değerlendirme:

Ekoetiket Tüzüğünü sadece 8 firma bilmekte olup ekoetiket almak için girişim yoktur.

	Evet	Hayır	Toplam cevap
Tüzüğün bilinmesi	8	49	57
(Ekoetiket alma konusunda) Girişim var mı?	0	55	55

1.21 Tehlikeli Maddeler İçeren Büyük Kazaların Sebebiyet Verdiği Zararların Kontrolüne İlişkin Direktif (96/82/EC) SEVESO Direktifi

Değerlendirme:

- SEVESO Direktifi 26 katılımcı firma tarafından bilinmektedir.
- Çevre ve Orman Bakanlığı'nın (ÇOB) yönetmelik taslağı hakkında 11 firmanın bilgisi vardır.
- Faaliyetleri gereği firmalar kimyasal madde depolamaktadırlar.

1.21.1 Direktifin bilinmesi

57 Katılımcı firmadan 26'sı Direktifi bildiğini ifade etmiştir.

1.21.2 Kimyasal madde depolanması

57 Firmanın tümü kimyasal madde depolaması yapmaktadır.

1.21.3 ÇOB Taslak Yönetmeliği

11 Firma ÇOB tarafından hazırlanan "Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik Taslağı" hakkında bilgi sahibidir.

1.21.4 SEVESO Kapsamı

	Evet	Hayır	Bilgim yok	Toplam cevap
Kapsamda mısınız ? (Ek 1 Bu Yönetmeliğin uygulandığı Tehlikeli Maddeler Bölüm 1 ve Bölüm 2)	3	16	38	57

1.21.5 Eklenebilirlik

Listedeki miktarlara ulaşamaması durumunda eklenebilirlik değerlendirmesini yapan firma yoktur.

1.21.6 Kapsamda olan firmaların Kolon 2 / Kolon 3'de yer alması

Tüm firmalar bilgim yok cevabını vermişlerdir.

1.21.7 Büyük kaza önleme politikası

Tüm firmalar bilgim yok cevabını vermişlerdir.

1.21.8 Kolon 3

Tüm firmalar bilgim yok cevabını vermişlerdir.

1.22 İlave görüşler

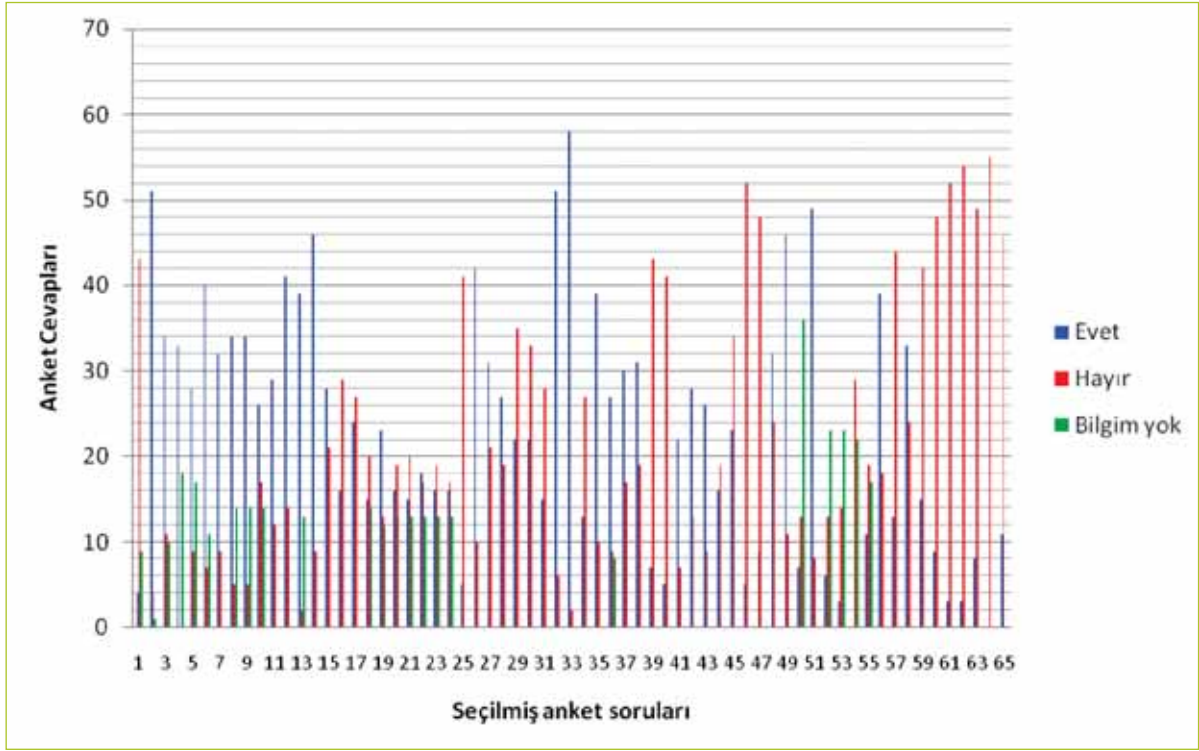
- Yönetmeliklerin uygulanmasına yönelik rehberler hazırlanması, gerekli bilgi aktarımının sağlanması
- Yönetmeliklerin gerekli altyapı oluşturulmadan yayımlanmaması
- Gerekli denetimlerin yapılmamasından dolayı haksız rekabet yaşanması
- Yönetmelik değişikliklerinin getirdiği sıkıntıların giderilmesi
- Atık bertaraf maliyetlerinin yüksekliği
- Tek izin uygulamasının geliştirilmesi
- Denetim ve önlem eksikliği
- Mali Sorumluluk Sigortası için yasal düzenleme yapılması
- Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yerel yönetimlerden alınan izinler ile Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan alınan izinlerin eşgüdümünün sağlanması
- Atık bertarafından ödenen KDV oranının düşürülmesi veya hiç alınmaması
- Tehlikeli atık bertaraf tesislerinin kurulmasının teşvik edilmesi
- Ambalaj atıklarının yönetimi konusunda yaşanan sıkıntıların giderilmesi (özellikle ambalaj atıklarının ücretsiz verilmesi konusu)
- Çevre mevzuatının uyumuna yönelik denetimlerin artırılması
- Ambalaj atıkları ile ilgili yetkilendirilmiş kuruluş sayısının artırılması
- Yeni çıkan yönetmelikler ile ilgili bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi
- Sanayi ile işbirliğinde olan uzmanlar tarafından uygulamaya yönelik eğitimler verilmesi
- Çevre konusunda yapılacak çalışmalar ile ilgili destekler sağlanması
- Çevre maliyetlerinin düşürülmesi
- Tehlikeli atık analizi yapan akredite firmaların çoğalması
- Odanın üyelerini teşvik mekanizmaları konusunda bilgilendirmesi
- Bürokrasinin fazlalığı ve izin sistematığının olmaması

2. İHTİYAÇ ANALİZİ

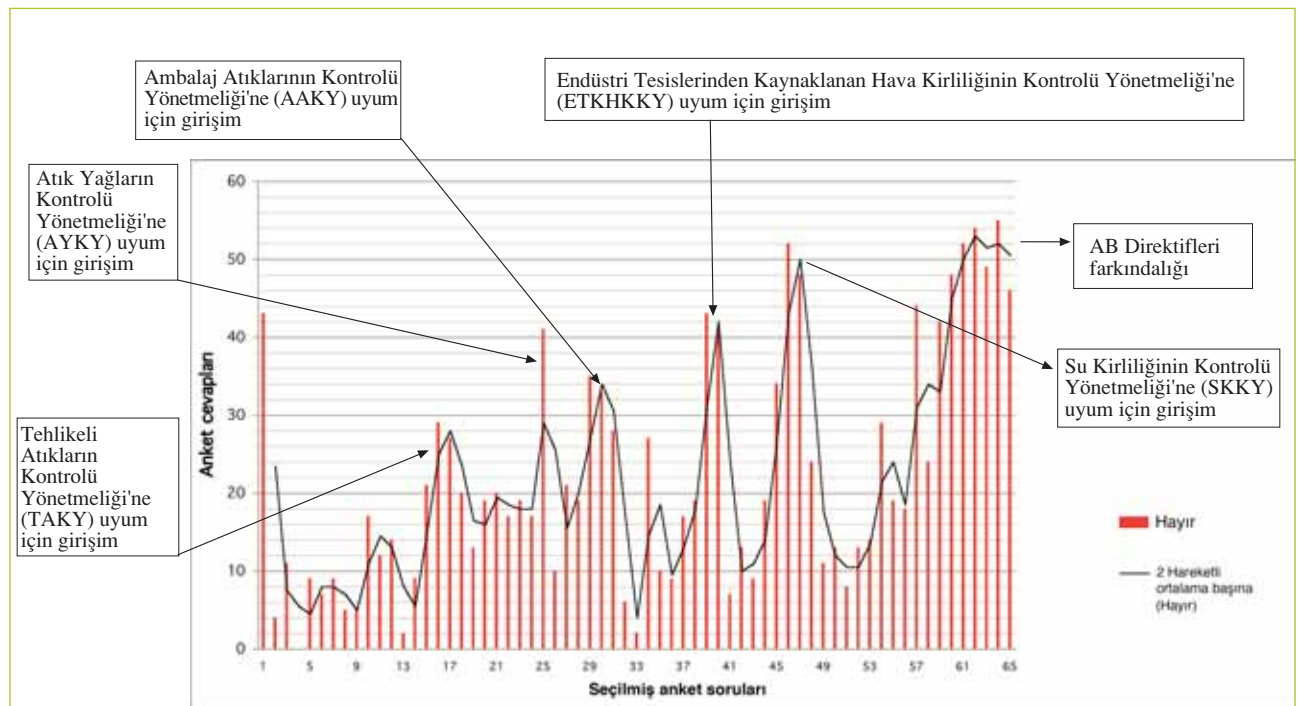
2- İHTİYAÇ ANALİZİ

Durum tespiti

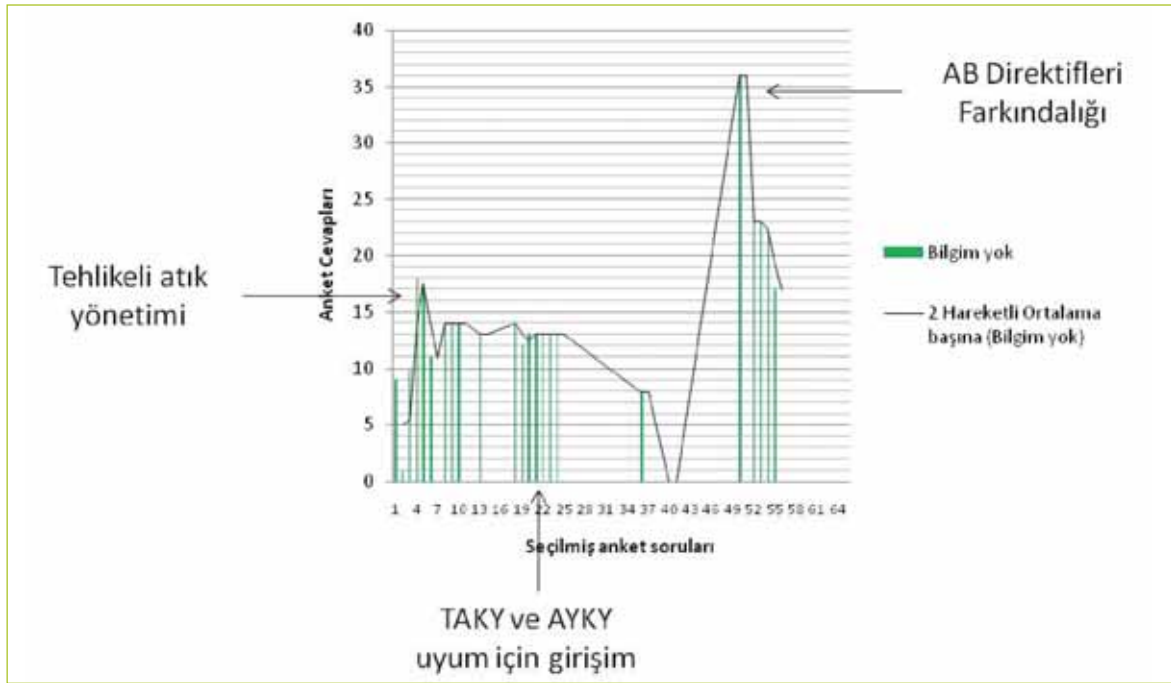
Anket sonucu seçilmiş sorular (Ek-1) için alınan cevaplarda bazı alanlarda kümelenmeler görülmüştür.

“Hayır” cevapları uygulamalarda “kapsam dışı” “atık yok” gibi anlamlar taşımaktaysa da menfi (uygulanmayan Yönetmelik) cevapları da içerebileceği göz önüne alınmalıdır.

“Bilgim Yok” Cevapları da aşağı yukarı aynı bölgelerde kümelenmiştir.

İhtiyaç analizi yapılırken katılımcı firmaların bu reaksiyonları ve firmaların vermiş oldukları görüş ve öneriler aşağıdaki başlıklar altında ele alınmıştır.

- 1- Eğitim, Bilgilendirme ve Dokümantasyon
- 2- Alt yapı
- 3- Teşvik ve Finansal destek
- 4- Denetim mekanizması
- 5- Bürokrasi

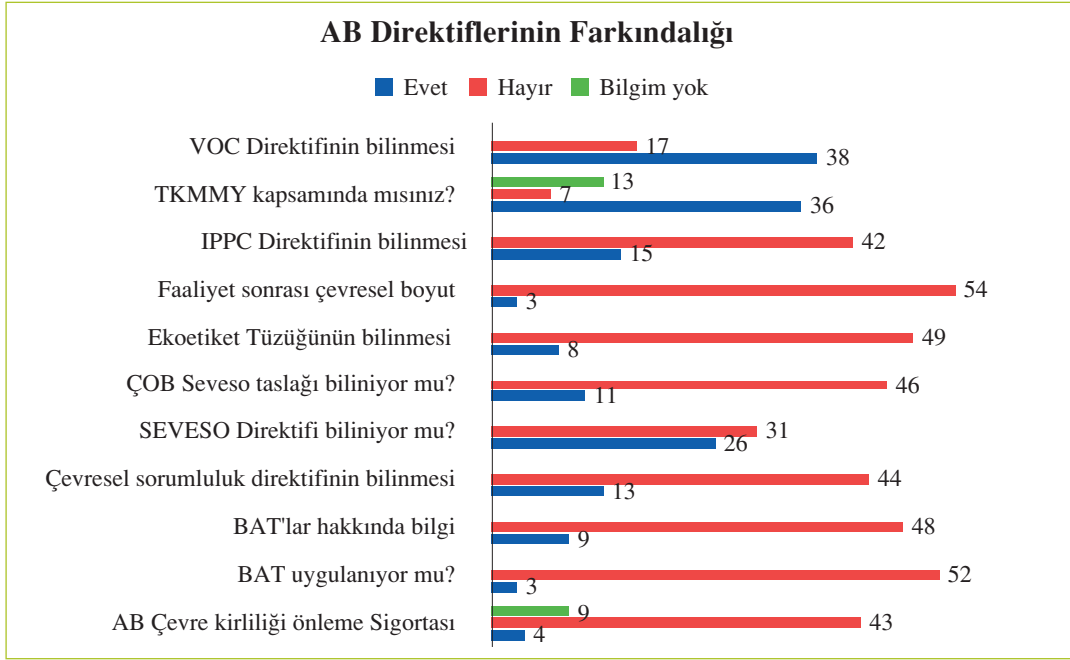
2.1 Eğitim, Bilgilendirme ve Dokümantasyon

Katılımcı görüşleri:

- Yönetmeliklerin uygulanmasına yönelik rehberler hazırlanması, gerekli bilgi aktarımının sağlanması,
- Yeni çıkan yönetmelikler ile ilgili bilgilendirme toplantıları düzenlenmesi,
- Sanayi ile işbirliğinde olan uzmanlar tarafından uygulamaya yönelik eğitimler verilmesi,
- Yönetmeliklerin uygulanmasında referans alınabilecek yol gösterici rehber ve dokümanların hazırlanması.

Yorum 1:

Yeni çıkan veya taslak halinde olan yönetmelikler ile ileride Türkiye tarafından uyarlanacak AB Direktifleri ve uygulamaları hakkında detaylı bir şekilde bilgilendirme gerekmektedir.

AB çevre mevzuatına uyum için üzerinde çalışılan Direktifler hakkında katılımcıların fazlaca bilgileri yoktur.

Ayrıca bilindiği gibi “Büyük Kazaları Önleme ve Kontrolü - SEVESO” taslak yönetmeliği önümüzdeki günlerde yürürlüğe girecektir. Kimyasal madde üreticileri dışında belirli seviyelerde belirli kimyasal maddeleri depolayan tüm sanayi bu kapsama girecektir.

IPPC Direktifi konusunda Türkiye'de çalışmalar ileri safhaya gelmiş ve yakın bir zamanda uygulamaya girecek gibi gözükmektedir.

2.2 Alt yapı

Katılımcı görüşleri:

- Yönetmeliklerin gerekli altyapı oluşturulmadan yayımlanmaması,
- Yönetmelik değişikliklerinin getirdiği sıkıntıların giderilmesi,
- Mali Sorumluluk Sigortası için yasal düzenleme yapılması,
- Ambalaj atıkları ile ilgili yetkilendirilmiş kuruluş sayısının artırılması,
- Tehlikeli atık bertaraf tesislerinin sayısının artmasının sağlanması böylece rekabetçi bir ortam yaratılarak yüksek bedellerin düşmesinin sağlanması,
- Tehlikeli atık analizi yapan akredite firmaların çoğalması,
- Tehlikeli atık geri kazanım / bertaraf tesislerinin kurulması, gerekli altyapının sağlanması.

Yorum 2:

AB kapsamında uyarlanan Direktiflere bağlı olarak yayınlanan Yönetmeliklerin alt yapısı henüz hazır değildir. Bazı Yönetmelikler için sancılı bir geçişten sonra alt yapı kısmen de olsa oluşmaktadır. Ancak yetersizdir. Gerekli alt yapıyı üçe ayırabiliriz:

- Eğitim ve gönüllü yönetim sistemleri
- Fiziksel alt yapı
- Paydaşlar arasında diyalog zemini hazırlanması

a) Eğitim ve Gönüllü Yönetim Sistemleri

Yönetmeliklerin uygulanması için yapılacak eğitimler son derece önemlidir. Ayrıca anket sonuçlarına göre çevre korunması için çalışanlara verilen eğitim oranı da düşüktür.

Günümüzde gönüllü yönetim sistemleri tedarikçi - müşteri ilişkilerinde neredeyse uygulamak zorunda olunan mevzuata eşdeğer hale gelmiştir. Firmalardaki “farkındalık” uyguladıkları yönetim sistemlerine paralel gelişme göstermektedir.

Anket sonuçlarına göre 9 firma hiçbir gönüllü yönetim sistemine sahip değildir. Bu firmalardan 3'ü mikro, 3'ü küçük ve 3'ü de orta ölçeklidir. Bu firmaların ankete vermiş olduğu cevaplar çoğunlukla “hayır” veya “bilgim yok” şikârlıdır ya da cevap vermemişlerdir.

Uygulamaya yönelik olarak değerlendirmeye alınan 65 soruya (Ek-1) 379 adet “bilgim yok” cevabı verilmiştir. Farkındalık için sorulan soruların (Firma profiline ait sorular hariç) 130 civarında olduğunu varsayarsak soruların (veya uygulamaların) yaklaşık % 50'si hakkında bilgi sahibi olmayan firmalar vardır.

Bu bakımdan firmalarda gönüllü yönetim sistemlerinin oluşması için bazı teşvik tedbirleri alınmalıdır.

b) Fiziksel alt yapı

Özellikle tehlikeli atık bertarafı için yeterli tesis olmadığı katılımcıların cevaplarından anlaşılmıştır. Atık bertaraf tesisleri arasında rekabet olmadığından ve de yeterli atık analiz laboratuvarı olmamasından dolayı fiyat konusunda sorunlar yaşanmaktadır. Bu konuda yeterli tesisin kurulması gerekmektedir.

c) Paydaşlar arasında diyalog zemini hazırlanması

Yönetmeliklerin hazırlık aşamasında mutlaka ilgili tarafların (devlet, sanayi akademisyenler,..) bir araya gelmeleri ve görüş vermeleri sağlanmalıdır. Ayrıca devletin verilen görüşleri dikkate alması gerekmektedir. Çalışmanın amacı uygulanabilir bir mevzuatın çıkarılması olmalıdır. Bu diyalog Yönetmeliğin uygulanması sırasında da yürütülmelidir.

2.3 Teşvik ve Finansal Destek

Katılımcı görüşleri:

- Atık bertarafından ödenen KDV oranının düşürülmesi veya hiç alınmaması,
- Tehlikeli atık bertaraf tesislerinin kurulmasının teşvik edilmesi,
- Çevre konusunda yapılacak çalışmalar ile ilgili destekler sağlanması,
- Çevre maliyetlerinin düşürülmesi,
- Atık bertaraf maliyetlerinin yüksekliği,
- Odanın üyelerini teşvik mekanizmaları konusunda bilgilendirmesi.

Yorum 3:

Avrupa Birliği'nin 5. Çevre Eylem Planındaki “Sürdürülebilir Kalkınma” amacını yerine getirmek için aşağıdaki 7 tane politika aracının oluşturulmasına karar verilmiştir.

- Çevresel verilerin geliştirilmesi
- Bilimsel araştırma ve teknolojik gelişme
- Sektörel ve alansal planlama
- Ekonomik yaklaşım
- Halkın bilgilendirilmesi ve eğitim
- Profesyonel eğitim ve uygulama
- Finansal destek mekanizmaları

Yukarıdaki politika araçlarından “Finansal destek mekanizmaları” son derece önemlidir. Çevre yönetimindeki harcamalar bazı alanlarda yüksek boyutlara ulaşmaktadır. Örneğin bir firma tehlikeli atığı tehlikesiz haline getirebilmek için 62 milyon \$'lık bir projeyi hayata geçirmiştir.

2007 - 2013 Yılları arasını hedef alan 9. Kalkınma Planında (01/07/2006-26215); AB uyum çalışmaları hakkında aşağıdaki açıklamalar bulunmaktadır:

47. Müktesebata uyum süreci, ülke öncelikleri ve imkanları dikkate alınarak aşamalandırılacak ve bütüncül bir strateji çerçevesinde yönlendirilecektir. Uyuma dönük önceliklendirme yapılırken, kamunun finansman imkanlarını, özel kesimin rekabet gücünü, istihdamı, bölgesel gelişmeyi, çevreyi ve sosyal dengeleri gözetilen bir yaklaşım esas alınacaktır.

Ayrıca aynı plan çerçevesinde hazırlanan “Çevre Özel İhtisas Komisyonu” raporunda da ;

160. AB'ye uyum sürecinde, atık yönetimi, doğa koruma, gürültü ve çevresel etki değerlendirme konularında ilerleme sağlanmasına rağmen, çevre alanında hala çok sayıda düzenlemeye gereksinim bulunmaktadır. Ancak, uyumun gerektirdiği yüksek maliyetli yatırımların fazlalığı bu alanda özel sektörün katılımı da dâhil yeni finansman yöntemleri arayışını gündeme getirmiştir. Bu kapsamda mevzuat uyumunun sağlanması ve gerekli ilave yatırımların yapılabilmesi için uzun bir zaman dilimine ihtiyaç vardır.

denilmektedir.

Diğer taraftan dünyadaki ekonomik durumun düzelmesi uzun yıllar alacağından bu şekildeki destek mekanizmalarının önemi daha da artmaktadır.

2.4 Denetim Mekanizması

Katılımcı görüşleri

- Gerekli denetimlerin yapılmamasından dolayı haksız rekabet yaşanması
- Denetim ve önlem eksikliği,
- Çevre mevzuatının uyumuna yönelik denetimlerin artırılması.

Yorum 4:

Ülkemizde birçok alanda eksik olan saha/pazar denetimi bu alanda da kendini göstermektedir. Sorumluluklarını yerine getiren firmalar para/eleman/zaman gibi unsurları harcarken diğer firmaların sorumluluklarını yerine getirmemeleri halinde haksız bir rekabet ortamı doğmaktadır.

Etkili denetim mekanizmalarının geliştirilmesi firmaları çevre sorumluluklarını yerine getirmeye teşvik edecektir. Ancak denetimin sadece kuralların kontrolü şeklinde olmaması ve eğitici bir yönünün de olması son derece önemlidir.

2.5 Bürokrasi

Katılımcı görüşleri

- Tek izin uygulamasının geliştirilmesi,
- Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yerel yönetimlerden alınan izinler ile Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan alınan izinlerin eşgüdümünün sağlanması,
- Bürokrasinin fazlalığı ve izin sistematığının olmaması,
- Resmi kurumlar ile ilişkilerde yaşanan sıkıntıların giderilmesi.

Yorum 5 :

Çevre yönetimi çerçevesinde alınmak zorunda olunan izinlerin “tek izin” haline getirilmesi gerekmektedir. Değişik bürokrasi birimleriyle yapılmak zorunda kalınan çalışmalar zaman ve finansal kayıplara neden olmaktadır.

“Çevre Özel İhtisas Komisyonu” raporunda da bu konu irdelenmiştir.

Yönetimde Çokbaşlılık

Aynı alanı düzenleyen çok sayıda yasal belgenin varlığı, kimi zaman birden fazla kurumun aynı konuda yetki sahibi olmasına, kimi zaman sorumlulukların çakışmasına, kimi zaman da yetki boşluğuna yol açabilmektedir. Sözü edilen yönetim birimleri arasında kurulması gerekli olan işbirliği ve eşgüdüm bugüne değin sağlanabilmiş değildir.

2.6 Türkiye'deki ve Benzer AB Çevre Kurallarına Uyum

Yukarıda verilen katılımcı görüşleri ve onlar için yapılan yorumların ışığında Türkiye'deki proje çerçevesindeki kimya üreticilerinin bu kurallara uyabilmesi için aşağıdaki konular ön plana çıkmaktadır.

2.6.1 Firmaların kendileri ile ilgili kurallardan haberdar olabilmeleri

a) Öncelikli olarak yükümlü buldukları konuları bizzat kendilerinin takibi gerekmektedir. Bunun için firmalar boyutlarına göre sorumlu, sorumlu ekip, danışmanlık v.s. gibi kanallarla bunları gerçekleştirmelidir.

b) Firmaların bağlı oldukları Sanayi ve Ticaret Odaları, Meslek Kuruluşları, Dernekler bu alanda çok önemli “erken uyarı” görevini üstlenmelidirler.

2.6.2 Kuralların anlaşılabilmesi için eğitimler ve rehberler

Yetkili otoritenin yayınlamış olduğu kuralların uygulanması için çoğu zaman oldukça detaylı teknik bilgilere sahip olunması gerekmektedir. Bundan dolayı firmaların konu ile ilgili sorumlu elemanlarının eğitilmesi şarttır. Bu tür eğitimlerin organizasyonu firmaların kendilerince yapılabileceği gibi bağlı oldukları Sanayi ve Ticaret Odaları, Meslek Kuruluşları, Dernekler organizasyonu üstelenerek, teoriden ziyade uygulamaya yönelik olarak eğitimler organize etmelidirler.

Yapılan bu eğitimlerin verimliliği hakkında ölçme mekanizmaları geliştirilmelidir. Örneğin örnekleme ile katılımcıların sözlü ya da yazılı bir sınavdan geçirilerek öğrenme ve uygulama becerileri ölçülmelidir (ör. Kirkpatrick metodu).

Çevre alanındaki uygulamalar için açıklayıcı ve uygulamaya yönelik rehberlere ihtiyaç vardır. Bu rehberler yetkili otorite, Sanayi ve Ticaret Odaları, Meslek Kuruluşları, Dernekler tarafından hazırlanmalıdır. Uygulama için gerekli rehberlerin önemli bir miktarı AB'de yayınlanmıştır. Bu rehberler, örneğin bir AB projesi çerçevesinde dilimize aktarılabilir.

2.6.3 Çevre yatırımları için finansal destek ve teşvikler

Çevrenin korunması ve yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için gereken yatırımlar ve bu yatırımların işletilmesi için finansal ve teknik destekler gerekmektedir. Bu desteklerin kaynakları ulusal veya uluslar arası olabilir. Firmaların mevcut teşvik sistemleri ve onlardan yararlanma yolları için özellikle KOBİ boyutundaki firmaların bilgilendirilmesi şarttır. Ayrıca bu alandaki teknik destek yetkili otoriteler, KOSGEB ve diğer mevcut kuruluşlar tarafından sağlanmalıdır.

2.6.4 Bürokrasi

Firmaların çevre korunması açısından sorumluluklarını yerine getirebilmeleri ve uygulamaları anlayabilmeleri için muhatap olacakları yetkili otoritelerin asgariye indirilmesi şarttır. Büyük ve kapsamda olabilecek firmalar için IPPC Direktifi çerçevesinde “tek izin” sistemi uygulaması bu alanda rahatlık yaratacaktır. Ancak KOBİ ve IPPC kapsamında olmayan firmalar için de mutlaka benzer bir “tek izin” sistemi düşünülmelidir.

2.7 Çalışma Programı

Türkiye'de mevcut ve AB'nin benzer kurallarına uyum için aşağıda bir çalışma programı önerilmektedir. Kısa ve orta vadeli çalışmalar olarak öngörülen konular ağırlıklı olarak uyumunda sorun yaşananlar arasından seçilmiştir.

	Geliştirilmesi gereken konu	Mevzuat	Sorumlu Kuruluş	Vade*
1	Eğitim	Tüm mevzuat	Yetkili Otorite, Sanayi ve Ticaret Odaları, Mesleki Dernekler	Kısa
2	Rehberler	Tüm mevzuat	Yetkili Otorite, Sanayi ve Ticaret Odaları, Mesleki Dernekler	Kısa
3	Teşvik mekanizmalarının oluşturulması	Yatırım ve işletme gerektiren mevzuat	Yetkili Otoriteler ve Sanayinin paydaşlığında	Orta
4	Tek entegre izin uygulaması	İzne tabi mevzuat	Yetkili Otoriteler	Orta
5	Uygulamalarda bilgi paylaşımı	Tüm mevzuat	Sanayi	Kısa
6	Çevre dostu temiz enerji kullanımı	Emisyon mevzuatı	Sanayi	Kısa ve orta
7	Atıkların yönetimi	İlgili mevzuat	Sanayi	Kısa
8	Kimyasalların yönetimi	İlgili mevzuat	Sanayi	Kısa
9	Ambalaj atıklarının yönetimi	İlgili mevzuat	Yetkili Otorite ve Sanayi	Kısa ve orta
10	Atık yağların yönetimi	İlgili mevzuat	Sanayi	Kısa
11	ETKHKKY'ne uyum	İlgili mevzuat	Sanayi	Kısa
12	Çevresel Etki Değerlendirme	İlgili mevzuat	Sanayi	Kısa
13	Gürültü Kontrolü Yönetmeliği	İlgili mevzuat	Sanayi	Kısa
14	Çevre Denetimi Yönetmeliği	İlgili mevzuat	Sanayi	Kısa
15	REACH'e uyum		Sanayi	Kısa ve orta
*	Kısa vade: 3-5 yıl Orta vade : 5-10 yıl			

Ek-1

No	Soru	Evet	Hayır	Bilgim yok	Toplam
1	Çevre Kirliliğini Önleme yönünde bir sigorta sistemine dahil misiniz?	4	43	9	56
2	İşyeri açma ve çalışma ruhsatınız var mı?	51	4	1	56
3	Tehlikeli atık üretiyor musunuz?	34	11	10	55
4	“Tehlikeli Atık Beyan Formu”nu doldurdunuz mu?	33	0	18	51
5	Üç yıllık “Atık Yönetim Planı”nı İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'ne ilettiniz mi?	28	9	17	54
6	Tehlikeli atıklarınızı lisanslı geri kazanım ya da bertaraf tesisi / tesislerinde mi bertaraf ediyorsunuz?	38	6	11	55
7	Lisanslı geri kazanım ya da bertaraf tesisi / tesislerine ait lisans / lisansların kopyasını ediniz mi?	32	9		41
8	Tehlikeli atıklarınızı lisanslı araçlarla mı taşıyorsunuz?	34	5	14	53
9	Tehlikeli atıkların tesis dışına çıkarılması durumunda “Ulusal Atık Taşıma Formu”nu dolduruyor musunuz?	34	5	14	53
10	Atık yönetim planı kapsamında önümüzdeki yıllar için atık azaltım hedefleriniz var mı?	26	17	14	57
11	Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik kapsamında, atık türü, atığın kod numarası, atık miktarı, atığın kaynağı, gönderilen tesis, taşıma şekli ve tabii tutulduğu işlemlerle ilgili belge ve kayıtları beş yıl süreyle muhafaza ediyor musunuz?	29	12		41
12	Atık pil ve akümülatörleri ayrı olarak topluyor musunuz?	41	14		55
13	Biriktirilmiş atık pillerinizi yetkilendirilmiş kuruluşa mı teslim ediyorsunuz?	39	2	13	54
14	Araçlarınızın akümülatörleri değiştirilirken eskilerini akümülatörlerin dağıtım ve satışı yapan işletmeler ile araç bakım-onarım yerlerini işletenlerin oluşturduğu geçici depolama yerlerine ücretsiz veriyor musunuz?	46	9		55
15	Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'ne (TAKY) Uyum için iyileştirme yapıldı mı?	28	21		49
16	TAKY'ne Uyum için iyileştirme düşünülüyor mu?	16	29		45
17	Üretimizden kaynaklanan atıklarınızın analizini yaptırdınız mı?	24	27		51
18	Atık yağ analizi yaptırdınız mı?	15	20	14	49
19	Tesisinizden kaynaklanan farklı kategorideki atık yağları (I, II ve III) birbirleriyle, PCB ve diğer tehlikeli atıklarla karıştırmadan mı depoluyorsunuz?	23	13	12	48
20	Atık yağlarınızı lisans almış taşıyıcılar ile mi tesis dışına çıkartıyorsunuz?	16	19	13	48
21	Atık yağlarınızı lisanslı işleme ve bertaraf tesislerine gönderiyor musunuz?	15	20	13	48
22	Atık Yağ Beyan Formunu Şubat ayı sonuna kadar il çevre ve orman müdürlüğüne gönderiyor musunuz?	18	17	13	48
23	Atık yağlarınızın tesis dışına çıkarılması durumunda “Ulusal Atık Taşıma Formu”nu dolduruyor musunuz?	16	19	13	48
24	Atık yağ beyan formunu, analiz belgelerini ve ulusal atık taşıma formlarını beş yıl süreyle muhafaza ediyor musunuz?	16	17	13	46
25	Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliğine uyabilmek için iyileştirmeler yaptınız mı / düşünüyor musunuz? (yaklaşık bir maliyet / öngörü var mı?)	5	41		46
26	Ürünlerinin ambalajlanması sırasında, ürünün kullanımı sonrası en az atık üretecek ve geri dönüşümü ve geri kazanımı en kolay ve en ekonomik olacak ambalajları kullanmaya yönelik çalışmalarınız var mı?	42	10		52

27	Piyasaya Süren Müracaat Formu'nu internet aracılığıyla her yıl Şubat ayı sonuna kadar dolduruyor musunuz?	31	21		52
28	Ambalaj atıklarında Geri kazanım hedeflerini sağladınız mı?	27	19		46
29	Tesisinizden kaynaklanan ambalaj atıklarının azaltılmasına yönelik bir azaltım planınız var mı?	22	35		57
30	Ambalaj atıklarınızın azaltımı konusunda yıllık olarak bir iyileşme sağladınız mı?	22	33		55
31	Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ne uyum için iyileştirmeler yaptınız mı / düşünüyor musunuz? (yaklaşık bir maliyet / öngörü var mı?)	15	28		43
32	Tesisinizden kaynaklanan farklı türdeki atıkları (evsel / endüstriyel) kaynağında ayrı topluyor musunuz?	51	6		57
33	Bitkisel Atık yağ oluşuyor mu?	56	1		57
34	Catering firmasından lisanslı firmaya verildiğine dair belge alındı mı?	13	27		40
35	Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği'ne (ETKHKKY) göre izne tabi iseniz (Ek 8 A/B) "Emisyon İzni"niz var mı?	39	10		49
36	Ek 8 Liste A'da iseniz her iki yılda bir, Ek 8 Liste B'de iseniz her üç yılda bir emisyon raporlarınızı İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'ne sunuyor musunuz?	27	9	8	44
37	Tesisinizde düzenli olarak emisyon ölçümü yapıyor, kayıtları tutuyor musunuz?	30	17		47
38	ETKHKKY'ne uyum sağlamak için iyileştirmeler yaptınız mı ?	31	19		50
39	ETKHKKY'ne uyabilmek için iyileştirme düşünülüyor mu?	7	43		50
40	İSKİ Atıksuların Kanalizasyona Deşarj Yönetmeliğince tesisinizde "önemli kirletici atıksu" oluşuyor mu?	5	41		46
41	Deşarj limitlerinizi sağlayabiliyor musunuz?	22	7		29
42	Deşarj limitlerinin periyodik kontrolü ve belgelenmesi	28	13		41
43	Standartlara uyumun kontrolü açısından bu ölçümleri beş yıl süre ile saklıyor musunuz?	26	9		35
44	Arıtma tesisi çalışmasına rağmen beklenmeyen etkilerin kaynağı (acil durum) belirlenmiş midir?	16	19		35
45	Su kirliliği kontrolü konusundaki mevzuata uyum için yapılan iyileştirme var mı?	23	34		57
46	Su kirliliği kontrolü konusundaki mevzuata uyum için iyileştirme planınız var mı?	5	52		57
47	Çevre Denetimi Yönetmeliği kapsamında tesisinizde yetkili mercii tarafından "birleşik denetim" yapıldı mı?	9	48		57
48	Tesisinizde yılda en az bir kere iç tetkik yapılıyor mu?	32	24		56
49	Tehlikeli Kimyasalların Yönetimine ilişkin 26 Aralık 2008 tarihinde yayımlanan yönetmeliklerden haberiniz var mı?	46	11		57
50	Tehlikeli Kimyasalların Yönetimine ilişkin Yönetmeliklerin kapsamında mısınız?	36	7	13	56
51	REACH hakkında bilginiz var mı?	49	8		57
52	Yıllık toplam enerji tüketiminiz 1000 TEP üzeri ise "enerji yönetici"niz var mı?	6	13	23	42
53	Yıllık toplam enerji tüketiminiz 50000 TEP üzeri ise enerji yöneticisi sorumluluğunda "enerji yönetim birimi"niz var mı?	3	14	23	40
54	Tesisinizden çevreye yayılan gürültü seviyesi "Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği"nde yer alan sınır değerleri aşıyor mu?	0	29	22	51

55	"Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği"ne göre izne tabi tesislerden iseniz akustik raporunuzu Çevre ve Orman Bakanlığı'ndan ön yeterlik / yeterlik belgesine sahip kurum / kuruluşlara yaptırdınız mı?	11	19	17	47
56	Çevrenin korunması konusunda tesisinizde çalışanlara yönelik eğitimler uyguluyor musunuz?	39	18		57
57	Çevresel Zararların Önlenmesi ve Düzeltilmesi Hakkındaki Çevresel Sorumluluk Direktifini duydunuz mu?	13	44		57
58	Tesisinizden kaynaklanan çevresel zararlarla orantılı bir bütçe ayırabilecek durumda mısınız?	33	24		57
59	Entegre Kirliliği Önleme ve Kontrol Direktifini (IPPC) duydunuz mu?	15	42		57
60	Sektörünüze ait en iyi teknikler (Best Available Techniques -BAT) hakkında bilginiz var mı?	9	48		57
61	BAT uyguluyor musunuz?	3	52		55
62	Firma faaliyetlerine son vermesi halinde çevresel boyutlar açısından uygulanacak bir prosedür mevcut mu?	3	54		57
63	Eko-Etiket Ödülüne İlişkin Tüzüğü duydunuz mu?	8	49		57
64	Ekoetiket için girişiminiz var mı?	0	55		55
65	Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan "Büyük Endüstriyel Kazaların Kontrolü Hakkında Yönetmelik Taslağı" hakkında bilginiz var mı?	11	46		57

ISBN 978-9944-60-550-2